

**για ννη
λυμπεροπουλου**

ένταξη

αστική θητεία I

ΑΘΗΝΑ

Επιμόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσο

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	
ΚΟΝΙΤΣΑΣ	
ΑΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	48896
ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	17/12/01
ΤΑΞΗ: ΑΡΙΘΜ.	889.3 ΛΥΜ

ΚΩΔ. ΕΓΓ. 1492

”Ενταξιν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ΙΤΥΣΣΕ)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνική Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

᾽Αστική Θητεία

I

᾽Ενταξη

Επιμέλεια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

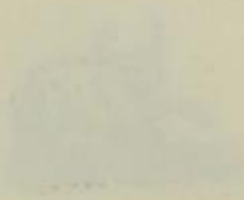
ΑΘΗΝΑ, 1973

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Επιμέλεια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

ΚΟΝΙΤΣΑ 1978

Επιμέλεια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

«..... Ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται ξένος. Εἶναι ἕνας ἀ-
θεράπευτα ἐξόριστος. Τόσο ἐπειδὴ στερήθηκε τὶς
ἀναμνήσεις μιᾶς χαμένης πατρικῆς γῆς, ὅσο και
γιατὶ τοῦ λείπει κάθε ἐλπίδα ὑπόσχεσης μιᾶς μελ-
λοντικῆς πατρίδας.....»

A. CAMUS

Επιμέλεια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

Ο άνθρωπος ελευθέρως είναι ένας
βιολογικός οργανισμός. Είναι ένας οργανισμός
που ζει και αναπνέει, που αισθάνεται και
σκέφτεται. Είναι ένας οργανισμός που
ζητάει να ζήσει και να αναπνεύσει...

A. CAMUS

— «Ἄς ὑποθέσουμε πῶς τοῦ καπέλλου
ὁ γύρος ἄξαφνα φάρδυνε....»

Ὅμιχλῶδες ἀλλόκοτο!

Ὁ δρόμος στήν ἄκρη τῶν σπιτιῶν ἔδειχνε στενός κι ἀ-
νηφορικός, καθὼς ἔμπαινε στή διάστιχτη συμπύκνωση τῆς
ἀνοιξιάτικης καταχνιάς.

Φλέβα γυμνή, πού κρέμονταν ἀπ' τὸ κορμὶ τοῦ μαχαι-
ρωμένου, λίγο μετὰ τὸ φονικὸ κι ἔσταζε στο κενὸ μαῦρο
αἷμα...

Κάποιος τοῖχος...

Ἕνα σκαλί...

Τ' ἄδειο δωμάτιο, ἀπ' ὅπου ἀκούγονταν οἱ φωνές...
Ποὺ καὶ πού, οἱ φωνές σταματοῦσαν κι ἔμπαινε στή μέση
τὸ βραχνὸ στρίγγλισμα κάποιου γέρου... Σὰν μιὰ πεισμα-
τικὴ ἤχῳ ἀπ' τὰ περασμένα... Κι ἔπειτα, πάλι οἱ φωνές
κι ἡ καταχνιά.

Σταχτὶ φασκόμηλο... Καὶ πρὸ πίσω, τὰ σουβλερὰ δόν-
τια τῶν βράχων.

Διάσπαρτα, ἀκρωτηριασμένα ἀνθρώπινα μέλη ἀκίνη-
τοῦσαν τὰ σύνορα τῆς διαφάνειας, σ' ἓνα πυκνὸ ἄσπρο, νο-
σοκομειακό, γυμνὸ σὰν τὸ θάνατο. Ἔτσι πού σοῦ ὑπόβαλ-
λαν τὴ σκέψη, πὼς οἱ παγίδες δὲν εἶναι μόνο γιὰ τοὺς ἄλ-
λους. Εἶναι γιὰ ὅλους.

Τότε ἦταν πού κράτησεν ἡ βροχή... Ἀπότομα.

Τὸ παλίδρομο ἐρωτικὸ λαχάνιασμα, παγιδεύτηκε στήν

πλοκαμωτή περιστεριώνα. Σ' άναυδο πάθος, άνολοκλήρωτης σαρκικῆς κατοχῆς...

Στέγνωσαν οί λάσπες!

Κι ένας ήλιος πειρατής, άκμαία καφτός, άπλωσε στις στέγες τοῦ συνοικισμοῦ τὸ πορτοκαλί του παραλήρημα...

Σφικταγγάλιασε τὸν πετρόλοφο...

Περπάτησε βιαστικὸς σὰν άγωγιάτης στὸ τέρμα τοῦ ταξιδιοῦ, πάνω στις ξαφνιασμένες έπιδερμίδες μας...

Διάλυσε τις άσπρες διαφάνειες...

Καὶ χαράκωσε βαθειά τὸν άνυδρο πηλό...

Πολὺ μακριά, στις μνημες τῆς όργισμένης έφηβείας, τὸ καλοκαίρι

«*Ά! οί ώραιες μέρες!*»

Μέ τις ένθερμες προεκτάσεις καὶ τοὺς έρεθισμοὺς τῶν έορταστικῶν έμβιώσεων...

Παράξενο κι έκρηκτικὰ φλύαρο κείνο τὸ καλοκαίρι, κράταγε μετ' αποσιωπητικὰ τῆς πολιδρόμησης, στὸ σταθμὸ τῆς μεταγωγῆς, ανάμεσα σ' ένα βιασμὸ καὶ μιὰ διάψευση, τὴ βουβὴ κι άναποφάσιστη άνοιξη...

Πότε - πότε, ὁ δρόκος τῆς άγιάτρευτης μυθομανίας μας, πέρναγε στὴν κάμαρά μας, φρενήρης κι άσελγῆς καβαλάρης τῶν ήλιακῶν έκρήξεων.

— *Ἡ άνοιξη κατακλύζεται άπό κάτι τέτοιους άλλαγμοὺς...*

Πάλευε σὰ διαμαντόπετρα, νὰ κομματιάση τοὺς θωρακισμένους καταυλισμοὺς τῶν συναισθηματικῶν μας άναστολῶν...

— *Καὶ στὸ τέλος; Ρώταγαν*

— *Ά! στὸ τέλος, έλεγε, δέν έμνησκε τίποτ' άλλο άπ' τὴν άνοιξιάτικη σκόνη τῆς διαμαντόπετρας, πού τὴ μαζεύαμε προσεχτικὰ καταγῆς, καὶ τὴν κρατούσαμε γι' άνάμνηση, σέ μικρές - μικρές βελούδινες σακκοῦλες...*

— «'Αν δὲν προσέξεις», τοῦ ἔλεγαν, «ὄλη τούτ' ἢ σκόνη θὰ εἰσβάλῃ μέσα σου... καὶ τότε; Τότε, τέρμα στὶς ψευδαισθήσεις... Θ' ἀνοίξῃ ἢ καταπαχτὴ καὶ θὰ μᾶς ρουφήξῃ ὄλους μέσα...

**

Τὸ νὰ ζῆς, ὅπως ἐγώ, τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἀνδρωσης, ἀνόμεσα στοὺς μέτοικους, τοῦ ἀκραίου συνοικισμοῦ, εἶναι μιὰν ἄσκηση ἐγρήγορης, σὲ χῶρο εὐθύνης.

Ζῆς, σ' ἓνα ἐντονώτερο παρών, ποῦναι καὶ τὸ ἐσωτερικὸ τοπίο τῆς πολιορκίας... Μιᾶς ἀνυποχώρητης ὄνειρικῆς πολιορκίας, ὅπου οἱ ρόλοι τοῦ κυνηγοῦ καὶ τῆς λείας του, εἶναι ἀξιοθρήνητ' ἀξεκαθάριστοι... Κι ἐναλλάσσονται...

— 'Απὸ δῶ, πλατὺς ὁ δρόμος. 'Αμέριμος καλπασμός, στὴ «Λεωφόρο τῆς διαύγειας»... Κρατᾶς λήφτερη στάση ἀπέναντί του.

— 'Απὸ κεῖ, τὸ στένεμα μὲ τοὺς ἐξαγριωμένους χώρους, πὸ ὄλο καὶ πὸ πολὺ πείθεσαι, πὸς ὅπου νᾶναι τελιώνει ἡ ἀστική μας ἱστορία... Σωλῆνες μὲ μικρὰ περάσματα. Συνωστισμοὶ στὰ κανάλια. Οἱ σπασμοὶ τοῦ σύγχρονου κυνισμοῦ. Διαδρομὸι περιφραγμένοι. Στενοὶ κι ἀτελείωτοι, μ' ἀνοίγματα στὸ χάος. Λέξεις δίχως νόημα... Τὰ μπλόκα. 'Αράχνες. 'Η βίδα πὸ σφίγγει... 'Εξηγήσεις παντοῦ ἀζητητές. 'Αδικαιολόγητος πολλαπλασιασμός στὰ πράματα. Τρύπες, πὸ χαίνουν πάνω στὸ πλακόστρωτο... Φωλιές ἀπὸ ἔχιδνες. 'Απέραντο τοπίο δίχως ἀνθρώπινο ἴσκιον... 'Ενας τρίτος ἀδιάφορος κόσμος, τοῦ «μὴ κοινοῦ», μόνιμα συνένοχος τῶν καταστάσεων, πὸ τοῦ ἐπιβάλλονται... Παραμετρικὰ μεγέθη τῆς καταναλωτικῆς κοινωνίας... Μπερδεμένη, ἀπεγνωσμένη καὶ καταθλιπτικὴ συνείδηση... Βάρος ἀσήκωτο τῆς σιωπῆς μὲ τὰ σφιγμένα στόματα... "Ἐτσι λειτουργεῖς καὶ σὺ σὰν ἀλλότριος χῶρος, μὲ παρασιτικὴ

ψυχολογία... Δύσκολα φτάνεις στην άφετηρία... Ἄπροσπέλαστα τὰ τέρματα... οἱ νοητικές σου καταστάσεις παραδέρνουν στίς «ἐνδιάμεσες» στάσεις, παίρνοντας τὴ ρευστότητα κινηματογραφικοῦ μοντάζ, πὺ μένει μισοτελειωμένο... Καὶ σὲ πνίγουν, μὲ τὴν προβληματικὴ τοῦ χρόνου... Τὴν καταλυτικὴ ἀπόγνωση τῆς ἐκλογῆς... Μὲ τὴν ἀσταμάτητη ἀγωνία τῆς ἀπόσπασης ἀπὸ τὸ χῶρο τοῦ ὀρθολογικὰ ἐσφαλμένου... Κι ὡστόσο σοῦ λένε:

— «Οἱ ἄνθρωποι μὲ κάποια ὑπόσταση καταλήγουν ἐκεῖ... Οἱ ἄλλοι... παραδέρνουν».

— Ἐμένα, σκέφτεται, μοῦ φτάνει ἀκόμα καὶ μιὰ μέρα... Μονάχα... Μιὰ μέρα ὀλόκληρη... Ἄπ' τὸ πρωῖ ἴσαμε τὸ βράδυ... Μιὰ μέρα καταδική μου... Σᾶς χαρίζω τὸ χρόνο ὀλόκληρο... Ἡ μιὰ μέρα, ἡ δική μου, εἶν' ἀρκετὴ. Πολλές φορές κι ἡ μιὰ στιγμή ἡ καταδική μου, ἔχει τὸ βάθος ὀλόκληρου αἰῶνα... Ὑστερ' ἀπ' αὐτό, τὸ σφιχταγγάλισμα μὲ τὸ δικό μου χρόνο, ἀφῆστε με... Ἐπιστρέφω στὴ μήτρα γιὰ νὰ ξαναζήσω τὸ σκοτάδι, στὴν τελευταία φάση τῆς ὄνειρικῆς μου ἔκλειψης...

— Τὶς πρώτες μέρες, μετὰ τὸ ἔγκλημα, ὅλα πᾶνε καλά... Σοῦ λένε... Οἱ πιθανότητες νὰ βρεθῆ ὁ πραγματικὸς ἐγκληματίας, εἶναι μεγάλες...

Ἔτσι ὅμως καὶ περάσουν μιὰ - δυὸ βδομάδες, δίχως ἀποτέλεσμα... Μπερδεύουν τὰ πράγματα... Γινόμαστ' ὅλοι ἔνοχοι... Αἰστανόμαστε ναυτία... μὲ τὴ μανία, πὺ ἔχει τὸ σύστημα ν' ἀντικαθιστᾶ τοὺς δολοφόνους... Ἡ νὰ βρίσκη πάντα ἕναν... Κι ἴσως κάποιο πρωῖ ἔρθουν νὰ μᾶς συλλάβουν.

— «Εἶσαι σὺ ὁ ἔνοχος, σοῦ λένε. Ἡ ἐνοχὴ σου εἶναι ἀναπόφευκτη. Ἔχεις τὸ δικαίωμα, βέβαια, νὰ μὴ μιλήσης...

Τώρα πάντως, ὅ,τι καὶ νὰ πῆς, μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῆ κι ἐναντίον σου...»

Καὶ τότε, τὸ ἐσωτερικὸ τοπίο τῆς πολιορκίας ξεκόβει κάθετα...

Ἡ ὁμιλία κινεῖται σὲ πλησιονή, πάνω στὴν κόψη τῆς σιωπῆς, προσπαθώντας νὰ περισωθῆ.

Τὴ σιωπὴ ἀπὸ κεῖ, σοῦ τὴν ὑπαγορεύουν, γιὰ νὰ μὴν ὑπάρχη ἀντίλογος.

Τὴ σιωπὴ, ἀπὸ δῶ, τὴν ἀποζητᾶς, κι ἐσύ, σὰν μιὰν ἄρνηση ὑποταγῆς.

Ἐπὶ κεῖ, σοῦ ἐπιτρέπουν τὸ λόγο μόνο γιὰ ἐξύμνηση.

Ἐπὶ δῶ, ὠθεῖς ἐσὺ τὸ λόγο, ψηλαφώντας πάνω στὸ μηχανισμό τῆς λύτρωσης...

— Τὴ σιωπὴ, μᾶς τὴν ἐπιβάλλει ὁ δολοφόνος, σοῦ λένε, ποὺ κυκλοφορεῖ ἀνάμεσά σας.

Πρέπει νὰ ὑπάρχη πάντα ἓνας... Δίχως πρόσωπο... Μιὰ διαρκὴς ἀπειλὴ... ποὺ μᾶς συνέχει, σὰν ἀναμονὴ — ἀπ' τὴ γέννησή μας, ὡς τὸ θάνατο...

Διπλωμένες ἐφηβικὲς ἰδέες, μπερδεύουν τὶς εὐθύνες τῆς ἐνηλικίωσης... Καινούριες προσεγγίσεις. Ἡ μνήμη κατακομματιάζεται... Μένουν ἀσυσχέτιστες οἱ αἰσθήσεις, σὰν ἐγκαταλεημένα κι ἀνέλπιδα θραύσματα μιᾶς νεκρῆς ὑποψίας...

Ἐναποδογυρισμένα ψόφια ψάρια στὸ γυαλό...

Κι ἀπὸ μέσα του λογαριάζει :

Ἡ γλῶσσ' ἀχρήστεψε τὶς αἰσθήσεις. Γιὰ πάντα Ἡ πολυδιάστατη ἀντίληψη τῆς αἴσθησης, δὲ μεταδίνεται μὲ τὴ μονοδιάστατη κι ἄσαρκη γλῶσσα... Λαθεμένες κι ἐλλειπτικὲς οἱ ἔννοιες, ὑπηρετικὲς μονάχα τῆς προσωπικῆς σκοπιμότητας. Φορτωμένες γενικότητες οἱ περιγραφές... Οἱ ἐξωτερικοὶ ψηλαφι-

σμοί, αφήνουν ανέπαφη τή βαθειά κι ούσιαστική φύση... Ψέμματα, έκρυψαν άλλα ψέμματα... Φαντασίες, έθρεψαν άλλες φαντασίες... Κι οί έφιάλτες, φορτώθηκαν άλλους έφιάλτες, μέσ' τήν κρύα σου νύχτα. 'Η γλώσσα, γύμνωσε τήν έμπειρία, μετατράπηκε σέ μιάν αυθαίρετη «σημαντική» τών συμβατισμών και περιορίστηκε, σέ κούφιας συνταγές, κλισέ κι άδεια συνθήματα... Μ' αποτέλεσμα: Νά πέσουν οί γέφυρες και νά μείνουν ανεξερεύνητα τά βαθειά στρώματα του νοῦ κι οί σκοτεινές πτυχές του άγχους...

Λειτουργῶ σέ μιὰ πολλαπλῆ κλιμάκωση, μέ μοναχικό πρωταγωνιστή τόν έαυτό μου. Καί προσμετρίεμαι, κάθε μέρα, κάθε ὥρα, κάθε στιγμή μέ τὸ βάρος κανόνων και παράδοσης αἰώνων, πάνω στή μολυβένια πύκνωση τῆς βαθειᾶς ἀλόγνωσης τῶν χρόνων τῆς εὐθύνης.

Εἶναι σά νά περιμένω ἀνέλιπα τὸ γράμμα, πού θά μοῦ δώσει τὴ ντιρεκτίβα, νά κάνω κάτι...

— Τί; ἀναρωτιέμαι.

— Ἕνας Θεὸς ἔχει...! Κάτι πού θά μ' ἀπαλλάξει... Κάτι, πού θά μ' ἀφήσει νά ξεφύγω ἀπ' αὐτὸ τὸ δυναστικὸ μέτρο. Τὸ καθημερινὸ πού μέ μετακινεῖ ἀσταμάτητα, σὰ σύνορα τοῦ ὄνειρου και τῆς πραγματικότητας, γιὰ νά μέ στραγγίσει τελικὰ στὸν ἔσχατο χρόνο... Ἀφήνοντάς με ἄγρυπνο, πάνω στοὺς φαλακροὺς προμαχῶνες...

Τοὺς παλιούς, ἔρημους προμαχῶνες τοῦ πολιορκημένου Κάστρου, «... τῆς μακρυνῆς πρωτεύουσας τοῦ Θέματος, τῆς κραταιᾶς μας αὐτοκρατορίας...» Καί μέ κρατάει «ἐφ' ὄπλου», στὸν ἐφιαλτικὸ διαμελισμὸ κάποιου βυθοῦ, μιᾶς ἄσχημης ἀνάμνησης...

Τοὺς προμαχῶνες μέ τίς σκληρές, ἀντίστροφες φωνές. Τρία... δύο... ἓν, Τρία... δύο... ἓν... ἓν... ἓν...

Οί κάθιδροι στρατιῶτες.

Τὸ ἐπίμονο κάρφωμα τῶν κρότων.

Οί περίπολοι στὸ δάσος μὲ τοὺς τσιμεντένιους κορμούς,
πὺ τίς στραγγαλίζει ὁ ἄνεμος.

Οί χυδαῖοι ἐραστές μὲ τίς γυναῖκες τοῦ ὑπόκοσμου.

Οί ἀλαλαγμοὶ τῶν νύχτιων παιδεραστῶν... Τὰ ἐπαγ-
γέλματα μὲ τίς εὐτελεῖς συναλλαγές...

— «Τὸννειρο, λένε, κάνει τὸν ἄνθρωπο νὰ ξαναβρῆ
τὸν ἑαυτό του, πὺ τὸν ἀπόδιωξε ἡ λογικὴ τῆς μέ-
ρας... Μὲ τὸννειρο, ὁ ἄνθρωπος ξανάρχεται στὴν ἀ-
φετηρία του. Στὶς βάσεις του... Στὶς θεμελιακὲς
ἐκδηλώσεις τῆς συμπεριφορᾶς, πὺναι ἔμφυτες καὶ
προγραμματισμένες γενετικά... Ἄλιμονο, ἂν κά-
ποτε βρεθῆ τὸ φάρμακο γιὰ τὴν κατάργηση τοῦ ὀ-
νείρου... Τότε, θὰ ἐξαφανίζονται μὲ μιᾶς ὁ πιὸ
ἄγρυπνος ἐγγυητὴς τῆς λέφτερῆς μας βούλη-
σης...»

Ἡ σχηματικὴ τοῦ τοπίου μὲ πισταγγώνει κατάχαμα.

Ἐριζόντια καὶ κάθετα περιφραγμένο, σ' ἓνα λήθαργο
ἀποθάρρυνσης

Ταπεινὸ κι ἀσυντροφευτο. Ἀποστρακισμένο, στὴ θεο-
σκότεινη ντάπια. Καταδικασμένο, νὰ περιμένω τίς διαταγές,
πὺ θὰ μὺ ὑπαγορέψουν ἄγνωστα κι ἀθέατα πρόσωπα...

Στὸ μισαλό μου σφαίρα ἡ ὑποψία, πὺς ἔμεινα κι ὅλας
μόνος, γιὰτὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι βρῆκαν τρόπους καὶ πέρασαν...

Ἄπ τίς στοές. Μέσ' ἀπ' τοὺς στενοὺς σωλῆνες. Ἄπ' τὰ
ξεραμένα κανάλια μὲ τὴ γλίτσα... Ἀναμερώντας τοὺς ἀγκα-
θωτοὺς βάτους, πὺ ἐκλείσαν ὀριστικὰ τὸ βαθὺ χαντάκι τῆς
φόσσας, ἔξω ἀπ' τὸ Κάστρο...

— Κι ὅμως, στοχάζεται: «Ἡμουν κι ἐγὼ ἓνα κομ-
μάτι τοῦ κόσμου, πὺ ζεῖ μέσα μου». Τί κι ἂν ἦ-

μουν γεννημένος ζηλωτής; "Όλα κείνα τὰ ὄνειρα, οἱ ἐπιθυμίες, τὰ ἄγχη, οἱ ἔμμονες ιδέες μου, ἦταν φανερό πὼς δὲν ἀνῆκαν μόνο κι ἀποκλειστικὰ σὲ μένα. Κι ἡ προσωπική μου δράση, δὲν ἦταν ἡ ἀτομική μου περίπτωση.

Ὁ ἴδιος ἐγώ, δὲν ἤμουν παρὰ ὅλοι οἱ ἄλλοι... Θρυμματισμένος ἀπ' τὴ λεφτεριά τοῦ πάθους... σὲ μικρὰ - μικρὰ κομμάτια γιομάτα γωνιές καὶ κοφτερές μύτες... μὲ τὶς ψευδαισθήσεις μου γιὰ τὴν δῆθεν μοναδικότητά μου, ποὺ ἡ παραληρηματικὴ κλιμάκωση τῆς ὀργῆς της ἐξαφάνιζε στὸ θολὸ μουρμουρητὸ τῆς μάζας, τὴν ἐπίκληση τοῦ «Ἐμεῖς»...

Ὡστόσο, νᾶμαι πάλι. Ἐναπόφευκτος!

Ἐπίμονα μοναχικὸς στασιαστής, μέσα στὸ κλειστὸ κύκλο, ὅλων κείνων, ποὺ ἀποδέχτηκαν τὴ μοίρα τους.

Πανικόβλητος, κάτω ἀπ' τ' ἀψηλά τείχη τῆς μακρινῆς Πολιτείας τοῦ παιδικοῦ μου ὄνειρου... Μὲ τὸν ἀσταμάτητο ἀντίλαλο :

— «Ἡ κακοδιάθετη ρέγκα πολιορκεῖ τὸ κάστρο τοῦ Γκιζόρ. Τὸ κάστρο τοῦ Γκιζόρ... Γκιζόρ... ζορ...»

...Καστέλλια. Πολεμίστρες. Διπλές Τριπλές σειρές μπεντένια. Κούλιες καὶ ντάπιες μ' ἀπέραντους περιδρομούς. Ζεματίστρες. Βαρειές καστρόπορτες καὶ παραπόρτια. Καραούλια καὶ βίγλες. Μπουντρούμια σκοτεινὰ καὶ λαγούμια. Δυσκολόβρετα καὶ δρακοχτισμένα. Ἀπόρθητα. Πραίτορες. Τουρμάρχες. Μεριάρχες. Κόμητες τῆς σκόρτης. Χαρτουλάριοι. Δομέστιχοι. Δρουγγάριοι. Κόμητες. Κένταυροι τῶν Σπαθαρίων. Κριτές τῶν φουσάτων. Βιγλάτορες. Ἄρματωμένοι Καστροφύλακες καὶ Καστελιάνοι. Κι ἄλλοι προκαθήμενοι τῆς Πολιτείας... μείζονές τε

καὶ μικροί, κοσμικοὶ καὶ κληρικοί, χρυσοβουλλάτοι
καὶ ἐξκουσάτοι, ποὺ σεργιανάνε παγεροὶ κι ἀδιά-
φοροι γιὰ τὴ δική μου πολιορκία, πάνω στὰ πλατώ-
ματα καὶ τοὺς γουλάδες.

Κι ἀναρωτιέμαι: Τᾶχα εἶναι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἢ οἱ σω-
σίεις τους;

Ἔχουν ὅλοι τους μιὰν ἔκφραση, τόσο ὠριμη γι' αὐ-
τοκτονία! ...

*
**

Αἰσθάνομαι φοβερὰ κουρασμένος κι ἀδύναμος...

Γι αὐτὸ καὶ βρίσκω φυσικὸ νὰ χειροτερεύω μέσα μου
τὰ γεγονότα. Ὡστόσο παίρνω φόρα καὶ ξαναπροσπαθῶ νὰ
μπῶ στὸ Κάστρο ἀπ' τὸ Μπλόκο Ἔλφα καθὼς λέμε. Φορ-
τωμένος ἀγανάχτηση κι ἐκρήξεις.

Ἀτέλειωτα χρόνια ἔντασης... καὶ στάθηκεν ἀδύνατο
νὰ βρῶ μιὰν ἄκρη...

—Μπορεῖ οἱ ὑπηρεσίες νὰ το θέλουν, στοχάζομαι... Τὸ
σύστημα ὅμως θ' ἀντιδρά... Καὶ πρέπει νὰ ἐπιμείνω... Κι
αὐτὸ εἶναι σκλαβιά.

«Καὶ στὸ Τ...», καθὼς ἔλεγαν, ὅταν ἤθελαν νὰ σε
δεῖρουν οἱ ἀφέντες, σ' ἔδερναν, γιὰ τὸν χαιρε-
τοῦσες... Κι ὅταν δὲν τοὺς χαιρετοῦσες, πάλιν ἐ-
κεῖνοι σ' ἔδερναν... Μιὰ γιὰ τὸ πού θὰ τοὺς χαι-
ρετοῦσες. Καὶ μιὰ γιὰ τὸ πού δὲν τοὺς χαιρέτη-
σες... Κι αὐτὸ εἶναι ἡ σκλαβιά...».

Σφίγγω τὶς γροθιές μου καὶ βαδίζω... Πιὸ πέρα ὅμως
κοντοστέκομαι. Ἴσως ἀπὸ ἔνστικτο... Κάτι σὰ νὰ μοῦ λέει,
πὼς πίσω ἀπ' τὴν Πύλη, πέρασε ἡ μακρόστενη φιγούρα...

— "Ίσως, λέω, νὰ περιδιαβάζῃ ἀργόσχολα... "Ίσως καὶ νὰ βρίσκεται στὴν Πύλη, μὲ ὑπηρεσία. Τυχαῖα!! "Ὅ,τι καὶ νά ναι ὅμως, καλὸ δὲ θάχω ἀπ' αὐτόν... "Ἄλλοτε, εἶν' ἀλήθεια, τὸν εἶχα συνηθίσει, ὅπως κανένας συνηθίζει τὴ σκιά του, καὶ δὲν τρομάζει... Τώρα ὅμως; Εἶναι πολὺ ἀργὰ νὰ τὸν ἀντέξω... Οὔτε ἡ σκιά μου τὸν χωρεῖ. 'Ἄλλ' οὔτε καὶ ὁ καιρὸς μὲ παίρνη... 'Ἡ ὑπόθεσή μου κρέμεται σ' εὐαίσθητο σκοινί... Καὶ δὲ σηκώνει κάρφωμα... Πέρασε πὰ ἡ σφοδρὴ ἐφηβεία...

Γι αὐτὸ ξαναγυρίζω πίσω....

Ξέρω πὼς γιὰ νὰ φθάσω στὴν ἄλλη Πύλη, στὸ Μπλόκο Βῆτα, πρέπει νὰ περπατήσω χιλιόμετρα... Εἶμαι ὅμως ὑποχρεωμένος νὰ τὸ κάνω... Καὶ δὲ διστάζω.

"Ἡλιος Θεός!!!

Καταπράσινος ὁ ἀπέναντι λόφος.

Χάρμα τὰ λουλούδια στὶς μάντρες...

Μιὰ στιγμή, ποὺ τὴν καταπίνεις σταλιά - σταλιά, γιὰ νὰ μαλακώσῃ τὸ λαρύγγι σου...

Κάθε φορὰ ποὺ εἶναι νὰ μπῶ στὸ Κάστρο, συλλογίζομαι τὴν ἀγάπη μου στὰ χωράφια... Καὶ σκέφτομαι.

— Τὸ Κάστρο «δὲν εἶναι γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ποὺ ἔχει μιὰ τέτοια λαχτάρα μέσα του... Τὸ Κάστρο εἶναι, ἅς ποῦμε, σὰν τὴ μοτοσυκλέττα... Τριγυρίζεις μ' αὐτὴ καὶ περνᾷς ὁμορφα τὸν καιρὸ σου... Δὲν σοῦ δίνει ὅμως καμμιά στάλα ἀγάπης, ὅπως κάνει τὸ χωράφι... Ποὺ ὅσο καὶ ἂν τὸ πατᾷς, σὲ συλλογιέται... Καὶ σ' ἐγκαταλείπει μόνον ὅταν τ' ἀπαρνιέσαι... 'Ὁ μεγαλύτερος ἐχτρὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ παραλήρημα. Τὸ νόθο, καὶ τεχνητὸ περιβάλλον, ὅπου στὸ ὄνομα μιᾶς ἐπιστημιολογικῆς ἀλαζονίας, βεβηλώνεται ἡ ἀρμονία τῆς φύσης».

Καὶ τὸ Κάστρο, ἀπὸ μιὰ πλευρὰ εἶναι ἓνα τεχνητὸ παραλήρημα...

Στὴν Πλατεία, λιάζονται τοῦ καλοῦ καιροῦ οἱ ἀργόσχολοι τῆς Συνοικίας... Τὰ παιδιά παίζουν βώλους.

— Πόσες φορές δὲν νοστάλησα τούτη τὴν ὥρα. Νὰ βρεθῶ καὶ γὼ μιὰ μέρα δίχως ἔγνοια... Νὰ κατεβαίνω μὲ τὰ μοκασίνια, ἀνάλαφρος τὴν ὁδὸ Β... Νὰ πιῶ ἓναν καφέ, βρὲ ἀδερφεὲ σὰν ἄνθρωπος στοῦ...»

∴

Στριμώχνομαι στὴν «οὐρά» καὶ καρτερῶ.

Ἄνήσυχος βάζω τὸ χέρι στὴν τσέπη μου, γιὰ νὰ βεβαιωθῶ πὼς δὲν μοῦ λείπει ἡ ταυτότητα... Κι ἀκόμη ὅτι δὲν κρατῶ κανένα αἰχμηρὸ ἐργαλεῖο.

Ἄλλοι πὼς μπροστά... παραπονιοῦνται γιὰ τὶς δυσκολίες τῆς ἀναμονῆς. Μυρίζουν ἔντονα ἀνθρωπίλλα... Κάποιο αἶσθημα λιποθυμίας... Ἰδρώμα στὸ πρόσωπο καὶ στὰ χέρια. Διεσταλμένα περὶγία... Βύθιο βλέμμα... Κι ἀδιόρατο τρεμούλιασμα. Τὰ πόδια δὲν ἀντέχουν μιὰν ὀλόκληρη ζωὴ, νὰ κρατοῦν ὄρθιο στὴν οὐρά, ἓνα πρόσωπο ἀνυποψίαστα μειωμένο, δειλὸ κι ἐγωϊστικόν...

Οὔτε ἓνα βῆμα πὼς μπροστά... Οὔτ' ἓνα βῆμα πίσω... Ἀγκυροβολημένη ἡ λειτουργία τῆς ἔνταξης στὸν ἴστό τῆς ἀράχνης...

Φλυαρίες. Γκρίνια. Ἐκτονωμένες βιαιότητες... Τὸ νεκρὸ βάρος τῆς σιωπῆς.

Μιὰ μόνιμη κι ἀσταμάτητη συρρίκνωση...

Τίποτα δὲν γίνεται... Ὅλα ὑπάρχουν... Μικραίνουν

ὅμως. Χάνονται. Κι ὡστόσο καθιζάνει μέσα μου ἡ πίκρα τους...

Δὲν μπορῶ νὰ προσδιορίσω ἀπὸ ποιά στιγμή καὶ πέρα, ἄρχισε κι ἡ προσωπική μου ἀποδιοργάνωση... ἔτσι πὺ νὰ ἐντάσσωμαι δίχως ἀντίρρηση στὸ ἀμπαλάζ.

..

«— Εἶμαι καὶ γὼ ἴδιος, σὰν ὄλους πλάϊ μου, λέει... Εἶναι καὶ γιὰ μένα ἀνυπόφορος ὁ συνωστισμός... Κι ἐγὼ ἐπίσης δὲν ξαίρω κανένα τους. "Ὅπως καὶ σ' αὐτούς, κανέναν δὲν σκοτίζ' ἡ παρουσία μου... Κι ὡστόσο συμπορευόμαστε χωρὶς ὑποτροπή... Θὰ διαβοῦμε τώρα καὶ τὸ Μπλόκο. Θὰ δόσουμε ταυτότητες... Θά... Θά... Τόσα «θά», μ' ἀπόλυτη λειτουργική ἀξία... Τὰ βαρέθηκα ὅλα... Τὸ Μπλόκο Βήτα εἶναι μιὰ ἐσφαλμένη ἐπένδυση... Μιὰ παραλλαγή στὴν κυκλική διαδικασία τῆς ἀλλοτρίωσης μου...»

Μὲ τὴ συναισθηματικὴ ἠχώ, ποῦναι ταυτόχρονα μέσο ἐπαφῆς καὶ γνώσης τοῦ διπλανοῦ, ἀλλὰ καὶ τρόπος διεΐσδυσης στὸν ἐσωτερικό του κόσμο, ζῶ τὴν συγχώνευση... Μιὰ ὑπολογιστικὴ μηχανή, μετράει ἀσταμάτητα τὴν ἔνταση τῆς ἐπικοινωνίας...

«Μπορεῖ, ὁ λόγος, νὰ λέη τῶνα... Ὁ τόνος τῆς φωνῆς τ' ἄλλο. Τὰ μάτια τὸ τρίτο. Τὰ χέρια τὸ τέταρτο... Κι ὅλη μας ἡ συμπεριφορά, κάτι ποῦναι πέρα γιὰ πέρα διαφορετικό»

Κι αὐτὸ βαραίνει... Ταύτιση. Ἀποσυνταύτιση... Ἐνεργὸς ἐξομοίωση. Ἐνα μικρότοξο, ἀργό, ρυθμισμένο λίκνι-

σμα, στὸ τὰκ-τὰκ τοῦ «μετρονόμ». Κι ἓνα βογγητὸ δίχως νόημα. Ἔξω ἀπ' τὴν Πύλη.

Σίγουρος χῶρος ἐσωτερικοῦ διχασμοῦ. Κι ἀποξένωσης. Στὰ χρόνια τῆς ἀνδρωσης καὶ τῆς εὐθύνης... Στὸ ἐνδιάμεσο στάδιο...

«Οἱ χορευτὲς συνοδεύουν τὶς λικνιστικὲς κινήσεις τους μὲ βογγητά... Ἄπὸ τὸ στόμα τους, κρέμονται ματωμένα κομμάτια κοτόπουλου, πού τὸ ξέσκι-σαν ζωντανὸ μὲ τὰ ἴδια τους τὰ δόντια... Τὰ μάτια διεσταλμένα ἀπὸ τὸ ναρκωτικό, ἀναποδογυρίζουν... Αἰῶνες τώρα, σ' αὐτὸ τὸ χωριὸ τῆς Δαχομένης καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα γειτονικά, οἱ ἴδιες ἱεροτελεστίες λατρεύουν τὴν ἴδια θρησκεία! Τὸ «βωντού». Μιὰ θρησκεία, ὅπου ὑμνοῦν τὶς ψυχὲς τῶν προγόνων, γιὰ ν' ἀπελευθερώσουν τὸ σῶμα ἀπὸ τὶς καθημερινὲς ἀγωνίες τῆς ζωῆς...» ..

«Μὴ μὲ φοβᾶσαι. Ἡ καρδιά μου εἶν' ἡ κούπα τῆς βροχῆς πού τὴν προσφέρει ἡ μπόρα στὸ πουλί πού ἀποδημεῖ»

Οἱ μοτοσυκλέττες συνέχιζαν τὸ δαιμονισμένο τους θόρυβο, τρέχοντας σύρριζα στὸ κράσπεδο τοῦ «στρόγγυλου» τῆς πλατείας.

Γυρτοί, σ' ὄξεία γωνία, ὅπως οἱ ἀκροβάτες τοῦ τσίρκου ἔταν κάνουν τὸ γύρο τοῦ θανάτου, οὔτε πού διακρίνονταν οἱ μοτοσυκλετιστές... Μπλαστρωμένοι στὶς γυαλιστερές στολές τους... Μονοκόμματοι... Χαλύβδινοι... Ἐξαφανίζονταν σὲ μιὰ μοναδική, μεταλλικὴ τελειότητα...

Ἐνα μεγάλο σύννεφο ἀπὸ ἑξατμίσεις κι ἄσπρη λερωμένη σκόνη, ξεσηκώνονταν στὶς γωνιές, ὅμοιο μὲ σάβανο καὶ τύλιγε τὰ σπίτια...

Πρὶν ἀκόμα κλείσουν τὴν πρώτη στροφή, τοῦτα τὰ θεριά τῆς «Ἀποκαλύψεως», χάθηκαν ἀπ' τὰ παγκάκια οἱ ἀργόσχολοι... Τὰ κοράκια φάνηκαν πάνω στὶς κόκκινες στέγες... Τὰ παράθυρα στὴ σειρά, ἔκλειναν ἕνα - ἕνα, κι ἔπεφταν μὲ θόρυβο στὰ μαγαζιά τὰ τεπέγκια.

Πίσω, ἀπ' τὸ ἱερὸ τῆς ἐκκλησιᾶς (ὅπως ἐμεῖς τὸ βλέπαμε ἀπὸ δῶ), ἔπαιρναν τὴν πρώτη ἀνάσα, ὅσοι ξέφευγαν ἀπ' τὴ μόστρα... Καὶ βιάζονταν νὰ τρυπώσουν στὴν μισάνοιχτη πόρτα τοῦ καφενεῖου...

Ἦταν νὰ γελάη κανένας μὲ τὸ κατοχικὸ κόλλο τοῦ βολικοῦ καφετζῆ... Κατέβαζε στὰ γρήγορα τὰ ρολά. Ἐγερνε τὴν πόρτα μὲ «ὑπονοούμενα»... Ἀνέβαζε τὸ καπάκι τῆς γκλαβανῆς... Κι ἄφηνε τοὺς θαμῶνες νὰ κατε-

βαίνουν στο υπόγειο, σὰν συνωμότες, ἀπ' τὴν στενὴ κι ἐπι-
κίνδυνα κατηφορητὴ σκάλα... Κάτω, λάμπες πετρελαίου,
προσπαθοῦσαν νὰ διαλύσουν τὸ σκοτάδι... Ἐτοιμα στρόγ-
γυλα μεταλλικὰ τραπέζια... Καρέκλες καὶ πάγκοι... Τά-
βλια σ' ἐφεδρεία. Τράπουλες. Ντόμινα. Καὶ πλάκες μὲ κι-
μωλίες, πού στὴ γλῶσσα τοῦ καφενείου λέγονταν «ντεμπε-
σίρι»... Κι ὁ καφετζῆς, στὸ τεζάκι του.

Τίποτα δὲν παράλλαζε... Μόνο πού γύρναγες καμμιὰ
τριανταριὰ χρόνια πίσω... Στὶς ἀξιομνημόνευτες κεῖνες
μέρες τῆς κατοχῆς...

Ὅλο καὶ πὸ ἔντονα στὰ μεγάφωνα συνεχίζονταν οἱ
κλήσεις:

«Ἀγοράστε σήμερα... Ἀγοράστε σήμερα... Ἀγοράστε
δίχως νὰ σκεφθῆτε. Εἶναι τὰ φτηνότερα... Εἶναι τὰ καλλι-
τερα... Προσοχή... Ἄλφα τρία... Ἄλφα πέντε... Δέ-
κα ἕξι... Δώδεκα... Προσοχή... Προσοχή... Ἀλλαγὴ πο-
ρείας... Γωνία Ἀριστοτέλους καί... Ταραταράμ, ταράμ,
ταραταράμ, ταράμ...»

Ξελιγωμένη ἀπὸ μακριά, ἔσκιζε ἀσυμφιλίωτα τὴν ἀ-
ιμόσφαιρα ἢ ἀγχώδικη ἐπίκληση τοῦ «Πρώτων Βοηθειῶν».
Φόρτιζε μ' ἀνυπομονησία κι αὐτὴ τὴν ταραχὴ...

Ἡ οὐρά, μπροστὰ στὸ Μπλόκο, ὅλο καὶ ξέφτιζε...

Ἦταν πὰ φανερό πὼς ὅσοι μέναμε ἀκόμα, τὸ κάναμε
ἀπὸ ἀνάγκη. Ἀπὸ ἀπόλυτη ἀνάγκη νὰ μποῦμε μέσα...

Τὸ παιγνίδι ἦταν κι ὅλας χαμένο πρὶν ἀκόμ'
ἀρχίσει...

Ἐμένα, ἐπὶ παραδείγματι, δὲν μ' ἔπαιρνε ἄλλο... Ἦ-
μουν στὸ τέλος τῆς προθεσμίας. Κι ἔπρεπε νὰ τελειώσω σή-
μερα.

Σκεφτόμουν :

«Εἶμαι στὴν οὐρὰ τοῦ Μπλόκου. Ἐτοιμος νὰ παραδόσω
τὴν ταυτότητά μου... Γιὰ νὰ μπῶ μέσα... Ἄρα συμβιβά-

στηκα καὶ δὲν πρέπει νὰ φοβᾶμαι... Μὲ τὰ χαρτιά μου, εἶμαι ἐντάξει. Καθαρὸς καὶ σίγουρος... Ἄν ἦμουν δύσκολος ἢ κάποιος «σεσημασμένος ἀμφισβητίας τῆς καταναλωτικῆς κοινωνίας», θᾶμουν τώρα ἄλλου. Ἦ ἂν θέλετε, ἀκόμα, καὶ στὸ ὑπόγειο τοῦ καφενεῖου. Ποτὲ ἐδῶ... Γιὰ ποιό λόγο νὰ μὲ πειράξουν;»

Ὡστόσο γύρω μου, ἕνας - ἕνας ξέκοβε.

Γιὰ νᾶμαι εἰλικρινῆς κι ἐγὼ ὁ ἴδιος δυὸ - τρεῖς φορές τ' ἀντιμετώπισα...

«— Ἴσως», ἔλεγα, «ἂν τὸ ξανακοίταζα τὸ πράμ' ἀπ' τὴν ἀρχή, ἴσως, νὰ μὴν ἦταν ἔτσι καὶ τόσο βιαστικό... Ὅλες οἱ προθεσμίες δὲν λήγουν πάντοτε τῆς μέρας ποὺ ἀπειλοῦν...»

Μείναμε τρεῖς.

Ἔπειτα δύο...

Κι ἔπειτα... κράκ. Ἄνοιξε τὸ παράθυρο στὸ προστώο τῆς Πύλης κι ὁ Πυλωρὸς - Καστροφύλακας παρατήρησε πὼς εἶχα ξεμείνει μόνος... Ταυτόχρονα οἱ μοτοσυκλέττες ἀπ' ἀπ' τὴν Πλατεία σταμάτησαν. Δὲν ἦταν δύσκολο νὰ καταλάβης πὼς πῆραν σῆμα... Μπῆκαν στὴν γραμμὴ ἀπότομα καὶ χάθηκαν σφυρίζοντας, μακρυά... Σὲ λίγο δὲν ἀκούγονταν παρὰ ἕνας ψιθύρος, σὰ πέταγμα πουλιῶν...

Τὸ τοπίο ἔκατσε πάνω σὲ μιὰν ἀπέραντη συμπαγῆ σιωπή... Καὶ ξεκουράζονταν...

Ἔβρισκα, πὼς ὅλα πήγαιναν «κατ' εὐχή»...

Ἄλλωστε τίποτα τὸ συνταρακτικὸ δὲν εἶχε γίνει. Ἦ σχεδὸν τίποτα.

— Πρῶτος τώρα στὴν οὐρά!!

Κι ὥστόσο, τώρα ἦταν μέσα μου, ποὺ σπάραζεν ἡ ἀντίδραση.

Ἴσως κι ὅλας νὰ μὴν εἶχα πειστηῖ ἀπόλυτα, γιὰ ὅλα.

“Οπως δὲν πείθεται εὐκόλα τὸ ποντίκι, πὼς μιὰ μαύρη γάτα θὰ τοῦ φέρη γούρι...

«— Ἔλα τοῦ ἔλεγε ἡ γλυκειὰ φωνή... Θὰ πᾶμε νὰ βαφτίσουμε τὴ γιαγιά...

— Τὴ γιαγιά;

— Τὴ γιαγιά... ἄ.ἄ. τοῦ ἀπαντοῦσ' ἐπίμονα...

— Μὰ ἡ γιαγιά βρίσκεται τώρα μὲ τὸνα πόδι της στὸν τάφο.

— Τί σημασία ἔχει καημένε;... Θὰ τὴ βαφτίσουμε μὲ τ' ἄλλο...»

Τὸ προστῶο τῆς Πύλης μίλησε :

— Ἐσὺ μοῦ λέει, γιατί μᾶς ἔβαλες σὲ μπελάδες;

— Ἐγώ; ἀπόρεσα...

— Ναί, ἐσύ, ὁ κατσαρομάλης. Δὲν σοῦκανε ἡ ἄλλη πόρτα κι ἤρθες ἀπὸ δῶ; Καὶ νᾶταν τοῦτο δὰ μονάχα;... Ὅλοι λαχτάρισαν μὲ τὰ καμώματά σου... Εἶδαν τὰ μηχανήματα καὶ στρίψανε... Καὶ σὺ τίποτα... Καρφὶ δὲν σοῦ κᾶηκε...

— Μὰ ἐγώ;

— Εἶσαι περίεργος.

— Μὰ ἐγώ, ἤρθα ἀπὸ δῶ γιατί βιαζόμουν, κι ἤθελα νὰ ξεμπλέξω γρηγορώτερα.

— Ποίος σοῦ τῶπε; Ἀπὸ κεῖ θᾶχες κιόλας τελειώσει. Ἦταν μόνο μιὰ ἔρευνα. Κάπως βέβαια ἐμπεριστατωμένη. Καὶ θὰ τελειωνες... Ἡ Πολιτεία θᾶπαιρνε πάνω της τὴν εὐθύνη σου... Καὶ σὺ, θὰ κυκλοφοροῦσες λέφτερα στὸ Κάστρο. Γιὰ πάντα... Μὲ τὴν ἄσπρη σου ταυτότητα. Τώρα ὅμως; Τί σᾶς πᾶνει ὅλους, μὰ τὴν ἀλήθεια καὶ προτιμᾶτε αὐτὴν ἐδῶ τὴν Πύλη; Νομίζετε πὼς ἔτσι, μὲ τὸ π ρ ο σ ω ρ ι ν ὁ, κάποιον ξεγελάτε; Μὲ τό... νὰ σᾶς κρατᾶμε τὴν ταυτότητα καὶ νὰ σᾶς φορτώνουμε τὴν εὐθύνη, μόνο

για μιὰ μέρα, τέλειωσαν κι ὅλας ὅλα; Κι ἡ παγίδεψή σας; Αὐτὴ δὲν τὴ λογαριάζετε; Ἡ σᾶς ἀρέσει νὰ παίζετε μόνιμα μὲ τὸν κίντυνο, κι ἔτσι νὰ ἀποφεύγετε τὴν ἔνταξή σας. Κι ὅσο σκέφτομαι, στ' ἀλήθεια, πὼς δίχως σένα, θᾶχαμε κι ὅλας ξεμπερδέψει... Μὲ πᾶνει ἄλλο πράμα... Καὶ τώρα τί θὰ γίνῃ μὲ τοὺς μηχανοκίνητους; Τὸ μεροκάματό τους; Νὰ ξεσηκωθοῦν οἱ ἀνθρώποι, στὰ καλὰ καθούμενα...

— Ὡστε γιὰ μένα;

— Καὶ βέβαια γιὰ σένα...

— Δὲν καταλαβαίνω...

Κι ὅμως καταλάβαινα. Ὅλα τὰ χρόνια μου, ἀπ' τὴν ἐφηβεία μέχρι σήμερα εἶχα πίσω μου μοιτοσυκλετιστές, ποὺ ξεκινούσαν ὅταν ἐγὼ σταματοῦσα... Κι ἐξαφανίζονταν, ὅταν ἐγὼ ξεκινούσα... Πίσω ἀπ' τοὺς τοίχους. Πίσω ἀπ' τὶς στοιβαγμένες ξύλινες κασέλλες καὶ τοὺς σπασμένους καθρέπτες...

Τότε βγῆκεν ἀπ' τὴν παραπίσω πόρτα ἓνα κεφάλι...

— Ἀστονε σὲ μᾶς, συνάδελφε... Καὶ μοῦδειξε νὰ καταλάβω μὲ νοήματα, πὼς θᾶπρεπε νὰ προχωρήσω μέσα...

Δὲν εἶχα ἄλλο δρόμο. Ἦταν ἀργὰ νὰ φύγω πιά, ὅσο κι ἂν δισιστανόμουν, πὼς γλίστραγα ἀνεμπόδιστα στὸ ἔδαφος τοῦ ἔχτροῦ. Ἔτσι μπῆκα στὸ χαμηλοτάβανο γραφεῖο, δίπλα στὴ σκοπιά, ποῦπανε σχεδόν, ὅλη τὴν Κούλια... Μύρισε μούχλα κι ἰδρώτα... Μισοσκοτάδο. Μιὰ πόρτα χαμηλὴ στὸ βάθος, ἔκλεινε τὴν ὥρα ποῦμπαινα. Ἔτσι, ποῦ μόλις πρόλαβα νὰ διακρίνω τὴ μακρόστενη φιγούρα κείνου ποὺ ἔφευγε... Γιὰ νὰ μὲ βάλῃ σὲ ὑποψίες. Καὶ νὰ μὲ κρατᾶ ἀνάστατο...

... ..
... Ὁ μεσαῖος, τρία γαλόνια. Ὁ ἀπὸ δῶ κι ἀπὸ κεῖ, ἀπὸ ἓνα... Ὁ δεξιὰ, ἔδειχνε βλοσυρός, στὰ ὅρια τοῦ θυμωμένου καὶ χαιδεύε ἐπίμονα τὸ σπανό του πηγούνι...

— Καθῆστε, μοῦ λέει ὁ μεσαῖος... Καφέ;

Κύτταξα γύρω μου... Δὲν ἔβρισκα καμμιά εὐκολία γιὰ ψήσιμο καφέ...

— "Ὁχι, εὐχαριστῶ.

— Τσιγάρο;

— Δὲν καπνίζω.

Ἐλληλοκυτάχτηκαν, μὲ κάποια ἱκανοποίηση.

— Τὸ καλύτερο, πὺ κανετε, ψιθύρισε ὁ ἕνας, ὁ ἀκραῖος... "Ὁχι ὅμως ὁ βλοσυρὸς...

— Κάπνιζα πολὺ, πρόσθεσα, ἀλλὰ μιὰ φαρυγγίτιδα...

— Χαρὰ στὸ κουράγιο σας... Ἡ γυναίκα μου, ἂν τότε ἔφερε... ἄρχισε ὁ Βλοσυρὸς κι ἔβγαλε ἀπὸ τὴ μέσα τσέπη τοῦ σακακκιοῦ του, ἕνα πακέττο κατατσαλακωμένο... Σᾶς πειράζει νὰ καπνίσουμε μεῖς;

— Σᾶς παρακαλῶ.

Τότε ἦταν, ὅταν ἄνοιξε τὸ στόμα του, ὁ Βλοσυρὸς, πὺ ἄρχισε νὰ κολλάη στὸ μυαλό μου ἡ σκέψη τοῦ «δόκανου»...

— Μὲ καλοπιάνουν, ἔλεγα... Τίς οἶδε ποῦ τὸ πᾶνε...

«Εἶναι δύσκολο νὰ σὲ πείσουν σὶ καννίβαλοι γιὰ τίς καλὲς προθέσεις τους κι ὅταν ἀκόμα σοῦ εὔχονται χρόνια πολλὰ».

— "Ἐναν ἕναν ἀπ' αὐτούς, πὺ ἀμφισβητοῦσε τὰ «κυβερνώντα πλέγματα», καθὼς ἔλεγαν, τὸν περνοῦσαν στὸ Πραιτόριο. Ἡ γραμματεία τὸν καλωσόριζε στὸ κατώφλι... Σὰ κάποια διασημότητα. Ἄσυνήθιστος κι αὐτός, σ' αὐτὲς τίς τσιριμόνιες, ὑπόκυπτε... Καὶ προχωροῦσε στὸ μακρὺ καὶ σκοτεινὸ διάδρομο, κατυποχρεωμένος κι ἀνυποψίαστος... Ὡστόσο, πότε ἀπ' τὴ μιὰ μεριά καὶ πότε ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἄνοιγαν κάτι στενὲς ἄσπρες πόρτες κι ὁποῖος ἔβγαине ἀπὸ μέσα ἔκανε ἔτσι καὶ τὸν ξαρμάτωνε... Τὸ ρολοῖ. Τὴ λωρίδα. Τὴ γραβάτα. Τὸ

σουγιά. Τὰ μολύβια. Τὰ μαντήλια. Τὴν ταυτότητα. Τὰ γυαλιά. Τὸ πορτοφόλι... Καὶ στὸ τέλος... Τὴν ὥρα ποὺ κι αὐτὸς τ'ῴπαιρνε πιά ἀπόφαση κι ἀποδέχονταν τὸ ξεπουπούλιασμά του... Χράπ... Ἔνοιγε ἢ καταπαχτή, ἀπὸ κάτω καὶ τὸν ρούφαγε... Κι ὥσπου νὰ πῆ τὸ κίχ, κουτρουβαλώνοντας, ἔφτανε στὸν πάτο. Ἐκεῖ, τὸν ἄρπαζε ὁ Μπόγιας ὁ Κουταλιανός. Τὸνα χέρι στὸ σβέρκο, τ' ἄλλο στὸν ἀστράγαλο... Καὶ τὸν στράγγιζε... Δίχως ὑπερβολή. Τὸν στράγγιζε σὰ πλυμένο ἀσπρόρουχο... Ἔτσι, ποὺ ὅταν τὸν ξανάβλεπαν στὴ συνοικία ἦταν σωστός κοχλίας «περιστραμμένος». Ἐνας πραγματικά, ξεζουμισμένος κι ἄπνους κοχλίας. Ἀκατάλληλος ἀκόμα καὶ γιὰ μετάδοση χολέρας...

Ὁ μεσαῖος διάκοψε τὴ σιωπή.

— Ἐμεῖς εἴμαστε καὶ στὴν ἄλλη Πύλη, ποὺ σὲ περιμέναμε, εἶπε, δείχνοντας πίσω του τὴ μικρή, κρυφὴ πόρτα... Καὶ θάμαστε πάντα κει, ὅταν κάποτε περάσης... Ἀναρωπιόμαστε ὅμως, στ' ἀλήθεια, γιὰ ποιό λόγο, ἔκανες ὅλον αὐτὸ τὸν κόπο, γύρω ἀπ' τὸ Κάστρο... τὴν ὥρα ποῦταν ἡ σειρά σου νὰ περάσης; Βέβαια, ἀπὸ δῶ, δὲν ἔχουμε πὰ δικαίωμα νὰ σ' ἐρευνήσουμε... Ἐδῶ ἀρκεῖ νὰ μᾶς ἀφήσης τὴν ταυτότητά σου. Ἐέχασες φαίνεται στ' ἀλήθεια πὼς σ' ὅσους ἔχει τελεσίδικα ἀποφασιστῆ ἢ ὀριστικὴ ἔνταξη, τὸ Κάστρο ἀπαγορεύει τὴν ὑπαναχώρηση. Καὶ προπαντὸς τὴν ἀλλαγὴ στάσης;

— Ἐέρετε, διάκοψα... Εἶμ' ἐντάξει σὰ χαρτιά μου... Καὶ γιὰ ἔρευνα...

— Τὸ ξέρουμε... τὸ ξέρουμε... Ἄλλὰ λυπούμαστε πάρα πολύ. Ἐχασες τὴ σειρά σου...

— Δηλαδή, μὲ βρίσκετε παρ' ὅλα αὐτά, ἀκόμα ὑποπτο;

— Ὁχι μεῖς... Γιὰ τὸ Θεό... Ἐσὺ ὁ ἴδιος... Ἄλλω-

στε, γιατί νὰ φλυαροῦμε ἄσκοπα. Τώρα εἶναι πιά ἀργά, μετὰ τὰ ἐπεισόδια... Ἄς ποῦμε ἢ «κινητοποίηση» σ' ἔβαλε αὐτόματα, σὲ μὴν εἰδικὴ περίπτωση, πού ἄλλοι θὰ ἐρευνήσουν... Ἐμεῖς, ὅτι κι ἂν ποῦμε θάταν ἀπὸ ἀπλῆ περιέργεια.

— Ἔχω ὅλα τὰ καρτιά μου... ἂν θέλετε καὶ σεῖς. Ἡ ἀλήθεια εἶναι... Κι ἄφησα στὸ τραπέζι τους, ἐπάνω, τὴν ταυτότητά μου...

— Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ... Ἡ ἀλήθεια εἶναι μία καὶ τὴν κρατᾶμε μεῖς...

Μοῦ ἔδωσαν μιὰ μπέζ, ὀρθογώνια καρτούλα, σὲ ζελατίνα μέσα, ποῦγραφε: «Δελτίον Ἐπισκέπτου Ἰδιώτου». Κι εἶχε μιὰ στρόγγυλη, ἀνάγλυφη σφραγίδα, κάτω ἀριστερά...

Κι ἀμέσως ὁ μεσαῖος ἔγνεψε στὸ Βλοσυρό...

Κεῖνος, βαρυεστημένος ξεκουνήθηκε ἀπ' τὴ θέση του. Πέταξε καταγῆς, μὲ πείσμα, τὸ τσιγάρο... Καὶ τὸ ξεκοίλιασε, κάτω ἀπ' τὰ μαῦρα σουβλερὰ παπούτσιά του...

Τράβηξα καὶ γὼ τὴν καρέκλα καὶ στάθηκα ὀρθός...

Κοντά μου ὁ Βλοσυρός... Κι ἀπέναντί μου, δυὸ παράξενες φιγοῦρες... Ξένες κι ἀδιάφορες... Στὰ ὅρια τοῦ νεκροῦ.

Ἦταν, στ' ἀλήθεια, ἀνεξήγητο... Κάπου τοὺς εἶχα ξαναδῆ... Ἔτσι ξένους κι ἀδιάφορους, σὰν τὰ γκαρσόνια τῶν καφενεῖων τῆς μέρες τῶν ρεπό.

«Δὲν εἶναι, πὼς τὸ κάνουν ἐπὶ τούτου. Πραγματικά, δὲ σ' ἀναγνωρίζουν». Σκέφτηκε... Πέρασες γιαυτοὺς κι ὄλας, στὰ πρόσωπα τῆς ἄλλης Πράξης...

..

Ὁ Βλοσυρός μ' εἶδε ἀποσβολωμένο καὶ μὲ σκούνησε.
— Πανάθεμά σε, ἔκανε καλωσυνάτα...

“Επειτα, μ’ ἔπιασε μὲ προσοχή... Καὶ δείχνοντας μελι-
στάλαχτος, προχώρησε μπροστά.

— Κάνε γρήγορα... Ἔχουν κι ὅλας εἰδοποιηθῆ. Τ’ ἀ-
μάξι εἶναι στὴ γωνία.

— Γιὰ ποῦ; λέω.

— Μιὰ τυπικὴ ἐξακρίβωση.

— Θὰ πάρη ὥρα;

— Πέντε - δέκα λεφτά...

— Στὸ Πραιτόριο;

— Ποιό Πραιτόριο; Μ’ ἔκοψε νευριασμένος. Δὲν ὑ-
πάρχουν τέτοια πράματα ἐδῶ... Πᾶμε στὸ Κέντρο...

— Στὸ Κέντρο;... Ποιό Κέντρο;

— Οὐφ, μὴν εἶσαι ἐπίμονος... Θὰ δῆς...

Ἔνα παλιὸ μοντέλο Μερσεντές, μαῦρο μηλό, ἑκατονε-
βδομητάρι, πετρελαιοκίνητο, περίμενε πραγματικὰ στὴ γω-
νιά, μ’ ἀναμμένη μηχανή, πὺ ἀγκωμάκουσε... Ἦταν τὸ
ἴδιο πάντα. Σ’ ὅλους τοὺς ἐφιάλτες μου. Μαῦρο, σὰ νεκρο-
φόρα... Πάντα, περίμενα νὰ βγῆ ἀπὸ κεῖ μέσα τὸ χέρι τοῦ
πεθαμένου. Νὰ μοῦ κἀνὴ νόημα, πὺ θὰ σταματήσω...

— Γιὰ νὰ χρησιμοποιοῦν πετρέλαιο αὐτὴ τὴν ἐποχή,
σκέφτηκα, θάχουν δουλειὲς μπόλικες στὸ Κέντρο, καὶ δὲ
σώνει...

Καθίσματα πίσω, τοῦ παλιοῦ, καλοῦ καιροῦ. Πέτσινα,
καλοσυντηρημένα καὶ ξεκούραστα...

Στὸ μπρελόκ τῶν κλειδιῶν, μιὰ κονκάρδα μὲ τ’ ἀρχι-
κά. «Σ.Μ.».

Ὁ ὁδηγός, φοροῦσε ἄσπρα, σὰ νᾶταν νοσοκομειακός.
Μπέρδευε τὸ πράμα...

— «Νοσοκομειακὸς στὸ Κέντρο Μεταγωγῆς, πῶς γίνε-
ται;» Σκεφτόμουν... Καὶ θυμῆθηκα τὰ «Εἰδικὰ Νοσοκομει-
ακὰ Κέντρα ἐξυγίανσης τῶν διαφωνούντων», ἀπὸ τὸ ἄλλο
ἄστεϊο...

Ξεκινώντας ὅμως τ’ αὐτοκίνητο, μὲ τίναξε στὸ πίσω ἀ-

κουμπιστήρι, κι ἔνοιωσα πόνο δυνατό, στὸ σβέρκο... Καὶ ζαλάδα...

Πίσω, ἀπ' τ' ἀστράκια, πὸν πέταγαν μπροστά μου, κείνη τὴ στιγμή, μπόρεσα νὰ ξεχωρίσω τὴ μακρόστενη φιγούρα... Ἔστριβε στὴ γωνιά. Μᾶς εἶχε, μ' ἐπιμέλεια ξαποστείλει. Σιγουρεύτηκε γιὰ τὴν ἐπίδοσή του. Καὶ τώρα χάνονταν, σὰ κατσαρίδα...

Κύτταξα δίπλα μου τὸ Βλοσυρό... Ἦταν κι ὅλας προσγειωμένος, κατὰ τέτοιο τρόπο, πὸν ἔμοιαζε βαρὺς κι ἀμίλητος, σὰν ἓνα μάτσο σάρκες καὶ κόκαλα... Τὸ βλέμα του, πέταγε σὲ συννεφιασμένο οὐρανό...

«Φαινόταν πὼς γιὰ πάντα εἶχε ξεχάσει τὸ τζάκι καὶ τὸ γρύλο τῶν παλιῶν ἀγρυπνιῶν».

Ὅποιος μᾶς ἔβλεπε, σκεφτόμουν, σίγουρα θὰ μᾶς ἔπαιρνε... γιὰ συντροφιά, πὸν βγαίναμε γιὰ τσάρκα, ἀπὸ βαρειά δουλειά...

«... Στή γῆ, πού ἡ καρδιά... μονάχη τα-
ξιδεύει στὰ σκοτάδια καὶ στοὺς τρόμους
καὶ δὲν ξέρει γιὰ ποιό τόπο...»

«— Δὲν μπορεῖ νὰ πάη μακρύτερα ἢ ἀμφισβήτηση, σκέ-
φτομαι. Εἶναι πολὺ ἀργά, στὰ χρόνια μου, νὰ ξαναπῶ: «Δὲ
μ' ἐνδιαφέρει. Ἄρνοῦμαι νὰ ἐνδιαφερθῶ γιὰ τὸ μετὰ...
Ζῶ τὴν περιπέτεια...». Δὲν ἔχει πὰ νόημα νὰ παραδέρνω
στὶς παρυφές τοῦ Κάστρου... Εἶναι κι ἀστρεῖο, νὰ διατηρῶ
στὰ λόγια μόνο τὴν ἀνεξαρτησία τῆς σκέψης μου, σὰν εἶδος
ιδεολογικῆς διακόσμησης καὶ στὴν πραγματικότητα, νάχω
τέλεια πατηκωθῆ... Ἄργα ἢ γρήγορα θὰ περάσω τὴ Στε-
νή μου Πύλη... Γιατί νὰ μὴν τὸ κάνω ἀπὸ τώρα; Ἴσως
βέβαια νὰ μὴ πρέπει, ὅταν το ἀπαιτοῦν οἱ ἄλλοι... Ὅμως
αὐτό, θὰ γίνῃ κάποια μέρα μόνο του, ἀφοῦ κυλᾶνε πρὸς τὰ
κεῖ τὰ πράματα. Στὴν ἀποφασιστικὴ ἐτούτη φάση τῆς ζωῆς
μου δὲν χωράει ἀνακοπή. Ἔτσι κι ἀλλοιῶς, μήτε μὲ τὴ δι-
κή μου εὐθύνη, μήτε μὲ τὴν εὐθύνη τοῦ Κάστρου, ὑπάρχει
νόημα στὴν ἀντίσταση... Στὸ κάτω-κάτω, γιὰ νὰ θεμελιω-
θῆ ἡ ἀμφισβήτηση κι ἡ ἐνοχή, δὲν χρειάζονται οἱ ἄλλοι.
Ἀρκεῖ ὁ ἑαυτός μου...».

Εἶναι περίεργο... Κι ὅμως μέσ' τὸ αὐτοκίνητο, πού δὲν
ξέρω ποῦ μὲ πάει, νοιώθω μιὰ σιγουριὰ κι ἓνα καλμάρισμα..

— Τ' αὐτοκίνητο, στοχάζομαι, εἶναι ἓνας «ἄλλος» χῶ-
ρος, μέσ' τὸ χῶρο. Εἶναι μιὰ τέταρτη διάσταση... Ἕνα ὀ-
χυρὸ πού σοῦ ἐξασφαλίζει τὴν ἀποστασιοποίηση μαζὺ καὶ
τὴ μοναξιά. Καὶ σοῦ δίνει ἄμεσες δυνατότητες καταλαγια-

ομοῦ καὶ συναισθηματικῆς ἀποφόρτισης... Τὸ αὐτοκίνητο σὲ «μεταφέρει» αὐτόματα στὸ θεωρεῖο τοῦ συνωστισμοῦ...

Παρακολουθῶ τὸν ὁδηγὸ τῆς Μερσεντές, νὰ σιγοτραγουδάη ἀπελευθερωμένος.

«— Κύτταξέ τον, λέω μέσα μου, μπορεῖ νὰ ὀργιστῆ, ἢ νὰ βρίση... Νὰ κουβεντιάση μὲ τὸν ἑαυτό του. Ἦ καὶ μὲ τὸν ἐκφωνητὴ τοῦ ραδιόφωνου... Νὰ φτύση ἀκόμα, ἂν τοῦ κάνη κέφι. Ἦ νὰ βάλῃ τὶς φωνές, πὺ λέει ὁ λόγος.

«— Τί μοῦ λές;

Κι ἐγὼ τὸ ἴδιο... Φωνάζω, μερικὲς φορές, μέσα στ' αὐτοκίνητό μου... Ἀλλὰ δὲν ἤξερα ὅτι τὸ κάνουν κι ἄλλοι...»

Πίσω ἀπ' τὰ κλεισμένα τζάμια, δὲν ὑπάρχει φόβος ν' ἀμφισβητηθῆ ἡ ἰσορροπία του, ἢ νὰ βρεθῆ κάποιος νὰ τοῦ κάνη μήνυση... Τ' αὐτοκίνητο, εἶναι ὁ προσωπικὰ δικός του χῶρος. Κανένας δὲ θὰ τοῦ χτυπήσῃ τὴν πόρτα, γιὰ νὰ τοῦ πῆ: «Κάνε γρήγορα»... Ἕνα καταφύγιο γιὰ νὰ στεγάσῃ τὴν ἀνάγκη του νὰ ἡρεμήσῃ... Νὰ φωνάξῃ ἂν θέλῃ... Ἦ νὰ κάνῃ κάτι ἄλλο πρὸ ἀπὸ τὸ τίς λέει. Νὰ βγάλῃ τὰ παπούτσια τοῦ. Νὰ τραγουδήσῃ. Νὰ λιμάρῃ τὰ νύχια του, ἢ νὰ σκαλίσῃ τὴ μύτη του... Θα μπορούσε κάλλιστα, ὁ ὁδηγὸς τῆς Μερσεντές νὰ πῆ: «Εδῶ τὰ ἐπιτρέπω στὸν ἑαυτό μου ὅλα... Κι αὐτὸ μὲ ξαλαφρώνῃ. Εἶναι σὰ νὰ ξαναρχίζω ἀπ' τὴν ἀρχή...»

Ἐκκαθαρίζω, μέσ' τὸ βουητὸ τοῦ δρόμου καὶ στὸ συνεχές μαρσάρισμα τῆς μηχανῆς, τὰ λόγια τοῦ τραγουδιοῦ:

«Μάτια μου γίνου σύννεφο καὶ δροσερὸς ἀγέρας,
γίνου καὶ σιγανὴ βροχή...»

— Βουνήσιος λέω... Βουνήσιος στὰ σίγουρα... Κι εἶναι τὸ μοιρολόϊ πὺ μ' ἄρεσε τόσο...

«Γιὰ πρόβαλε κι ἀγνάντεψε, σάμπως προβαίνει ὁ
Ἥλιος...»

— Ταξιδεύει μακριά, ό καημένος, σκέφτομαι... "Εμεινε στη γή του κολλημένος...

«... Στο κόκκινο νεράντζι του ήλιου, πού γλυστράει άπ' τó χέρι τής μέρας, για να πέση στους μενεξέδες του βουνού...»

..

Στην άρχή κρεμέσαι άπ' τούς γύρω. Προσπαθείς να είσχωρήσης. Ν' άποσπάσης άπαντήσεις. Να διχτυωθής. Να σταματήσεις τή ρευστότητα. Τò ύγρò στοιχείο, πού πέταξε τò φράγμα και κυλάει άνεμπόδιστα. Και γίνεσαι φλύαρος... Στο μυαλό και στο λόγο... "Επειτα, παρατηρείς ένα-ένα τὰ σπίτια... Κάποτε ήταν άκίνητα κι αυτά.

«Μιά πρώτη άγκύρωση» ... λέγαμε τότε...

'Εμπόδια στο χρόνο... 'Αλλά σε λίγο μπαίνουν κι αυτά στην άπόσπαση. 'Αραιώνουν. Πληθαίνουν, άπρόσμενα, οί έρημιές... Κι άξαφνα. Πās μιà μπρός, μιà πίσω... Μιά στο χτές, μιà στο σήμερα...

— Τò δίχως άλλο, συλλογιέσαι καθώς είσαι κρεμασμένος στην αιώρα και κουνιέσαι, τούτες οί άνοιξιάτικες ήλιακές έκρήξεις, στα περιθώρια του χάους τής «άνελέητης ζωντανής μας έμπειρίας», θάπαιξαν τò μικρό, μικρό τους ρόλο, στην περιεργη κι άκριτη συμφόρησή μου... Τή διογκούμενη άπροδιοριστία τής ένταξης. Τήν άδιάλλακτη συσπείρωση τών περιπλοκών, τής πρώτης άνδρωσης. Τόν άξερρίζωτο φόβο και τή βαθειά κατάθλιψη για τò άδιέξοδο τής πορείας μας... Τίς άτερμάτιστες, χρονικά, άλληλουχίες στην έφιαλτική και κάθιδρη έφηβική άναπηρία μας. Τήν πεισματική, σχεδόν μανιασμένη και διάστιχτη λεχτική άσυναρτησία.

«— Και νάχης τόσες δικές σου λέξεις να είπής... Και να μή μπορής...»

Τὴν ἀδιάκοπη μετάθεση τῆς μυϊκῆς κούρασης στὸ νευρικό σύστημα. Τὸ κάθετο λίκνισμα τῆς καταποντισμένης μνήμης, ἀπὸ τὰ ἴδια πάντα γεγονότα (ποῦ ἴσως καὶ νὰ μὴν ἔγιναν ποτέ), στὴν ὀριζόντια ἀνακατάταξη τοῦ ἀλίχνιστου ψυχισμοῦ... Σὲ μιὰ μόνιμη, συντελειακὴ πληγὴ, τῆς αἰώνια ἀσυμπλήρωτης ζωῆς...

«... Λένε τώρα, ὕστερα ἀπὸ δεκαεφτά χιλιάδες πειράματα, ποῦκανε ὁ Ἴταλὸς καθηγητὴς Πικάρντι, πὼς καθιζάνοντας ὀξυχλωριούχο βισμούθιο μὲ ὑδρόλυση τοῦ τριχλωριούχου βισμούθιου, ὁ σχηματισμὸς τοῦ ἰζήματος δὲν εἶναι πάντα ὁ ἴδιος... Ποικίλλει, ὅπως λένε, κατὰ τρόπο ἀπρόβλεπτο. Ἡ αὐτὴ εἶναι συνάρτηση τῆς ἡλιακῆς δραστηριότητος... Ἔτσι ἀναρωτιῶνται: Ἄφοῦ ἓνα τόσο ἀπλό καὶ συνηθισμένο κολοειδὲς ἐπηρεάζεται κατὰ τέτοιο τρόπο ἀπ' τὰ ἡλιακὰ φαινόμενα, πόσο πιὸ πολὺ θὰ πρέπει νὰ ἐπηρεάζονται ἀπ' αὐτὰ τὰ κολοειδῆ τῶν ζωντανῶν ὀργανισμῶν. Ὅπως π.χ. εἶναι τὸ πρωτόπλασμα τῶν ἀνθρώπινων κυττάρων;

Τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὸ φεγγάρι: «Ὁ δείχτης τῶν δολοφονιῶν στὸ πιάσιμο τοῦ φεγγαριοῦ, καὶ τὴν πανσέληνο, ἀνεβαίνει», λέει ὁ Ἄρνολντ Λίμπερ, ποῦ μελέτησε τίς ἀνθρωποκτονίες στὴν περιοχή τοῦ Ντέϊντ... «Κάτι σὰ βιολογικὴ παλίρροια»

Δὲν χωράει πιά ἀμφιβολία, πὼς ξαναγυρίζουμε στὴ γοητεία τῶν ἀπόκρυφων τῆς ἀντιύλης. Στὴν ἐπιστήμη τοῦ παράδοξου καὶ τοῦ ἀπίθανου τῶν Μάγων τοῦ Μεγάλου Ἔργου... Μὲ τὸν Ροδανθῶνα ἢ τὸ Κομβολόγιον τῆς Σοφίας καὶ τὴ Μυστικὴ Πραγματεία τῶν ἐννέα ἄγνωστων ποῦ ζοῦν ἀνάμεσά μας... Ἔτσι, τὸ δίχως ἄλλο, δικαιώνον-

ται, μετὰ ἀπὸ τόσους αἰῶνες καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ Μεγάλου Ἑρμῆ... ἡ «φιλοσοφικὴ πέτρα» καὶ τὸ «σμαραγδένιο τραπέζι»... Τότε, πού οἱ τέσσερις βαθμοὶ τῆς θερμότητος, οἱ «καθοριστικοὶ ἐνδιάμεσοι τῆς ἐκτροφῆς τῶν γήϊνων ὑλῶν», πήγαζαν ἀπ' τὸ «ἀχνὸ φῶς τοῦ καταλύτη ἡλίου, τὴν ὥρα πού ἀντανακλάη στὸν καθρέφτη τῆς μεταστοιχείωσης» ... Τὸ «πολωμένο φῶς», καθὼς λέμε σήμερα...»

Ἡ περιπέτεια μιᾶς μάταιης ἀναζήτησης τῆς καίριας σημασίας πού ἔχει γιὰ μένα σήμερα, σ' αὐτὰ τὰ χρόνια τῆς εὐθύνης ἢ διατήρησης τῆς δικῆς μου ταυτότητας, μέσ' τὸν ἀλλότριο χῶρο, κατάληξε παρανοϊκὸς παραξυσμὸς...

Πρὶν ἀκόμα ἐνταχθῶ ὄρμιος στὴ γοητεία τοῦ μύθου τῆς Πολιτείας, βρίσκομαι κι ὅλας ἀπόβλητος στὰ ξεκόμματά της.

Στ' ἀκραῖα ὅρια τῶν δρόμων, μὲ τὶς ἀτέλειωτες ἀποστάσεις.

Τὸ στένεμα, μὲ τὶς λάσπες.

Νὰ περπατῶ καὶ νὰ μὴν τελειώνω...

Νὰ ρουφῶ ὄξυγόνο... Καὶ τὸ στέρνο μου νὰ μένη ἄδειο. Φυγόκοσμος, πάνω στὶς ρωγμές. Μὲ τὶς νωπὲς ἔγνοιες...

...— Οἱ σκιές, σκέφτεται, παγιδεύονται πιὸ πολὺ κι ἀπὸ μένα, στὶς ἐνέδρες τοῦ καταδότη... Ζοῦν στὶς ρωγμὲς καρτερώντας νὰ φύγη τὸ σύννεφο μὲ τὶς δαγκάνες τῶν φαντασμάτων... Καὶ νὰ βγῆ τὸ φεγγάρι...

Στὴν αἰθρία τῶν δρόμων, σεριανοῦν οἱ γορίλλες βίαιοι ὡς τὴν ἔξαψη, σχηματίζοντας κύκλους. Δυσπιστίας γύρω ἀπ' τὴ μοχθηρία τοῦ καταδότη... Εἶμαι βέβαιος: Οἱ σκιές αὐτὲς θὰ πεθάνουν πρὶν

τὴν ὥρα τους, ἀπ' τὸ φόβο, πυροβολώντας στὸν ἀ-
γέρα...

Κι ἀπὸ ρωγμὴ σὲ ρωγμὴ ὁ ἐφιάλτης... Ὁ ἄγνωστος κι
ἄθεατος καταδότης, πὺ δεισδύη σὰ κατσαρίδα... Ὁ ἐφι-
άλτης, μὲ τὰ σπασμένα πόδια, πὺ δρασκελάει τὸν τοῖχο,
γιὰ ν' ἀποφύγη τὶς ἀποτμήσεις... Τὰ τρία ἔξαλλα μάτια,
πὺ μοῦ στήνουν καρτέρι... Κι ὑπαγορεύουν, ὀκνηρά :

«— Δικὴ σου, ἡ στραβοτημονιὰ στὴν ἡλικία σου. Δικὴ
σου καὶ ἡ ἀτυχία τῆς ὑποχώρησης τοῦ ἐδάφους, στὰ ση-
μεῖα τῆς «ἥσσοнос ἀντιστάσεως»... Κανένας δὲν θὰ σταθῆ
δίπλα σου, ὅταν διαλέγεις μόνος σου τὶς παρακαμπτήριες...
Ὅταν πορεύεσαι ἀκατάδεχτος στὰ χεῖλη τοῦ ἄγχους...
Δίχως στίγμα καὶ κατευθυντήρια γραμμὴ...».

Τὸ χέρι τοῦ πεθαμένου, χορεύοντας κάθετα στὸ δρόμο
μ' ἀνακόπτει... Κι ἔχω τὴν παράξενα, ὄνειρική αἴσθησι
τοῦ παιγνιδιοῦ, τῆς ἀπελευθερωτικῆς μου ἐκτόνωσης.

Μόνος... Σ' ἓνα φάσμα ἀπέραντο ὑποκριτικῶν λέξε-
ων... Κι ἡρωϊκῆς ἀπελπισίας.

«—Κι ἡ γυναίκα τοῦ ἀκόμα, ἔχει κηρυχθῆ ὑπὲρ τῆς
θανατικῆς καταδίκης... Ζήτησε τὸ λόγο κι ὑπο-
στήριξε τὴ θέση της, μ' ἔνθεη μανία, ἀκτινοβολών-
τας ἀπὸ θριαμβικὴ χαρά.

Κάθε τόσο, ἔρριχνε τὴ ματιὰ της καὶ σ' αὐτόν...
Κι ἡ ἔκφρασή της ἔδειχνε, πὺς χαίρονταν ἀφάντα-
στα. Ἦταν ἀδύνατο ἡ καϋμένη, νὰ κρύψη τὴν ἀπω-
θημένη λαχτάρα, νὰ κἀνη τὸ παιγνίδι της μιὰ μέ-
ρα, πάνω στὸ δικό του τὸ κεφάλι...»

— Ἡ τάξη τοῦ κόσμου, ὅταν δὲν ὑπάρχη χιοῦμορ, στο-
χάζομαι... κανονίζεται μὲ τὸ θάνατο...

Φαίνεται, πώς είχαμε λοξοδρομήσει αρκετά, για τὸ χατήρι τοῦ ὁδηγοῦ...

Κι εἴμαστε τώρα ἔκθετοι, σ' ἀδικαιολόγητη καθυστέρηση...

Ἄστραφτε ὁ Βλοσυρός, ἀπ' τὴ μανία του... Πῶς νὰ φαντασθῆ ὁ καημένος, πὼς κεῖνο τό : «Γιὰ λίγο», κατάντησε ὥρα ὀλόκληρη...

Τώρα ὅμως τί γίνεται; Δὲ μᾶς χωράει ὁ τόπος...

— Πῶ, πὼ κι εἴμαστε ἀκόμα στό...

Τὸ μικρὸ κύμα τοῦ ἐκνευρισμοῦ, ἀνέβαινε. Καὶ φούντωνε... Οὔτε Σταμάτηδες. Οὔτε Γρηγόρηδες. «Τύφλα νάχη ὁ Κώδικας, Ὁδικῆς Κυκλοφορίας». Ὁρες, ὥρες, κάναμε καὶ τὸ «Πρώτων Βοηθειῶν». Φουλάραμε καὶ σφυρίζαμε. Περνούσαμε σὰν αἴλουροι ἀνάμεσα στους σταματημένους.... Κι οὔτε πὺ μᾶς ἔνοιαζε, τὸ τί θὰ θῆ... Ὁ πειρασμὸς νὰ καταπατήση τὰ ζωῦφια στὸ δρόμο, χόρευε κι ὄλας ἔξαλλος, στὰ μάτια τοῦ ἐξαγριωμένου ὁδηγοῦ. Ἡ μηχανὴ ὅμως δὲν τράβαγε... Κι ὄλο ἔσθηνε... Ἀλλὰ μὲ τὴ φόρα ποῦχε, μόνη της ξανάπαιρνε μπροστὰ καὶ προχωροῦσε... Κι ἦταν κι αὐτὸ ἓνας παράγοντας...

Ὅποτε, φράπ...

«Χώλιασε ὁ καλόγερος κι ἔκαψε τὰ ράσα του»

Ὁ ἐφιάλτης!

Χρόνια μὲ κυνηγοῦσε κάποια σύγκρουση στὸν ὕπνο μου... Ἡ διασταύρωση, πὺ ἐνεδρεύει μὲ τὸ κόκκινο... Ὁ Γρηγόρης... Καὶ γινόμαστε, μαλλιὰ κουβάρια...

Κι ἀπ' ὅτι πρόλαβα νὰ δῶ, ἦταν πὼς στὸ παρμπρίζ τῆς Σιπροὲν φιγούραρε ὁ γιατρικὸς σταυρός... Καὶ πὼς ἀπὸ μέσα, προσπαθοῦσαν ν' ἀποσπάσουν, «τὸ γιατρό» ἀναίσθητο...

Ἔπειτα.....

Ξαναμπήκαν, οἱ συνταξειδιῶτες μου ἀπ' τὴν πλευρά μου, βρίζοντας... Καὶ μ' ἀνασήκωσαν... Τὸ τοιγάρο ἔκαιγε πάνω στὸ πέτσινο κάθισμα... Καὶ μύριζε ἄσχημα...

Ὡστόσο τρέχαμε... Τρέχαμε, μέσ' τὴν ἀπόλυτη σιωπὴ τῆς ἐνοχῆς...

«... Κρέπ ντὲ σίν. Κρέπ Ζορζέτ. Δαντέλλες, βολάν. Μεγάλα λουλούδια στὸ κορσάζ. Μαργαριτάρια στὸ λαιμό, σὲ τετράδιπλες σειρές. Σκαρπίνια μὲ μπαρέττες. Φοῦστες ὡς τὸν ἀστράγαλο... Προχωρημένη αἰχμή, μιᾶς περίτεχνης ἐπιτήδευσης. Ἐπιβάλλει ἕναν τρόπο ζωῆς, στὴν παθιασμένη ἀναζήτηση μιᾶς ἐποχῆς, ποὺ δὲ γνώρισε καν...

Τὰ λάστιχα τῆς Μερσεντές, στριμώχτηκαν πάνω στο κράσπεδο τοῦ πεζοδρομίου... Κι ὅπως τὸ φρένο δυσκολεύτηκε νὰ πιάσει μὲ τὴν πρώτη, βάλθηκαν νὰ στριγγλίζουν...

Δρόμος στενὸς κι ἔρημος. Ράθυμ' ἡρεμία, ἐκδηλη. Ὑγρὴ μυρουδιά. Φτερουγίσματα πουλιοῦ, ποὺ δὲν φαίνονταν...

Ἕνας μαῦρος λεκὲς πάνω στοῦ πλακόστρωτο. Ἀπὸ αἷμα. Χτίρια πανύψηλα, βουτηγμένα στὴ σκιά,

« — Τὰ ἐγκλήματα, λένε, αὐξάνουν ἀνάλογα μὲ τὸ ὕψος τῶν σπιτιῶν... »

δὲν ἄφηναν νὰ φανῆ ἡ αἰωρούμενη σκόνη, ποὺ δυνάστευε τὴν ὄσφρησή μας. Πόρτα σιδερένια, μισάνοιχτη... Ἔχασκε τὰ χάρος.

Καθὼς ὁ Βλοσυρός, μ' ἔσερνε ἀπ' τὸ χέρι, γιὰ νὰ μοῦ δείξῃ, πῶς ἔπρεπε νὰ προχωρήσω στὸ βάθος τοῦ χτιρίου, ἴσα-ἴσα ποὺ πρόλαβα ν' ἀντιληφθῶ στὸ κεφαλάρι τῆς πόρτας, τὴ ταμπέλλα... Στὸ ἴδιο χρῶμα καὶ σχῆμα μὲ κείνη τοῦ μπρελόκ. Τ' ἀρχικά : «Σ.Μ.».

— Σταθμὸς μεταγωγῆς... συνέχισα νὰ διαβάζω μέσα μου, τὸ μεταίστημα τῆς κίτρινης εἰκόνας... Καὶ πέρασα τὸ κατώφλι, γιὰ νὰ βρεθῶ στὸ μισοσκόταδο, ἀνάμεσα ἀπὸ καμμιὰ δεκαριά, γιομάτους σκουπιδοτενεκέδες, ποὺ ἔφραζαν τὴ στενὴ καὶ σχεδὸν ἐγκαταλειμμένη εἴσοδο...

“Ολ’ οί τενεκέδες εἶχαν τὸ χρῶμα τῆς ταμπέλλας κι ἔφερναν πάνω στὸ καπάκι, τ’ ἀρχικὰ τοῦ πιὸ γνωστοῦ στὸ Κάστρο, Σοῦπερ Μάρκετ... Τότε ἦταν, πὺ ἀρχισα νὰ τὰ μπερδεύω. Καὶ δὲν μποροῦσα νὰ ξεκαθαρίσω μέσα μου, ἀν εἶχα πραγματικὰ διαβάσει, πουθενά, τὴ λέξη «Σταθμὸς Μεταγωγῆς», ἢ ὅλα ἦταν γεννήματα τῆς φαντασίας μου. Καὶ σύγχιση.

Πάντως, ἐδῶ ἦταν βέβαιο, πὺς εἴμασταν στὴν πίσω πόρτα τοῦ Σοῦπερ Μάρκετ... Σ’ ἓνα χῶρο θλιβερό, ἀπ’ τὴν ἔρημιά, βρώμικο καὶ γλιτσασμένο ἀπ’ τὰ σκουπίδια, κι ὕποπτο.

Καὶ μοῦ φάνηκε περίεργο, νὰ μπαίνουμε ἀπὸ μιὰ πόρτα, πὺ ὅλα ἔδειχναν, πὺς δὲν ἦταν εἴσοδος ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἔξοδος σκουπιδιῶν.

Ὁ μόνος τρόπος, γιὰ τὸ πέρασμα στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ χτίριου, ἦταν ὁ ἀνελκυστήρας. Ἡ ἀκριβέστερα, τὸ πηγάδι του... Ἐρριξα μιὰ γρήγορη ματιά, ἀλλὰ δὲν εἶδα πόρτα ἢ σκάλα. Οὔτε καὶ καμμὴν ἄλλη ἔνδειξη ἐπικοινωνίας μὲ τοὺς ἀνθρώπους... Μόνο, μακριά, πίσω στοὺς τοίχους, αἰστανόμουνα, κείνη τὴ χαρακτηριστικὴ βουὴ τοῦ κόσμου, πὺ ἀναδεύει μοναχικός, μέσα στοὺς πολυσύχναστους χώρους.

Στὸν ἀνελκυστήρα, πέσαμε κατάφατσα — μὲ τὸν Βλοσυρό...

— Σὲ ποιο πάτωμα; ρώτησα ἀπὸ συνήθεια...

Μιλιά... Ἀλλὰ ὁ ἀνελκυστήρας κινήθηκε μόνος...

— Πόσα πατώματα; ξαναρώτησα.

— Δὲν τὰ μέτρησα...

Κι ἔπειτα ξαφνικὰ σὰ νὰ τὸν τσίμπησεν ἡ σφήκα...

— Κι ἐσεῖς, πὺς τὸν ξέρετε τὸν Δαμιανό;

— Ἄ! ἔκανα σαστισμένος... Τὸ θυμηθήκατε;

Πραγματικά, ὅταν μπήκαμε στὴ Μερσεντές, προσπα-

θώντας να διχτυωθῶ, εἶχα ρωτήσει τὸ Βλοσυρὸ ἀπὸ ποῖο μέρος εἶναι... Καὶ κεῖνος μοῦ ἀπάντησε κοφτά.

— Ἀπὸ τὴν Μ...

— Ἀπὸ μέσα, ἢ ἀπὸ χωριό;

— Ἀπὸ τὸ Κ..., μοῦ εἶπε, δείχνοντας ἐνδιαφέρο, γιὰ τὴ λεπτομέρεια... Χαμογέλασα... Πίεσα ἔπειτα τὸν ἑαυτό μου... Καὶ θυμήθηκα...

— Ἀπὸ τό... Κ..., γνώριζα τὸν Δαμιανό..., στὸ Πανεπιστήμιο...

Δὲ φάνηκε νὰ τὸν συγκινεῖ ἰδιαίτερα τότε, τὸνομα τοῦ φίλου μου... Κι ἔκοψε τὴ συζήτηση μὲ τέτοιο τρόπο, πού μ' ἔβαλε σὲ ἔγνοιες.

— Μήπως μὲ τὸ Δαμιανό, σκεφτόμουν, πῶς γιὰ μαλλὶ καὶ θάβγω κουρεμένος; Κανένας δὲ μπορεῖ νὰ ξέρη τί γίνεται κεῖ κάτω. Καὶ ξάδερφος νὰ εἶσαι, ἂν εἶσαι ἀπὸ τοὺς ἄλλους, εἶσαι «ὄχτρος»... Γι' αὐτό, κι ὀπιστοχώρισα... Ἔθαψα στὴ μνήμη μου τὸ Δαμιανό... Κι ἔβαλα φρένο..., στὴν παραπέρα «ἀνάπτυξή μου», πρὸς τὴν περιοχὴ τοῦ Βλοσυροῦ...

Τώρα ὅμως, μέσ' τὸν ἀνελκυστήρα, ὅπως κυτταζόμαστε, ὁ Βλοσυρὸς κι ἐγώ, ἐροιαζε νὰ «πέφτη». Κι ἔδινε συνέχεια... Ἐέρω, πῶς δύσκολα ξεφεύγεις ὅταν σὲ κυττοῦν στὰ μάτια. Μόνον, ἂν εἶσαι ἄγριος, θ' ἀντιδράσης βάνουσα... Καὶ φαίνεται πῶς ὁ Βλοσυρὸς, ἄγριος δὲν ἦταν. Εἶχ' ἓνα θλιμμένο πρόσωπο καὶ κάτι μάτια χαρούμενα...

— Ἴσως, ἔλεγα μέσα μου, τούτ' ἢ σεμπριὰ στὰ χαρακτηριστικά του ἦταν κείνη, πού τὸν ἔκανε νὰ δείχνη Βλοσυρὸς.

Ἔπειτα παρατήρησα τὸ γιακά του, ποῦταν ματωμένος... Σκέφτηκα τὸ τρακάρισμα... Ἀπότομα σταμάτησε ὁ ἀνελκυστήρας... Κι ὁ Βλοσυρὸς βγῆκε πρῶτος... Στάθηκε δίπλα του, σὰ γκροῦμ καὶ μὲ περίμενε.

— Ἐλπίζω τὸ τρακάρισμα, νὰ μὴ σᾶς ἔκανε ζημιὰ.

Οί σκέψεις μας είχαν συναντηθεῖ... Καὶ πρόστεσε, μὲ προσποιητὴ χαρὰ, δίχως νὰ προσμένῃ τὴν ἀπάντησή μου.

— Νάμαστε κι ὅλας, φτάσαμε στὸ τμήμα «Παιδικῶν Παιγνιδιῶν».

Καὶ περιδεής, κόλλησε στ' αὐτί μου, γιὰ νὰ μοῦ ψιθυρίσῃ :

— Μ' ὅλα ὅσα ξέρω γιὰ τὸ Κέντρο, ἂν ἤμouνα στὴ θέση σου, θάχα κι ὅλας δηλώση ἔνταξη στὸ Κάστρο, ἀπ' τὸν ἀνελκυστήρα...

Βουίζε τὸ κεφάλι μου... Κι οὔτε ἤμouν σὲ θέση νὰ σκεφτῶ... Ἔρριξα τὸ βλέμμα μου στὸ μακρινό, σκοτεινὸ διάδρομο, πού μὲ περίμενε καὶ μοῦ κόπηκεν ἡ χολή.

— Τὸ πρῶτο, πού σκέφτεται ὁ πηγαδάς, ἀναλογίστηκα, σὰν ἀντικρύζει τὸ βαθὺ πηγάδι, δὲν εἶναι τὸ πῶς θὰ μπῆ, ἀλλὰ τὸ πῶς θὰ βγῆ ἀπὸ κεῖ μέσα...

Ὁ Βλοσυρός, κατάλαβε τοὺς δισταγμοὺς μου καὶ μ' ἔπιασε ἀπὸ τὸ μπράτσο, προστατευτικά...

— Ὁ Δαμιανός... ὁ Δαμιανός... ὁ Δαμιανός... στριφογύριζε στὸ μυαλό μου, ἐπίμονα.

Κάναμε τὰ πρῶτα βήματα μαζί... Κι εἶχα τὴν αἴσθησι, πῶς ὅλο καὶ πιὸ πολὺ, βουτάγαμε μαζί στὸν ἄσπρο βάλτο...

Κεῖνη τὴ στιγμῇ, ἀπὸ τὸ τέρμα τοῦ διαδρόμου, ἀκούστηκεν ἓνα παράγγελμα, πού θύμιζε τὴ διαφήμιση τῆς παρκετέζας Χουβερ. Κι ἀμέσως μετὰ, μιὰ τρομερὴ κραυγή... Κι ὅλα ἄστραψαν... Ὁ διάδρομος μετατράπηκε σὲ μιὰν ἀπέραντη γαλαρία, πλημμυρισμένη ἀπὸ ὄρθιους καθρέφτες... Ἡ κραυγὴ σιγὰ - σιγὰ ἐξαφανίζονταν κι ἔμπαινε στὴν θέση τῆς τὸ ἀλλέγκρο τῆς συμφωνίας τῶν Παιγνιδιῶν. Κάτι παράξενα, γκρίζα ὄντα, μ' ἐξαρθρωμένα μέλη κι ἄσπρες στολές, ἄρχισαν νὰ κινιοῦνται, σὲ στυλ παντομίμας, μέσα στὸν ἀτέλειωτο βυθὸ τῶν καθρεφτῶν...

Τὸ μυαλό μου στὴν ἀρχή, πῆγε στὸν ὁδηγὸ τῆς Μερσεντές...

Ἔπειτα ὅμως, ἄρχισα νὰ ὑποψιάζομαι μὲ φρίκη, πὼς τοῦτο τὸ γκρίζο πρόσωπο, ἦμουν ἐγὼ ὁ ἴδιος... Πολλαπλασιασμένος κι ἀποσυντεθημένος, σ' ἀναρρίθμητες, ἀπρόσωπες φιγούρες...

Ξαφνικά, ἡ μουσικὴ σταμάτησε...

Τὰ φῶτα ἔκλεισαν.

Ὁ διάδρομος βυθίστηκε σ' ἓνα πυκνὸ σκοτάδι, πὺ τὸ «περιδιάβαιναν» ἀκατανόητοι ψίθυροι. Σὰ κλάματα καὶ σὰν ἐπικλήσεις. Κι ἡ παρηγορητικὴ αἴσθησις τῆς συμπαράστασης τοῦ Βλοσυροῦ, ἀντικαταστάθηκε, μὲ κάτι μαλλιάρὰ κι ἰδρωμένα χέρια, πὺ μὲ πασπάτευαν ἐπίμονα...

Ἔπειτα, πάλι τὸ παράγγελμα... Ἡ κραυγὴ. Ἡ μουσικὴ. Τὰ φῶτα μὲ τοὺς καθρέφτες καὶ τὰ γκρίζα πρόσωπα... Καὶ πάλι μονομιᾶς, τὸ σκοτάδι...

Μὲ τὰ χέρια καὶ τὸ πασπάτεμα...

Καὶ πάλι τὰ ἴδια... σὲ χρόνον ἐπιταχυνόμενο, μ' αὐξανόμενη ρυθμικὴ φόρτιση ἀγωνίας. Μόνο, πὺ σὲ κάθε φάση, ἔμοιαζε ὅλο καὶ πὺ πολὺ νὰ βρίσκωμαι κοντήτερα στὸ τέρμα τοῦ διαδρόμου, ἀπ' ὅπου ἔρχονταν τὸ παράγγελμα κι ἡ κραυγὴ...

Ἔτσι, καθὼς ἀνάβαν κι ἔσβηναν τὰ φῶτα, σφίγγοντας κάθε φορὰ καὶ πὺ πολὺ, τὴν τανάλια τῆς ἔντασης, ἦταν ἀδύνατο νὰ προσδιορίσω, σὲ τί δόλιο καὶ παρανοϊκὸ παιγνίδι ἦμουν μπλεγμένος.

Για τίς φιγούρες, αὐτὰ τὰ γκρίζα ὄντα, πὺ σπάραζαν μὲσ' τοὺς καθρέφτες, διαγράφοντας στὸ κενὸ ἐκστατικὲς χειρονομίες, δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω, ἂν εἶχαν ἀνθρώπινο πρόσωπο, ἢ ὄχι. Ἄν εἶχαν κάποιο γένος... Ἄν ἦταν δηλαδή, ἄντρες ἢ γυναῖκες. Ἄν ἐγὼ, ὁ ἴδιος, κείνη τὴ στιγμή, ἦμουν πραγματικὰ σ' ἓνα τμημα παιγνιδιῶν τοῦ Σούπερ Μάρκετ, ἢ ἔγκλειστος στὸ Σταθμὸ Μεταγωγῆς. Ἄν ὁ Σταθμὸς Μεταγωγῆς καὶ τὸ Σούπερ Μάρκετ, ἦταν μέσα στὸ παιγνίδι κι ἦταν καὶ τὰ δυὸ μαζί, ἓνα πράγμα μὲ τὸ Πραι-

τόριο, πού μου είχαν πῆ... Ἄν ὅλη τούτη ἡ παράσταση, μὲ τοὺς σπαστικούς κι οὐδέτερους παλιάτσους, δὲν ἦταν «ὁ παράλογ' ἀναπτυγμένος μύθος μιᾶς αὐτοσχέδιας ἀλληγορίας», ὅπου τὸ κοινό, ξεχασμένο στὴν κατασκότεινη αἴθουσα, ἔπαιζε τὴν προέκταση τοῦ Θεάτρου, κόβοντας τὸ μύθο τῆς αὐταρέσκειας γιὰ νὰ παρεμβάλῃ τὸ παλλόμενο νόημα τῆς ζωῆς, πάνω σὲ μιὰ τέταρτη διάσταση, ὄνειρικῆς ἐπικοινωνίας.

Ἀναρωτιόμουν κι ὅλας, μήπως ἤμουν ἐγώ, ἡ θεατρικὴ παράσταση τῶν ἔνοικων τοῦ «τημήματος παιγνιδιῶν», ὅταν στὴ φάση τοῦ σκοταδιοῦ, ἕνα φῶς, πού δούλευε σὰ προβολέας, ξέμεινεν ἀνοιχτό, δίνοντας τὴν αἴσθησι τῆς παρέμβασης στὸ χρονοδιακόπη, τοῦ τυχαίου στοιχείου.

Καὶ τότε ἦταν πού κατάλαβα, τὸ τέρμα τοῦ παιγνιδιοῦ. Τὸ παράγγελμα κι ἡ κραυγὴ σταμάτησαν. Ἡ μουσικὴ χάθηκε... Οἱ περίεργες φιγουῦρες δὲν ξαναφάνηκαν. Οὔτε καὶ τὰ μαλλιαρὰ χέρια βγῆκαν νὰ μὲ πασιπατέψουν. Ἀντὶ καθρέφτες, ἦταν μία πόρτα ὀρθάνοιχτη... Καὶ πίσω ἀπ' τὴν πόρτα ἕνα περίεργο κελί, πού ὅλα ἔδειχναν νὰ προορίζεται γιὰ μένα... Σὰ μιὰ θητεία ζωῆς, πού ἔπρεπε νὰ περάσω.

Αἰσθανόμουν σὰ σὲ κλουβί... Οὔτε ὄρθιος μπορούσα νὰ σταθῶ, γιὰ ἦταν χαμηλοτάβανο, ἀλλ' οὔτε καὶ τεντωμένος νὰ ξαπλώσω γιὰ ἦταν στενό, πρὸς ὅλες τὶς πλευρές. Βολέυτηκα, σὲ μιὰ διαγώνια στάση, ἀνακαλύφτοντας πὺς πάνω μου δὲν εἶχα πιά, μήτε γραβάτα, μήτε ρολοῖ, μήτε μαντήλι, μήτε πορτοφόλι, μήτε ἀκόμα καὶ τὸ «Δελτίο Ἐπισκέπτου Ἰδιώτου»... Κι αὐτὸ μὲ πανικόβαλε...

Δοκίμασα νὰ ξαναβγῶ... Σκεφτόμουν πὺς θ' ἄπρεπε τούλάχιστο νὰ κάνω ἕνα τηλέφωνο στὸ σπίτι. Κανένας δὲ μ' ἐμπόδισε. Ἡ πόρτα ἔχασκε ἀνοιχτή. Ἀλλὰ ὁ διάδρομος ἦταν κατασκότεινος. Ἄπλωσα τὰ χέρια μου, νὰ ψηλαφήσω... Καὶ διαπίστωνα παντοῦ, δεξιά, ζερβά, φράγματα καὶ

σκληρούς τοίχους. Σωστό ἀδιέξοδο. "Αρα ἤμουν ἔγκλειστος... Κι ἡ μόνη μου ἐλπίδα: Τὸ κελί...

Ὡστόσο τίποτα δὲν μ' ἔπειθε πὼς αὐτὴν ἐδῶ τὴν τρύπα, θὰ μπορούσε κάποιος νὰ τὴν πάρη γιὰ γυάλα ἡμερῶν ψαριῶν ἢ ἀναψυκτήριο...

Θάλεγα, περισσότερο ἔμοιαζε, νὰ εἶναι καταφύγιο ληστῶν ἢ φωλιὰ ἀπὸ κατσαρίδες...

«Ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ, σοῦ λένε, θρυμματίζεται κι ἀπ' τὶς ρωγμές τῆς προσπαθοῦν νὰ εἰσχωρήσουν κατσαρίδες καὶ ἄραχνες».

... Κορδωτὸς ψωράρχοντας τῆς ἀνεξερεύνητης ρωγμῆς, ἡ κατσαρίδα, Πρόβαλε κάθετα καὶ τοῦκοψε τὸ δρόμο... Μαύρη καὶ δυναστική παραίσθηση τοῦ ταραγμένου ὄνειρου... "Θᾶναι ἀπ' αὐτές, πού λέμε κατσαριδομάνες", σκέφτηκε...

Καὶ βάλθηκε νὰ τρέχη ἀπὸ πίσω, τοῖχο τὸν τοῖχο, προσπαθώντας μ' ἀγωνία θανάτου, νὰ ξεδιπλώσῃ τὸ δεξί του πόδι, ποῦ μνησκε πατηκωμένο ἀκόμα ἀπ' τὴν ὥρα πού τὸν πῆρε ὁ ὕπνος.

Ὡσπου τὴν πέτυχε στὸ φτερό...

Σείστηκε ὅμως ἡ πατοῦσα του ὀλόκληρη... Ἦταν κάτι πού δὲν περίμενε ἀπὸ ἀρθρόποδο... Ὡσο κι ἂν πίστευε στὴν πεισματική καὶ διανθρώπινη ἐπιβίωσή της... Τινάχτηκε μὲ δύναμη κάτω ἀπ' τὴν μωδιασμένη φτέρνα του, σὰ σαρκωμένο ζῶο. Κι ἔσκουξε, μέσ' τὴν πυκνὴ σιωπὴ, μὲ μιὰ σπαραχτική, βαρεῖα κι ἀνθρώπινη κραυγὴ... Κεῖνη τὴν κραυγὴ τοῦ διαδρόμου, πρὶν ἀπ' τὰ φῶτα... Πού πάγωσε...

Ἦταν πιά φανερό, πὼς ὁ ἀγώνας τους ἄλλαξε ποιοτικά. Ἀνέβαινε σὲ μιὰν ἄλλη στάθμη, ὅπου ὑποχώρηση δὲν χωροῦσε...

Ὡστόσο τὴ λυπόταν... Ἔτσι, καθὼς ἔτρεχε ἀπελ-

πισμένα, καὶ σκουντουφλοῦσε πέφτοντας μὲ φόρα, πότε δῶ καὶ πότε παραπέρα...

...
Ἄξαφνα, τὴν ὥρα ποῦπαιζε ἢ καημένη, τὰ ὀριακά της ἀποθέματα, στὶς ἀναπότρεπτα ἔσχατες στιγμές της, ἐντόπισε κάτω ἀπ' τὸ χαλί μιὰν ὑποψία ἀναδίπλωσης. Κι ἔκανε τὸ πήδημα.

Ἦταν ἀδύνατο νὰ φαντασθῆς, τὸ πόσο βαθειὰ ἔφτασε στὴν πρώτη, μὲ τὸ μακροβούτι, καθὼς ἔδειχναν τὰ χοντρά λούκια, τὸ βίαιο καὶ τρομαγμένο ὑπόγειο πέρασμά της.

Σκέφτηκε, πὼς τούτη πιά, ἡ ἀπροσδόκητη ἐπιπλοκή, ἔμοιαζε μὲ τὴ γενναία αὐτοκτονία τοῦ ἥρωα, ποῦ φτάνει στὸ βαθὺ κι ὀριστικό του ἀδιέξοδο... Κι ἦταν πιά βέβαιος, πὼς ἂν ἀνασήκωνε τὸ χαλί, θ' ἄβρισκε ἀπὸ κάτω ἓνα πολτὸ πυρακτωμένο...

Κι ἔμεινε ἔτσι, πάνω της συλλογισμένος... Κάποτε ὅμως ἡ περιέργειά του, νίκησε τὸ δισταγμό... Κι ἔσκυψε νὰ πιάσῃ τὸ χαλί... Δὲν πρόλαβε ὅμως νὰ τ' ἀγγίξῃ κι ἔνοιωσε τὰ χέρια του νὰ παραδέρνουν ἀπ' τὸν κραδασμό...

Ἦταν ἀπίθανο...

Ἀπ' τὸ κέντρο τοῦ χαλιοῦ, ποῦ πίστευε γιὰ τάφος τῆς καταρίδας, μ' ἀσύλληπτη ταχύτητα, ἄνοιξε ἓνα φαρδὺ καὶ ἴσιο λούκι, ποῦ τράβαγε γραμμὴ στὴν ἀνοιχτὴ πόρτα. Καὶ κεῖ, στ' ἀκράϊο του σημείου, πρόβαλε ἐρευνητικό, ἓνα τεράστιο, μαῦρο κεφάλι μὲ μάτια, ποῦ ἔλαμπαν σὰ κάρβουν' ἀναμμένα... Κι ὄλο μαζί τοῦτο τὸ «Τέρας τῆς Ἀποκαλύψεως», μαῦρο κεφάλι καὶ χαλί, ἄρχισε νὰ σέρνετ' ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα τῆς βεράντας. Κι ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα, ν' ἀπογειώνεται μπροστὰ στὰ μάτια του, σὰ μιὰ γιορταστικὴ σημαία

«... — Είναι δύσκολα τούτα τὰ χρόνια, τοῦ εἶπαν κάποτε. Ἐάν ὁ ἄνθρωπος, μάθει νὰ προσαρμόζεται σ' αὐτὰ πού ὁ πλανήτης τοῦ παρέχει, μέ τις μεταβολές τῆς ἴδιας του τῆς ὑπαρξης, ἴσως νὰ ἐπιζήση. Ἐάν ὄχι; Δέν ὑπάρχει καμμιά πιθανότητα ν' ἀναπτυχθῆ τίποτα παρόμοιο μ' αὐτόν. Τόν κόσμο τότε θὰ κληρονομήσῃ ἓνα πλάσμα, ἀπείρως προσαρμοστικώτερο ἀπ' αὐτόν... Ἡ κατσαρίδα...»

Ἡ πανηγυρική δραπετεύση τῆς κατσαρίδας πάνω στοῦ χαλί, κάρφωσε τὰ πόδια μου διαγώνια στόν τοῖχο καί πετάχτηκ' ἀλαφιασμένος, ἀναζητώντας γύρω μου τίς λεηλατημένες μου αἰσθήσεις. Ἡ θέση τοῦ στριμωγμένου ζώου στή γωνιά, πού ἀγωνίζεται δίχως δισταγμό, μοῦ φερνέ πονοκέφαλο καί ζάλη...

Ἀπό μακριὰ ἀκούγονταν πατήματα, πού ὄλο ζύγωναν. Ἡ πόρτα τοῦ κελιοῦ, ἦταν τώρα πιά κλειστή... Κι αὐτό μου ἐνέπνεε κάποια σιγουριά... Καί μέ κάλμαρε...

Διάβασα στόν ἀριστερό μου τοῖχο «Ρόφημα στίς 7. Ὑπνος στίς 10». Καί σκέφτηκα, πῶς θάταν κι ὅλας δέκα ἡ ὥρα...

Ἐλεῖτα, παρακολούθησα τὰ πατήματα, καθὼς ἔφταναν στό κατώφλι καί σταμάτησαν.

Ἀνοίξε ὁ μικρὸς φεγγίτης, πού δουλεύονταν ἀπ' ὄξω, στό ἓνα κι ὀγδόντα τῆς πόρτας... Κι ἀμέσως μετὰ ἡ πόρτα... Ἦταν ὁ ὀδηγὸς τῆς Μερσεντές... Μοῦ χαμογέλασε φιλικά... Κι ἄπλωσε τὸ χέρι του νὰ μέ βοηθήσῃ.

— Ἦταν λάθος, μοῦ λέει... Πήρατε τὸ κελὶ τῆς κούκλας, πού δραπετεύσε. Σεῖς, ἔπρεπε κι ὅλας νὰ βρίσκεστε στό τμήμα ἠλεκτρικῶν συσκευῶν, γιὰ νὰ τελειώνετε μέ τὴν ἐξακρίβωση... Καί πρόστεσε στό τέλος, χαμηλώνοντας τὸν τόνο τῆς φωνῆς: Πῶς πᾶτε κατὰ τὰ ἄλλα;

— Κατὰ τὰ ἄλλα; ρώτησα...

Ἐν τῷ μεταξύ, ἤμουν κι ὅλας ὄρθιος, ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα, ὅπως, ἔτσι κι ἀλλοιῶς, ἦταν ἀδύνατο νὰ σταματήσω μέσ' τὸ κελί...

Γέλασε, ὁ ὁδηγός.

— Μὰ ποῦ εἶναι τέλος πάντων αὐτὴ ἡ ἐξακρίβωση; ξαναρώτησα.

— Μὴν ἀνησυχεῖτε... Θὰ τελειώσετε στὸ ἄψε - σβῆσε...

Στὸ διάδρομο ἦταν ὅλα ἤσυχια... Πήραμε τὸν ἀνεγκυστήρα... Κι ἀρχίσαμε νὰ κατεβαίνουμε... Πρώτη στάση - Στόπ. Στενόμακρος, ἀπέραντος χῶρος, μὲ παγκάκια κουμπισμένα στοὺς τοίχους. Ἔμοιαζε νὰ εἶναι αἶθουσ' ἀναμονῆς... Ἐνα γύρο παράθυρα, ἄφηναν τὴν ἐντύπωση, πὼς ἡ αἶθουσα ἔπινε ὅλο τὸ πάτωμα... Κολῶνες διάτρητες, μεταλλικὰ ἐλάσματα κι ἐπιφάνειες φαγωμένες, σὲ λεῖα κοιλώματα, ποὺ μοῦ θύμισαν τὰ γλυπτὰ τοῦ Χένρυ Μούρ, στήριζαν τὸ ταβάνι. Ὁ συνοδός μου, ἔγνεφε νὰ καθήσω σ' ἕνα παγκάκι.

— Δὲν εἶναι ὑποχρεωτικό, τόνισε... Ἄν θέλετε... Κι ἂν βολεύεστε...

Κι ὥσπου νὰ ρίξω μιὰ ματιά, ὀλόγυρα στὴν αἶθουσα, κεῖνος χάθηκε... Ἄλλοι τέσσερις, περίμεναν.

Ἀπὸ τὸν τύπο ποὺ ἀλλοιθώριζε ἀπέναντί μου, θυμήθηκα πὼς καί οἱ τέσσερίς τους ἦταν στὴν οὐρὰ τοῦ Μπλόκου Βῆτα.

Ἐσπάζα τὸ κεφάλι μου νὰ ξεκαθαρίσω, ἂν ἦταν ἀπὸ κείνους, ποὺ εἶχαν πάρει δρόμο, μόλις φάνηκαν οἱ μοτοσυκλετιστές, ἢ ἀπὸ τοὺς ἄλλους πού...

— Ποιοὺς ἄλλους; σκέφτηκα... Ἀφοῦ κανένας ἄλλος δὲν προχώρησε... Πρὸ ὀλίγου, ἂν μὲ ρωτοῦσες, ἔπαιρνα ὄρκο, πὼς οὔτ' ἕνας πρὶν ἀπὸ μένα, τοῦλάχιστον ἀφ' ὅτου ἤρθα στὴν οὐρὰ, δὲν εἶχε μπῆ στὸ Κάιστρο... Τώρα ὅμως, ποὺ τὸ ξανασκεύομαι, ὅλα ἦταν μπερδεμένα...

Ἔβλεπα τὰ βλέμματά τους, καρφωμένα πάνω μου...
Κι ἕνας-ἕνας νὰ ζυγώνη, σὰν τὰ μυρμήγκια γύρω ἀπ' τὸ σπόρο σιταριοῦ...

— Πέρασες ἀπὸ τσεκάπ; Μὲ ρώτησε ψιθυριστὰ ὁ ἀλλοίθωρος, δίνοντάς μου κι ὄλας νὰ καταλάβω, πῶς θ'ἄπρεπε ἡ ἀπάντησή μου, νᾶναι σιγανή...

Τάχασα...

— Δὲν κατεβαίνεις ἀπ' τὴν σήμανση; μὲ ξαναρώτησε.

— Ἀπ' τὴν σήμανση! Καὶ δῶ τί εἶναι;

— Ἐδῶ, εἶναι ἡ παρακολούθηση, μοῦ κάνει, βάζοντας ξανά τὸ δείκτη του στὸ στόμα, γιὰ νὰ μοῦ ἐπιστήση τὴν προσοχή...

— Ἡ παρακολούθηση;

— Βέβαια. Δὲ βλέπεις; Εἴμαστε λέφτεροι νὰ κουβεντιάσουμε... Νὰ περπατᾶμε... Νὰ ἐκδηλωνόμαστε «μ' αὐθορμητισμό», πὺ λένε, γιὰ νὰ μᾶς παρακολουθῆ τὸ σύστημα, μὲ τὸν «ἐξειδικευμένο του μηχανισμό».

Κύτταξα γύρω μου. Ἀλλά δὲν ἔβλεπα τίποτα τὸ ἐξαιρετικό... Ὅλα ἦταν τόσο ἀπλά... Τόσο ἤσυχα...

Κεῖνη τὴ στιγμή, ξεφύτρωσε πίσω μου, ὁ ὀδηγὸς τῆς Μερσεντές.

Μοῦταν ἐξόχως νὰ ἐξακριβώσω, πῶς κι ἀπὸ ποῦ;

Ἄσπρη σύξυλλο τὸν ἀλλοίθωρο νὰ μὲ νταντεύη καὶ βάλθηκα νὰ ψάχνω «ἐπισταμένως» ποιὰ σχέση μπορεῖ νᾶχε, πρὸς τὴν ἐνάδυσση τοῦ συνοδοῦ μου, μὲ τὰ θάματα...

Οὔτε πόρτα, οὔτε σκάλα, φαινόταν πουθενά... Κι ὁ ἀνελκυστήρας ἦταν κι αὐτός, ἀκριβῶς ἀπ' τὴν ἀπέναντι μεριά...

Κάτι γίνεται μὲ τὶς κολῶνες, σκέφτηκα. Ἴσως κάποια ὀφθαλμαπάτη. Κι ἔκανα δυὸ βήματα, νὰ προσπεράσω μιά... Τίποτα... Ὅλα φαίνονταν κανονικά... Μόνο, πὺ ὅσο πρόσεχα, τόσο καὶ μιά περίεργη βουή, κάπως ἀπόκοσμη,

φαίνονταν νὰ στέκεται σὰ πούσι, πάνω στὸ πάτωμα, πεντέ-
ξη μέτρα παραπέρα...

— Ἡ καταπαχτή, σκέφτηκα... Ὅπωςδήποτε ἢ κατα-
παχτή...

— Δὲ γίνεται τίποτα καὶ δῶ, μοῦ εἶπε ὁ ὀδηγὸς τῆς
Μερσεντές... Εἶν' ὅλοι τους ἀπασχολημένοι... Θάπρεπε
πρῶτα νὰ περάσης ἀπ' τὸν «ἔτοιμο ρουχισμό»...

Τρόμαξα. Οὔτε μιὰ φορά, δὲν εἶχα δοκιμάσει ἔτοιμο
κοστούμι...

— Μὰ ἐδῶ, τί εἶναι;

— Δὲν σοῦ εἶπα; «Ἡλεκτρικὲς συσκευές».

— «Ἡλεκτρικὲς συσκευές;»

Κατάλαβα πὼς εἶχα μπεῖ σὲ κάποιο παρανοϊκὸ ἑσωτε-
ρικὸ κύκλωμα. Μὲ βασικὸ πυρήνα τὸν σαρκασμὸ καὶ τὴν
ἀπόγνωση... Καὶ θάταν ἀσφαλῶς ἄσκοπο, γιὰ νὰ μὴν πῶ
γελοῖο, κάθε τόσο νὰ ζητῶ διευκρινίσεις, γιὰ τὴ συνεχῆ
καθίζησή μου...

Γύρισ' ἀπελπισμένος πρὸς τοὺς ἄλλους... Κείνους, ποὺ
περίμεναν στὴν αἴθουσα, πρὶν ἀπὸ μένα, μὲ διάθεση ἐπικοι-
ωνίας κι ἐλπίδας. Ἀλλὰ τοὺς εἶδα μαζεμένους σὲ μιὰν ἄ-
κρη, μεταίχμακούς. Σὰν κάτι ἄσπρα γουρουνάκια, ποὺ πε-
ρίσσευαν στὸ κῶρο. Νὰ γρυλλίζουν... μ' ἀκατανόητα ψελ-
λίσματα. Καὶ νὰ χαμογελοῦν μὲ τὴν ἡλίθια αὐταρέσκεια,
κείνου ποῦναι τώρα ἔξω ἀπ' τὸ χορὸ... Τόσο, ποὺ μοῦ χτύ-
πησαν στὰ νεῦρα. Κι ἔνοιωσα ναυτία.

Νὰ τηλεφωνήσω, εἶπα, σπίτι;

— Μὴ βιάζεσαι, μοῦ ἀπάντησε ὁ συνοδός. Δὲν στέλ-
νονται μηνύματα ἀπὸ δῶ. Κι αὐτὸ θὰ γίνη, λίγο ἀργότερα.
Πρῶτα ὅμως, θὰ περάσης ἀπ' τὸν «ἔτοιμο Ρουχισμό». Ἴ-
σως μάλιστα, χρειαστῆ ν' ἀλλάξης.

Μ' ἄρπαξε ἀπ' τὸ χέρι, σὰ νὰ μὴ τοῦμεινε καιρός, γιὰ
χάσιμο... Καὶ μπήκαμε ξανά στὸν ἀνελκυστήρα.

— Δὲ θὰ μπορῆς νὰ βρῆς τὸ δρόμο μόνος, εἶπε. Ἐὰν καὶ δὲν ὑπάρχει, παρὰ μόνον ἕνα...

... Σκεφτόμουν, πόσο θάταν ἄσκοπο σ' ἕνα Νοσοκομεῖο, νὰ ζητᾶ κανένας προτεραιότητα, γιὰτ' εἶναι «ἄρρωστος». Ὡστόσο, φορτώθηκα στὸ συνοδό μου :

— Πρέπει νὰ δῶ τὸν προϊστάμενο, τὸ συντομώτερο, εἶπα... Ἐχω προθεσμία στὴ δουλειά μου, πὺ λήγει σήμερα... Καὶ δὲν ὑπάρχει τίποτα ἐναντίον μου.

Γέλασε μὲ συγκατάβαση.

— Κι ἐγὼ τί κάνω; εἶπε.

Βγήκαμε στὸν παρακάτω ὄροφος...

Ἀκούγονταν ἀπὸ παντοῦ κουβέντες... Καὶ ξεκαθάριζε πὺς κάπου κεῖ, στὸ βάθος, ἦταν οἱ μεγάλες αἴθουσες τοῦ Σούπερ Μάρκετ. Πάντως σὲ μένα, δὲ ξέρω γιὰ ποῖό λόγο, ἦρθαν στὸ νοῦ μου, κείνη τὴ στιγμή, αἴθουσες κάποιου Κέντρου γιὰ σπαστικὰ παιδιά...

«... Ἡ δίψα σὰν ἕνας φύλακας μαρμαρωμένος στὴ σκοτεινὴ πόρτα τοῦ Ἡλίου».

«Ἐχουνε τὴν καρδιά μασήξει τῶν νεκρῶν
κι ἀπὸ τὶς τύψεις τους παχαίνουν»

Τρεῖς ἐντάφιοι νάνοι, μὲ τὶς γαμπές τους μύτες καὶ τὴ φιδίσια γλῶσσα, κρέμονταν πάνω μου καὶ μὲ κυττοῦσαν, σὰ τούρτα γενεθλίων.

Ὁ τέταρτος, δίπλα στὸν πάγκο μου, εἶχε βαλθῆ μὲ τὸ γυάλινο σκληρό του μάτι, νὰ ξερριζώσῃ τὸ χρυσό μου τραπεζίτη.

— Τὸ πρῶτο, πὺ θὰ κάνω μόλις ξεμπλέξω ἀπὸ δῶ, σκεφτόμουν, θᾶναι νὰ πάω νὰ τὸν βγάλω.

Μὲ τὰ νοήματα καὶ κάτι σφουριχτὰ γελάκια, κι οἱ τέσσερις τους, βρίσκονταν σὲ πλήρη συνεννόηση. Εἶχαν τσακωθῆ μιὰ - δυὸ φορές. Εἶχαν φιλιώσῃ, ἄλλες τόσες. Εἶχαν πεῖ τ' ἀνέκδοτά τους κι ἦταν εὐχαριστημένοι... Πείραζε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο... Εἶχαν δυὸ - τρεῖς φορές μελαγχολήσῃ, σιωπηλοί... Πάντα μὲ τὰ νοήματα καὶ κάτι σφουριχτὰ γελάκια...

Ὅμως ἐγώ, ἔτσι ὅπως ἦμουν ἔνθετος, ἦταν ἀδύνατο νὰ βρῶ ποιὸς ἦταν οἱ προθέσεις τους... Ἴσως νᾶμουν «ὑπὸ διασαφήση», σκεφτόμουν.

Πάντως, κάθε τόσο, ἕνας - ἕνας σηκωνόταν. Τινάζονταν ὀρθιος σὰ κόκορας... Κι ἔβγαινε ὄξω.

Τὸν ἔχανα...

Ἦστερ' ἀπὸ λίγο ἕνα ἄλλο πρόσωπο, ἄγνωστο, ἔμπαινε στὸ θάλαμό μας. Ἐπαιρνε τὴ θέση κείνου πὺ εἶχε φύγει... Ἐρριχνε μιὰ γρήγορ' ἐχθρική ματιά, σὲ μένα, σὰ νᾶμουνα

ἐγὼ ὁ φταίχτης καὶ συνέχιζε τὴ συζήτηση, μ' αὐθεντικὴ ἐνπάφια φλυαρία...

Μιλοῦσε δυνατά... Καὶ χειρονομοῦσε βάνουσα, γιὰ λίγα μόνο λεπτὰ τῆς ὥρας... Κι ἔπειτα ξεφούσκωνε, ἀπροδόκητα... Στὸ τέλος, σὴναινε... Γιὰ νὰ μπῆ κι αὐτὸς μὲ τὴ σειρά του στὸ χορὸ τῶν νοημάτων, ἐν μέσω γερακιῶν.

Καὶ τότε ἦταν, πού ὅλοι μαζί φαίνονταν σὰ νᾶπαν οἱ ἴδιοι ἀπ' τὴν ἀρχή. Οἱ τρεῖς ἐντάφιοί μου νάνοι, μὲ τὶς γαμπές τους μύτες καὶ τὴ φιδίσια γλώσσα κι ὁ τέταρτος κοντά μου, μὲ τὸ γυάλινο σκληρὸ του μάτι...

Προσπάθησα νὰ καταλάβω τί ἀκριβῶς συνέβαινε.

Ἔβαλα ὅλες μου τὶς δυνάμεις νὰ φωνάξω.

Τίποτα... Κανένας. Οὔτε νὰ μ' ἀκούσῃ, οὔτε νὰ προσέξῃ τὴν ἀγωνία μου.

— Ἄρα σκεφτόμουν... Μᾶλλον θᾶμαι πεθαμένος.

— Ὁ «θανών», πού τοῦχαν πῆ καὶ στὸ Ταμεῖο...
... Τότε, πού πῆγε γιὰ τὴν σύνταξη τῆς μάνας του
... Μὲ μιὰν αἴτηση... «Θανόντος τοῦ συζύγου μου»
ἔγραφε. Κι ὁ ἐμβριθῆς ὑπάλληλος, τὴν πῆρε, τὴν
ψαχούλεψε, τὴν κύτταξε ἐρευνητικά, κι ὅταν κατα-
τοπίστηκε σὲ ὅλα, τοῦριξε τὴν ὑπόπτα κενὴ ματιὰ
καὶ ρώτησε:

— Ἔσεῖς βέβαια... δὲν εἶσθε ὁ θανών;

Τί ἦταν νὰ τὸ πῆ ὁ καημένος; Ἄπὸ τότε ὅταν ξαναπάει στὸ Ταμεῖο, τὸ προσωπικὸ ἀναστατώνεται «Ὁ θανών... ὁ θανών», φωνάζουν...

Κι ἐκεῖνος κρύβεται... Τόσα χρόνια καὶ δὲν μπορεῖ ἀκόμα, νὰ τελειώσῃ τὴ δουλειά του...

Δὲν ὑπάρχει πιά ἐπικοινωνία μὲ τοὺς ζωντανοὺς γύρω μου. Αὐτοὶ μὲ βλέπουν μ' ἐχθρικὴ ἀπορία. Σημειώνουν τὴν ἀπουσία μου. Συζητοῦν ἤρεμα. Ἀλληλοκατασκοπεύονται.

Καὶ χαμογελᾶνε μεταξύ του ἐξοντωτικά. "Ἔτσι εἶν' οἱ ἄνθρωποι...

— Ὡστόσο, κάτι εἶναι κι αὐτό, στοχάζομαι. Νὰ βρίσκονται ἀκόμα ἀνάμεσα στοὺς ζωντανούς :

«... Ἔχω τὸ θάνατό μου ἔτοιμο, σὰ φορεσιά, πὺ μὲ προσμένει μὲ τὸ χρῶμα πὺ μ' ἀρέσει καὶ τὴν ἀπλοχωριά, πὺ μοῦ χρειάζεταιται...»

Περίεργη ὥρα.

Δὲν εἶναι πρῶί, ὅπωςδήποτε. Ἄλλ' οὔτε κι ἀπόγευμα. Κι ὅμως τὸ φῶς μπαίνει ἀπ' τὸ παράθυρο... Γι αὐτὸ εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος... Παράξενα, οὐδέτερο φῶς! Δίχως σκιές. Κι ἀφήνει τὴν ἐντύπωση μιᾶς ἀτμόσφαιρας ἀπὸ διαφανὲς ἄχρωμο λίπος.

"Ἄν μπορούσα, νὰ σηκωθῶ καὶ νὰ πετάξω τὸ σακκάκι μου πρὸς τὸ ταβάνι, ἤμουν σίγουρος, πὺς θάμενε ψηλὰ στὸν ἀέρα. Ἡ τὸ πολὺ - πολὺ, νάπεφτε καταγῆς κοντά μου μ' ἀργὸ ρυθμό... Κι αὐτό, ὄχι γιὰ τίποτ' ἄλλο. Ἄλλὰ γιὰτὶ δὲν θάθελε νὰ σβήση τὸ κέφι αὐτῶν τῶν τέσσερων μικρῶν γερακιῶν, μὲ τίς κομμένες φτεροῦγες...

Κι ἐγὼ ὁ ἴδιος ἀκόμα, ἂν μπορούσα νὰ ξεδιπλώσω τὸ διπλωμένο μου πόδι (ἦταν τώρα μουδιασμένο καὶ μοῦ βελόνιαζε τίς πατοῦσες), καὶ προσπαθοῦσα νὰ πετάξω, θὰ τῶκαγα μὲ λιγοστὲς κινήσεις τῶν χεριῶν.

Ἔτσι ἐξηγεῖται, πὺς ὅλα, ὅ,τι ἦταν γύρω μου, εἶχαν πάρει τὴν ὀριστικὴ τους θέση.

Τὸ ὑπνωτικὸ καὶ φανταστικὸ ξετύλιγμα τῆς λειτουργίας τοῦ βασανισμοῦ.

Ἡ βουβὴ συστολὴ τῆς χειρονομίας.

Τὰ λόγια καὶ οἱ ἦχοι.

Οἱ ἦχοι τῆς σιωπῆς...

Κι ἴσως νὰ μὴν εἶχε τίποτα συμβῆ... .

Κι ἐγὼ νὰ ζοῦσα περιφερειακά... . Νᾶμουν ὁ κοιμισμέ-
νος θεατῆς, πὺ ζοῦσε εὖ δὲν εἶχε τὸν τῆν τέταρτη διάστα-
ση, τῆς σκάντζα - βάρδιας.

Κι ὡστόσο ἦταν βέβαιο, ἢ σχεδὸν βέβαιο, πὺς πρὶν
ἔρεθῶ ἐδῶ, κάτι περίμενα νὰ συμβῆ, πὺς ξέμεινε σὲ μιὰ
ἀπλῆ ἀβεβαιότητα.

... — Θεέ μου, ἔγινες ἄντρας; *Ἀλλαξες φύλο;

— *Ὁχι! *Ἀλλαξα, βέβαια, φύλο... . Ἄλλᾳ... . δὲν
ἔγινα ἄντρας. Δὲν ἦταν δὰ κι ὑποχρεωτικό... .

— Γεράσαμ' ὅμως καὶ τίποτα δὲν κάναμε. Κι ὡστό-
σο, κάτι ἔπρεπε νὰ γίνῃ!!

— Τί ἤθελες νὰ γίνῃ;

— Ξέρω κι ἐγὼ; Νά! Ὅτιδήποτε.

— Φαίνεται, πὺς δὲν ὑπάρχει τίποτα νὰ γίνῃ. Καὶ
γι αὐτὸ δὲν ἔγινε.

— Κι ἔμεινα λές, γι' αὐτὸ στὸ Κουροσίβο;

— *Ἰσως γι αὐτὸ... . Ἄφου βρέθηκες ἐκεῖ... .

— Πραγματικά, τώρα τὸ καταλαβαίνω, πὺς ἄλλαξα
φύλο καὶ τὸ βλέπω ἀνάστροφα... . Ὅ,τι δὲν εἶχε γίνῃ, πάλι
στὸ ἴδιο τέρμα θᾶχαμε καταλήξει. Πάλι ἐδῶ... . θὰ λέγαμε τὰ ἴδια... .

∴

Τὸ ξανασκέφτηκα.

Ἡ καθίζησή μου γίνεται ὀριστική.

Βρίσκομαι κι ὅλας στὸν προθάλαμο τῶν δολοφόνων.

Κλείνω τὰ μάτια μου καὶ συλλογίζομαι.

«Ἡ ἐξάτμιση τῶν στεναγμῶν συνετελέσθη ἀπὸ λε-
πτότατες στιγμές, τοῦ πολυτίμου τῆς πομποῦ, πα-

ρουσία πολλῶν εὐχελαίων καὶ οἱ Τράγοι ποῦ ἄλλοτε πενθοῦσαν, πανηγυρίζουν μὲ τὸ πάθος ποῦ δείχνουν πάντοτε καὶ στὰ ἀνηφόρια καὶ στοὺς χειμάρρους οἱ ὀδηγοὶ τῶν ταύρων...»

••

— «Σάββατο τίποτα... Κυριακὴ τίποτα... Δευτέρα... Τρίτη...» Τίποτα...

Τούτ' ἢ ἀνοιξὴ μᾶς ἔθαψε γιὰ πάντα...

— «... Ἐλᾶτε νὰ δῆτε τὸ αἶμα στοὺς δρόμους. Ἐλᾶτε νὰ δῆτε τὸ αἶμα στοὺς δρόμους. Ἐλᾶτε νὰ δῆτε τὸ αἶμα στοὺς δρόμους...»

— Τὰ πρῶτα τριάντα χρόνια, θᾶναι δύσκολα... Κι ἔπειτα θὰ συνηθίσουμε. Ἔλεγαν μεταξύ τους οἱ νάνοι.

— «Πρέπει νὰ σκεφτῶ ἐξαντλητικὰ τὴν ἔνταξή μου, στὴ Στενὴ Πύλη, πρὶν τ' ἀποφασίσω». Ἔλεγα μέσα μου...

— Δὲν ζοῦν οἱ ἀρχεὲς μὲ λίγα συνθήματα... Μᾶς χρειάζεται μέθεξὴ στὴν ἐμπειρία... Ἐπαναλάμβαναν, οἱ ἴδιοι. Καὶ ποῦ καλοκαιριάζει, τί τὸ ὄφελος... Μήπως θᾶταν προτιμότερο νὰ μελετήσουμε τὴν συμπεριφορὰ τῶν τρωκτικῶν νὰ νὰ βοῦμε τὸν δρόμο τῆς ἐξόδου... Οἱ μέρες γέρασαν. Οἱ νύχτες πάλιωσαν. Καὶ δὲν βλέπουμε τώρα πιά, παρὰ μόνο ἐφιάλτες...

Κάναμε κατοικήσιμο χῶρο, τὸν τόπο τῆς ἐξορίας μας...»

« — Ἡ βία... Ἡ βία... Σ' ὄλα τὰ πλάτη τῆς γῆς Ὁ Καιρὸς... Ὁ Καιρὸς περνάει. Πρωτὶ, βράδυ σφαγές. Πρωτὶ, βράδυ σφαγές... Γεννήθηκα μόνος, δούλεψα μόνος, ὄνειρεύομαι μόνος, θὰ πεθάνω μόνος... Καὶ τότε θ' ἀποκαλυφθῆ πῶς τὸ πτώμα μου ἀνῆκε σὲ κάποιον ἄλλο. Μιὰ ζωὴ ἐπὶ πιστώσει»

— Πρὶν ξεκινήσουμε, βρεθήκαμε κι ὅλας στὸ τέρμα τῆς διαδρομῆς... Στὴν ἀρχέτυπη διαδικασία... Στὰ ἴδια στίγματα...» Συνέχιζαν...

« — Εἶμαι σπαραγμένος ἀπὸ θλίψη, τρόμο καὶ κάματο. Νοιώθω ναυτία... Θᾶθελα νὰ συναντήσω ζωντανούς ἀνθρώπους... Νὰ ἐνσωματωθῶ σὲ κάτι... Νὰ ξεφύγω ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐξευτελιστικὴ μοναξιά... Τὴ μόνιμη ἀκίνησία»

— Ἕνας καταδικασμένος εἶναι τὸ ἀντίστροφο τῆς ζωῆς. Ἡ ἱστορία του ἀρχίζει ἀπὸ σήμερα καὶ προχωρεῖ πρὸς τὸ χτές...

— Εἶμαι γι αὐτοὺς ἓνα ἐνδεχόμενο... Ὁ πλεονάζων, σκέφτηκα. Ἕνας ἀλλότριος... Ζένο κείμενο στὴ στρωτὴ θεατρικὴ παράστασή τους. Δὲ μ' ἀποδιώχνουν. Κι ἴσως νὰ μὲ θεωροῦν σὰ μιὰ συμβατικὴ ἐπικαιρότητα... Μιὰ τύψη ἐξ ὑπαρχῆς...

— Ἕ! τὰ ὄνειρα δὲν πουλιοῦνται ἐδῶ ὅπως ἄλλοτε...

Ἕτοι, καθὼς περπατῶ μόνος πάνω στὸ σύνορο τῆς ἀποστασιοποίησης, μὲ σιωπηλὲς καὶ μεγάλες δρασκελιές, κατακλύζομαι ἀπ' τὴν στέρηση τοῦ ἀπρόφερτου λόγου.

Τὸ πᾶνε κι ἔλα τῶν σύνοικων νάνων τοῦ θαλάμου, σταμάτησε.

Κι ὅλα ἀρχίζουν σιγὰ - σιγὰ νὰ ξεκαθαρίζουν.

Πρῶτα φάνηκε, πὼς τοῦτ' οἱ νάνοι, ἔπαιζαν τ' ἀπορημένα πρόσωπα τῶν τέσσερων τοῦ προηγούμενου ὁρόφου, κείνους πὺ εἶχα ξανασυναντήσει, μπροστὰ στὸ Μπλόκο Βῆτα...

Στὴν ἀρχή, βέβαια, ἦταν τέσσερες ἄντρες, γελαστοί, πὺ πῆγαιναν μὲ τὴ Λιακάδα στὸ Κάστρο, γιὰ κορίτσια καὶ καλαμπούρι. Δὲν ἀμφισβητοῦσαν τίποτα... Ὅλα γι' αὐτοὺς εἶχαν μίαν ἀπλότητα καὶ μίαν ἐπάρκεια.

Μόνο, πού στην ούρα περίμεναν ανυπόμονα. Κι ως έβλεπαν, πώς δέν προχωρούσε, συμφώνησαν νά στρίψουν.

Άλλά, έκαναν εκεί τὸ πρῶτο σφάλμα τους : Άνάβηλαν για λίγο. Όποτε φάνηκαν οί μοτοσυκλετιστές... Κι έτσι ήταν πιά άργά νά φύγουν. Παρ' όλα αυτά, εκείνοι έφυγαν... Δεύτερο σφάλμα... Καί σαν τους έπασαν, καθένας χωριστά, σκέφτονταν τή φιλενάδα τοῦ άλλουνοῦ, κι ήταν γιαυτὸν μιὰ εὐκαιρία νά μπῆ στο Κάστρο, μόνος... Άργότερα όμως, πού βρέθηκαν ὅλοι μαζί στο τέστ, τῶρριζαν στην πλάκα, πούναι γι αὐτοὺς μιὰν έκφραση, προσωπική, τοῦ αδιέξοδου... Ὡστόσο δέν κατάφεραν νά δικαιολογήσουν «έπαρκῶς», ὅσο κι αν τὸ θεωρούσαν άσήμαντη λεπτομέρεια, οὔτε τήν παρουσία τους στο Μπλόκο, οὔτε και τοὺς λόγους τῆς άπότομης φυγῆς τους.

Έπειτα σιγά - σιγά, μέσα τους υπογραμμίζονταν, πώς τοῦτο πού γύρω τους συνέβαινε, βρίσκονταν σ' αντίφαση, μ' αὐτὸ πού λέγονταν.

Κι αισθάνονταν μιὰν ανασφάλεια, στην αναπότρεπτη ανεπάρκεια κι αναξιπιστία τους, συνειδητοποιώντας κάθε τόσο, πώς και στην πιὸ άσήμαντη λεπτομέρεια υπάρχει πάντοτε ἕνας κόκκος σκλαβιάς και ἥττας.

Τούτ' ἡ έγρήγορη, πού καθιέρωνε τήν άσήμαντη ταυτότητά τους, θόλωσε τις έλπίδες και τή γλώσσα τους, έτσι, ὥστε νά κατανύξη τελικά, μιὰ τυχαία συσσώρευση χυδαίων χειρονομιῶν και ἤχων.

Κι από κεῖ πιά, ὁ κατήφορος δέν εἶχε σταματημό. Ξεκίνησε με τήν προσωπική τους αποδιοργάνωση και τὸν έσωτερικό τους διχασμό. Τήν αποξένωση, απ' τὸ ἴδιο τους τὸ «έγώ». Τις ἴδιες τους, τις πράξεις. Για νά καταλήξη στο σωματικό τους στράγγισμα. Τήν έξωτερική τους μεταμόρφωση. Τήν τελική τους ένταξη στην ύπηρεσία τῶν δολοφόνων. Καί τήν ὀριστική τους καταδίκη.

— Τήν καταδίκη;

Ἄναρωτιόμουν... Εἶμαι στὸν προθάλαμο τῶν δολοφόνων... Ἀνάμεσα σὲ καταδικασμένους καὶ περιμένω τί;

Ὅταν λίγοι ἄνθρωποι, βρίσκονται μαζεμένοι στὸ κλειστὸ δωμάτιο, σιωπηλοί, τὸ δίχως ἄλλο, κάτι σὲ λίγο πρόκειται νὰ συμβῆ. Ἴσως ν' ἀνοίξη ἡ πόρτα. Καὶ κεῖνος ποὺ θὰ μπῆ, ν' ἀναγγεῖλη καὶ τῆ δική μου καταδίκη.

— Ἐξω ἀπ' τὸ δωμάτιο, ὑπάρχει ἕνας κόσμος, ποὺ προκαλεῖ φόβο... Πρέπει κάποιος νὰ μπῆ... Πρέπει κάποιος ν' ἀναγγεῖλη κάτι. Ἀλλοιῶς, θάταν ἄσκοπη, ὅλη τούτη ἡ σκηνοθεσία...

Περιμένω, περιμένω... Κι ὡστόσο τὸ δωμάτιο, ἀντιστέκεται... Τοῦτο τὸ ἐχτρικὸ καὶ κρύο δωμάτιο.

— Ὅλα τὰ δωμάτια, ὅταν πολιορκοῦνται ἀντιστέκονται...

Ζῶ, πάνω σὲ μεταβλητὲς σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα καὶ νοιώθω νὰ διηθεῖται ἡ ἐνσωμάτωσή μου στὸ ἀλλότριο χῶρο, ἀπ' τὶς ρωγμὲς τῆς ἀμφιβολίας μου, μέσ' ἀπ' τὴν πορώδη ἐπιφάνεια τῆς ἀλλοτρίωσης.

Κατολισθαίνω μ' ὅλο τὸ γῆϊνο βάρος μου, σὲ μιὰ τέταρτη διάσταση.

Μετακινούμαι στὴν ἐρημιὰ ἀπ' τὴν γαλήνη τῶν ἐκστάσεων, πρὸς τὶς χαίνουσες χαράδρες τῆς ἀπελπισίας, στ' ἀκραιῶ ὅρια τῶν δρόμων.

Πυρακτωμένος ἀπ' τὸ συναίσθημα τῆς μοναξιᾶς, τῆς ἀπελπισίας καὶ τοῦ φόβου...

«... Μὲ κάνανε κομμάτια, κάτι τρωκτικὰ μνησικάκα, ποὺ μοιάζουν ἀκατάβλητα...»

Εἶμαι κι ὅλας κάθιδρος... Σκέφτομαι τὴν ὑπογλυκερία μου... Τὸν ἴστὸ τῆς ἀράχνης... Καὶ τινάζομαι ὄρθιος, σὲ μιὰν ἔκρηξη ἀπὸ σπαραχτικὲς φωνές.

«Δαμιανέ... Δαμιανέ!...»

«Ἐκύτταζεν ὥρες τὶς ἀκτές, ποὺ σβῦναν
πέρα...»

Μὲ τὴν πετριά, ποὺ ἔρριξα, τὰ μικρὰ γεράκια μὲ τὶς
γαμπές τους μύτες καὶ τὴ φιδίσια γλώσσα, ἐγκατάλειψαν
τὸ ψοφίμι καὶ σκόρπισαν.

Ἔμεινα μόνος στὸ θάλαμο.

Ἄλλ' ἦταν ἀδύνατο νὰ συγκρατήσω τὸν παροξισμό τῆς
φωνῆς μου καὶ τὸ παραλήρημα τοῦ ἐσωτερικοῦ μου δι-
χασμοῦ

Ἄναζητοῦσα τηλέφωνα. Ἄναζητοῦσα τὴν Πύλη ἐξό-
δου. Ἄναζητοῦσα τὸν Δαμιανό.

Κι ἀπ' ὅλα αὐτά, τὸ μόνον ποὺ φάνηκε στὴν Πόρτα, ἦ-
ταν ἕνας πελώριος ἐπιστάτης. Δὲν μοῦ πήγαινε, ἀλλοιῶς,
πῶς νὰ τὸν πῶ καὶ τὸν εἶπα: ἐπιστάτη.

Σωστός γίγαντας. Κι ἔτσι γίνονταν πὰ φανερό, πῶς
μ' αὐτὴ τὴν καταλυτικὴ μου ἀντίδραση, καλὸ τέλος δὲν
θάχα.

Ὁ ἐπιστάτης, προχώρησε μ' ἀπλωμένα χέρια, σὰ νὰ
βάδιζε στὸ σκοτάδι... Ἡ μιὰ παλάμη του κύτταζε πρὸς τὰ
κάτω κι ἡ ἄλλη ἀνάποδα... Ἄφηναν ἔτσι τὴν ἐντύπωση
— ἂν ὑπολόγιζε κανένας σωστὰ τὶς ἀποστάσεις τους —
πῶς ὁ ἐπιστάτης λογάριαζε ν' ἀρπάξει, λαιμὸ κι ἀστράγα-
λο...

Νὰ μὲ σπραγγίσῃ... Ἦρθεν ἡ ὥρα μου... Καὶ θυμή-
θηκα, τὸν Μπόγια τὸν Κουταλιανό... Τεράστιες γροθιὲς νὰ
σφίγγουν σὰ τανάλιες... Χαστούκια ν' ἀντηχοῦν, ὡς μέσα

στο κεφάλι... Κλωτσές ν' απειλοῦν... Κι ἀπὸ πάνω, ὁ σα-
δισμὸς τοῦ χαρούμενου ματιοῦ καὶ τὸ θλιμμένο πρόσωπο
τοῦ Βλοσυροῦ...

— Γιὰ τὸνομα τοῦ Θεοῦ, ξεφώνισε. Πῶς βρεθήκατε
δῶ;... Καὶ ψάχνω μὲ τὶς ὥρες... Κάτω σᾶς περιμένουν γιὰ
τὸ τέστ.

— Ὁ Βλοσυρός! ψελλίζω... Ὁ Βλοσυρός!... Πάλι, ὁ
Βλοσυρός... Καὶ παράλυσε ἡ φωνὴ κι οἱ σκέψεις μου.

Ὅπως ἦμουν ξαπλωμένος πάνω στὸ μπάγκο, κι ἔβλε-
πα νὰ ὑψώνεται ἀπάνωθέ μου, ἀτέλειωτα, αὐτὸς ὁ ἄσπρος
ὄγκος, παρατήρησα τὸ ταβάνι στὴν προέκταση τοῦ ἐπιστάτη,
νὰ γίνεται κωνὴ καὶ νὰ στριφογυρίζη ἔτσι, πού ἡ στενὴ κα-
τάληξή του, νὰ χάνεται μακριά. Καὶ νόμισα, γιὰ μιὰ σπι-
γμὴ, πῶς ἔβλεπα σ' ἀντεσταμμένα κυάλια.

Κι ἦταν τόσο καθαρὸ, τόσο ἄσπρο τὸ φῶς τῆς μέρας,
στὸ ἄνοιγμα τοῦ χωνιοῦ. Τόσο ἔντονα μοναδικὸ τ' ἀνοιξιά-
τικο ἀπόβροχο...

— ὦ!... σκέφτηκα... πόσο μακριὰ εἶναι τώρα ἡ
γῆ!!! Πόσο μακριὰ τὸ χῶμα... Τὸ σπίτι μου. Καὶ τὰ δυὸ
μικρὰ κυκλάμινα...

Σπάραζα σύγκορμος!

Κι ὥστόσο, ὅπως ἔνοιωθα νὰ μ' ἀνασηκώνουν, ἀφέθηκα
ὀίχως καμμιᾶν ἀντίσταση...

Μοῦ φάνηκε τότε, πῶς ὁ χρόνος γίνονταν γρήγορος
ἴσκιος πουλιῶν...

«... Θὰ ρωτήσετε ποῦ εἶν' οἱ πασχαλιές;
Κι ἡ μεταφυσικὴ ὀλόσκεπη ἀπὸ παπαροῦ-
νες... Κι ἡ βροχὴ μέ λέξεις κατατρυπημέ-
νες... Ἀπὸ χάσματα καὶ πουλιά...»

..

Δίπλα στὶς φλόγες καὶ τὴ μεγάλη μαύρη τρύπα, πού
χάσκει στὸν ἄνεργο ἀγέρα, τὸ παραλήρημα τοῦ ἄλυσσοδε-

μένου κι ἡ ἀπελπισμένη ἀγωνία τῆς κουρασμένης ψυχῆς, ἀποζητᾷ τὸ μακρινὸ ξάστερο φῶς, τοῦ ἀνοιξιάτικου ἀπόβροχου...

Οὐρλιάζουν οἱ ἄνεμοι, πέρα ἀπ' τὸ στένωμα. Κι οἱ σειφῆνες παράφορες ἀσελγοῦν πάνω στοὺς ἔρημους δρόμους, σκορπίζοντας τὸ πειρατικό τους κυνισμό.

— Ἀγοράστε... ἀγοράστε... Ἀγοράστε, σήμερα.

Οἱ προβολεῖς, μὲ τὶς πυρακτωμένες δέσμες τοῦ πανικοῦ, ἀναζητοῦν ἐπίμονα τοὺς προβοκάτορες, ἔξω ἀπ' τὶς Πύλες τοῦ Κάστρου.

— Ὅ,τι κι ἂν κάνης, βρίσκεσαι μέσ' τὸν κρατήρα, σοῦ λένε. Ὅλ' οἱ δρόμοι σέ φέρνουν στὸν κρατήρα...

Ἀπὸ γωνιά, σὲ γωνιά οἱ ἐφιάλτες... Τηλεγραφόξυλα, μὲ τὶς φρικιαστικὲς τους ἱστορίες, φράζουν τοὺς ἐρημωμένους δρόμους... Σχήματα σὲ παγίδες.

Καὶ πὺδ πέρα τὸ σπίτι.

Κατάκλειστο, μέσα στὴν ἀποθησαυρισμένη του λύπη... Τὴν ἀσίγαστη δική του γλώσσα... Καὶ τὸν ψηλὸ πυρετό.

... — Δὲν ἦταν κανένας πιά στὸ κατώφλι, ὅπως ἄλλοτε. Οὔτε καὶ πίσω ἀπ' τοὺς τοίχους. Τὸ τηλέφωνο, τὸ τηλέφωνο!! Καὶ δὲν ἀκούγεται κανένας... Γιατὶ ἔτσι ἀπροσδόκητα, μείναμε μόνοι, θανάσιμα μόνοι, σ' αὐτὸ τὸ σπίτι;

«Στὸ πόμολο τῆς πόρτας τὸ χέρι τῆς ἐρημιᾶς». Τὰ κάδρα ἔφυγαν ἀπ' τὰ καρφιά.

Καὶ σέρνονται τώρα, στοὺς πέντε ἀνέμους τῆς παραφροσύνης, μὲ τὰ γυμνά, σκελετωμένα τους πόδια καὶ τὰ κουρεμένα κεφάλια... Κατάδικοι, πού ἀπλώνουν τὰ χέρια κι ἀποζητοῦν βοήθεια... Κανένας ἥλιος, δὲν μπορεῖ πιά, νὰ φορμάρη τὸν ἴσκιο τους...

Ἔχασαν γιὰ πάντα τὴ ζεστή καμπύλη τοῦ ζωντανοῦ σώματος...

Κάποτε λέγαμε :...

— «Είναι μιὰ πρώτη ἀγκύρωση, τοῦτο τὸ σπίτι. Μιὰ γωνιὰ τοῦ κόσμου πὺ ὀλοκληρώνονται οἱ μύχιοι στοχασμοὶ καὶ τὰ κρυφὰ ὄνειρα τοῦ καθένα...»

— «Ἐνα σπίτι, μ' ἀνθρώπινη ζεστασιά, σὲ μιὰ γειτονιὰ φιλικῆς κι ἄμεσης συμβίωσης κι ἐπικοινωνίας, μὲ τὸ δικό της χῶμα κι ὕφος, φέρνει πὺ κοντὰ στὸν ἀληθινὸ πλοῦτο, ἀπ' ὅτι τὸ ψυχρὸ, μικροσκοπικὸ διαμέρισμα, τοῦ ἀπροσώπου καὶ καταλυτικοῦ κέντρου, πὺ χτίζουν οἱ ἔμποροι...»

Τότε ἦταν, πὺ ἀκούστηκε καὶ τὸ σύνθημα : «Ἡ ἐξουσία στοὺς συνοικισμοὺς»... Κι ἀπὸ κείνο δὲν ἔμεινε τίποτα... Τὰ γεγονότα τοῦ Μάρ, ὅσο κι ἂν στάθηκαν μιὰ πετυχημένη στιγμή αὐθορμητισμοῦ, πῆγαν τελικὰ χαμένα... Ὅπως ὅλοι οἱ αὐθορμητισμοί... δούλεψαν γιὰ τοὺς ἄλλους...

«Κάθε προληπτικὸς φανατισμὸς φέρνει καὶ τὴν προληπτικὴ ἀντεπανάσταση...»

Κι ἔτσι τὸ σύνθημα σκόρπισε εἰς ἀπόηχος, στὸν ἀνήσυχο συνοικισμὸ τῶν μέτοικων. Καὶ περιπλανιόταν ρέμπελα σὲς χωματερὲς μὲ τίς λάσπες. Τὰ στενὰ βρωμοσόκακα, πὺ μύριζαν ἀσβέστη καὶ μούχλα...

«... Δέντρο περιπλανώμενο, πὺ οἱ ρίζες του τραγουδοῦν σήμερα, κάτω ἀπ' τὸ χῶμα, σιωπηλά...»

∴

— «Ὅταν πατηκῶνεται, ὁ ἕνας κάτω ἀπ' τὸν ἄλλο, σύ, μὴ περιμένῃς νὰ μείνῃς λέφτερος... Ἡ ἀλλοτρίωση πέρασε τίς παραδοχές σου. Ἡ ἀνάσα σου προγράφηκε ἀπ' τ' ἀναπόφευχτο τακούνι τῆς κερὰ Μαίρης... Τὸ τακούνι μὲ τὴν πεντάρια τοῦ παροξυσμοῦ, πὺ ἐκτελεῖ ἐπίμονα τὴ σιωπὴ σου, μέσα στὸ δικό σου χῶρο. Ὁ μικρὸς θάνατος μὲ τὴν ἄγρια μουσική, σὲ σφυροκοπάει νυχτόημερα. Εἶναι ὁ ἄγνωστος, πὺ

ἐγκαταστάθηκε δίπλα σου... «ἰσχυρὸς παρείσακτος, στήν παραδοσιακὴ διαδικασία ποὺ καθορίζει τὴ μετάδοση γνώσεων στὰ παιδιά...» Ἡ τέταρτη διάστασή σου... Καὶ δὲ λέει νὰ κουνηθῆ... Ἀνοιγοκλείνει τὶς πόρτες καὶ παραβιάζει τὴν κρεββατοκάμαρά σου. Κλείνει τὰ φῶτα σου. Ἐπεμβαίνει στὶς συζητήσεις σου. Κουβαλάει τὰ ἐμπρηστικά του ἐργαλεῖα καὶ σοῦ ὑπονομεύει τὶς κρυφές γωνιές. Ἐνθαρρύνει μιὰ παθητικότητα καὶ φτιάχνει ἓνα φρικιαστικὸ κόσμο... Τί φρίκη! Ἀλήθεια, νᾶσαι παράνομος στὸ σπίτι σου, φιλοξενούμενος τοῦ ἑαυτοῦ σου... Συνεργὸς στὸν καταχθόνιο ἐμπρησμό του...

Τώρα, ποὺ κράτησεν ἡ βροχὴ, πλάτυνε ὁ δρόμος καὶ κόρωσε τὸ οὐρλιαχτὸ τοῦ Ἡλίου, ἔξω ἀπ' τὸ κλειστὸ παράθυρο τῆς διαφάνειας...

— Πόσοι ἀνθρώποι τάχα, ἔχουν προσάξει τὴ φοβερὴ κραυγὴ τοῦ Ἡλίου!

Στ' ἀνοιξιάτικο ἀνέβασμα τῶν χυμῶν, μπλέκει ἡ χαρούμενη φύση, μὲ τὴν ἐσωτερικὴ ἀπελπισία...

Μετράει, ξαναμετράει τὰ παιδιά ποὺ φεύγουν σὰν τὰ τραῖνα.

«Ἡ καταστροφὴ ἔρχεται... Ἄς ἀσχοληθοῦμε μὲ τὸ πανηγύρι»

Ὁ μοχλὸς τῆς ἀποστασίας ἀλλάζει τὴν πορεία.

«Μποχτήσαμε πιά... Ἄς κάνουμε κάτι, ἀληθινά, παράλογο...».

Τὰ μαλλιά ἀνεμίζουν... Ὀδοφράγματα. Λιθοβολισμοί. Κοκταίηλ Μολότωφ. Μιὰ δαιμονικὴ, πολύχρωμη γιορτὴ, ποὺ ὡστόσο, ἀφήνει στὴν ἀτμόσφαιρα, κείνη τὴ φλύαρη εὐθυμία, γιὰ νὰ σοῦ θυμίση τὸ τέλος τοῦ ταξιδιοῦ.

— Τοῦτος ὁ δρόμος, σοῦ λένε, δὲ βγάζει πουθενά... Βυθίζεται στὴν ἔρημία.

«Τὰ μεγάλα πνέματα, τῆς γενιᾶς μου, τὰ εἶδα ἀφανισμένα ἀπ' τὴν παραφορά. Πεινασμένα. Ὑστερικά. Γυμνά. Νὰ σέρνωνται τὰ ξημερώματα σὲ δρόμους νέγρων καὶ νὰ ἐκλιπαροῦν μιὰ δόση ἡρωΐνης...»

— Στὴν ἐρημιά; σκέφτομαι.

— Ὁ ἥλιος εἶν' ἀκόμα ψηλά, Μαργαρίτα - Μαργαρίτα, μὴ μᾶς ξεχάσης, τὸ βράδυ σὰ μᾶς πάρει ὁ ὕπνος... Μαργαρίτα, ὥρα σου καλή... Ὡρα σου καλή, παιδιὰ τοῦ Ἥλιου...

— Σὲ ποιάν ἐρημιά; Ἐδῶ σκάβουν... Τὰ συνεργεῖα ἔρχονται κάθε πρωὶ καὶ σκάβουν... Στριμώχνονται τὰ συνεργεῖα... Ἀλληλοβρίζονται... Ἀλλὰ σκάβουν.

— Τί εἶναι, τί θέλετε;

— Νὰ σκάψουμε.

— Μὰ ἐδῶ σκάβουμε μεῖς.

— Ἔ! λοιπόν, καὶ μὴ αὐτό; Νὰ μὴ σκάψουμε καὶ μεῖς;

— Πόσοι θὰ σκάβουμε;

— Ὅλοι θὰ σκάβουμε... Καὶ μὴ γελάτε... Σὲ λίγο θὰ δῆτε... Ὅλοι θὰ γίνετε οἰκόπεδα...

Τὸ σκάψιμο δὲν ἀλλάζει σὲ τίποτα... Ἡ Πολιτεία σκάβει γιὰ νὰ φράξῃ ὁ δρόμος... Νοιάζεται περισσότερο γιὰ δρόμους, ποὺ δὲν εἶναι γιὰ νὰ περπατᾷ κανένας, ἀλλὰ γιὰ νὰ σκοντάφτῃ... Φοβᾶται τὴν πρόκληση τοῦ Μεγάλου Δρόμου, ἢ Πολιτεία, στὸ Κάστρο τῆς κλεισμένη.

— Ξέρετε τὸ Ἡλιοβασίλεμα, μὲ τὸν ὀλοπόρφυρο Ἥλιο... Οἱ καταγάλανες λίμνες... Οἱ καταρράχτες... Ἡ ἀπέραντη θάλασσα... Τὸ λέφτερο διάστημα... Ἡ γῆ μας... Ἡ γῆ... Καὶ τὰ δυὸ μικρὰ κυκλάμινα.

— Καὶ μὲ τὸ φράξιμο τῶν δρόμων, ἐλπίζει;

— Δὲν ἐλπίζει τίποτα... Ἄλλὰ προσπαθῆ.

«Ἐγὼ ὁ Μπέρτολ Μπρέχτ, ἔρχομαι ἀπ' τὸ Μαυροβούνι... Στὰ σπλάχνα τῆς μάνας μου, σὰν ἔφτασα στὴν Πόλη... Τὸ κρῦο ἀπ' τὸ Μαυροβούνι, θᾶναι μέσα μου, ὥσπου νὰ πεθάνω...»

••

— Σ' αὐτὴ τῇ γλώσσα, δύσκολα θὰ συνεννοηθοῦμε.

— Ὑπάρχει γλώσσα πιὸ στρωτῆ;

— Ψάχνουμε γιὰ μιὰ γλώσσα πιὸ ἀνθρώπινη.

— Δὲν εἶναι παράξενο... Κι ἐγὼ στὰ χρόνια μου, ἀναζητοῦσα τὸ πιὸ ἀνθρώπινο.

— Μιὰν ἄλλην ὅμως ἐποχὴ.

— Τί σημασία ἔχει;

— Μεγάλη μάλιστα... Δὲν εἶναι σήμερα... σιὸν καιρὸ μας...

— Μὴ γελιέστε... Ὅλοι οἱ καιροὶ ναι ἴδιοι... Κι ἂν ὅλοι εἴσαστε σὰν ἐμᾶς... Ὁ δικὸς μας κόσμος, θᾶταν τέλειος.

— Τέλειος; Μόνο γιὰ σᾶς, ποὺ βουλευτήκατε σιὸν ὀλοκληρωτισμὸ του.

— Κι ὥστόσο ἐπιζήσαμε.

— Μὲ πόσες θυσίες... Χάσατε ὅμως τὸν ἑαυτὸ σας. Τῇ «μοναδικότητά σας»... Καὶ ζῆτε τώρα σὰν ἀνταλλάξιμοι γραφειοκράτες. Σ' ἓνα διαρκὲς ἄλλοθι, μὲ μιὰ ψεύτικη ταυτότητα.

— Δὲν εἶμαστε ἀπρόσωποι... Ἄλλωστε καὶ σεῖς, σ' αὐτὸ τὸν κόσμο μεγαλώσατε. Περάσατε τὴν ἐφηβεία σας καὶ τώρα γενήκατε ἄντρες.

— Γι αὐτὸ τὸν ξέρουμε καλά.

— Καὶ μεῖς, κάποτε, ἀμφισβητήσαμε τὸν κόσμο τῶν πατεράδων μας.

— Ἄλλὰ δὲν κάνατε τίποτα.

— Δὲν κάναμε τίποτα. Γιατὶ δὲν χρειάστηκε νὰ κάνουμε... Ἄν δὲ μᾶς ἄρεσε...

— Θὰ φεύγατε;

— Δὲν αὐτοχειριαζόμαστε.

— Καὶ μείνατε.

— Ὅπως μένετε καὶ σεῖς...

— Γιὰ μᾶς, δὲν εἶναι τὸ ἴδιο. Εἴτε μείνουμε, εἴτε φύγουμε, δὲ μᾶς συνδέει τίποτα μ' αὐτὸν τὸν κόσμο...

— Κι ὅμως γιὰ ὅλους σας, ἔχει μιὰ θέση.

— Δὲν εἶναι τὸ βιωτικό, πὺ μᾶς ἐξαθλιώνει... Εἶναι ὁ τρόπος τῆς ζωῆς σας.

— Ζῆτε μὲ ψευδαισθήσεις... Δὲ ξέρετε τί θέλετε...

— Ἴσως... Ἴσως νὰ μὴν ξέρουμε τί εἶναι ἀκριβῶς κεῖνο πὺ θέλουμε. Ὡστόσο, ξέρουμε πολὺ καλά, πὺς δὲν εἶν' αὐτό, πὺ μᾶς προσφέρετε σεῖς.

Κι εἴμαστε ἀκόμα στὸ χῶρο τοῦ ἐξοντωτικοῦ διάλογου καὶ τῆς πικρῆς ἐξομολόγησης.

Ὁ ἴσκιος τοῦ ἄγχους διαπλώνεται σὰν ἐπιδημία...

Κι ὑπάρχουν ἄνθρωποι, πὺ ἔκαναν τὴν ἐπιδημία ἐπάγγελμα.

«Ἄς πέσει ὁ κεραυνός. Ἄς πέσει
ὁ κεραυνός,
θᾶναι μία λύτρωση νὰ σβύση
αὐτὴ ἢ ζωὴ πὺ ἔχει σαπίσει...»

Ἡ ὥρα τῆς ἐφόδου ἀργεῖ.

«... Πρὶν ἀπ' τὸ σεισμὸ μὴ καρτερεῖτε νὰ χτυπήση τὸ κουδούνι, στὴν πόρτα τῶν κωφάλων...»

«Ω άργά, άργά, άργά... άργοπορευμένος
ό καιρός άργά πολύ άργά ό σάπιος χρό-
νος...»

Άπέναντί μου, πάλι οί τρείς τής Πύλης.

Ό μεσαίος τρία γαλόνια. Ό από δώ κι ό από κεί, από
ένα.

Ό Βλοσυρός, δεξιά στή θέση του.

Καφέ. Τσιγάρο και τά ρέστα. Όλα τά ίδια... Έξον
άπ' τή μικρή όρθια ταμπέλλα, πάνω στο τραπέζι, πού έγγρα-
φε ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ. Δεν φαίνεται να υπάρ-
χη τίποτε σέ βάρος μου, τουλάχιστο πρόσφατο... Μè βα-
ραίνουν βέβαια τά παλιά... Άλλά για τά παλιά;... Τò
θέμα έχει πάρει χαρακτήρα έπικουρικό... Και δè λογαριά-
ζονται έκ πρώτης όψεως. Είναι νούμερα πού προστίθεν-
ται... δέν είναι αύθύπαρκτα.

... Ωρες ξεφυλλίζουν τόν παραγεμισμένο κόκκινο φά-
κελλο πάνω στο τραπέζι... Ένα, ένα τά χαρτιά... Στήν
άρχή άργά... Είναι τά πρόσφατα. Έπειτα όλο και πιο
γρήγορα. Πότε, πότε τά μάτια τους ζωηρεύουν, σά νάπια-
σαν λαυράκι. Σηκώνουν γρήγορα τò παραπέτασμα και συν-
εννοούνται... Όταν φεύγει τò παραπέτασμα, τò κάτω χεί-
λος είναι κι όλας άπογοητευμένο.

Δεύτερη άπόπειρα, άπ' τήν άρχή... Πιο έκνευρισμένη.
Πιο σύντομη.

Και πάλι, τίποτα. Τούτη τή φορά μάλιστα, ούτε και για
δειγμα, κουβέντα πίσω άπ' τò παραπέτασμα.

Κλείνει ό φάκελλος. Και σά σφραγίδα πέφτουν πάνω
του, οί δυò βαριοί άγκώνες του μεσαίου.

Ὁ Βλοσυρὸς ἀκόμα ἐπιμένει... προσπαθώντας νὰ τὸν τραβήξῃ πρὸς τὸ μέρος του, μὲ τ' ἀριστερό του χέρι... Ἀδύνατο ὁ καημένος νὰ σκεφτῆ δίχως τὸ φάκελλο κι ἔξω ἀπ' τὸ φάκελλο. Φαίνεται ἐπαγγελματίας, ἀπὸ μακριά... Οἱ ἄλλοι δύο, ἐρασιτεχνίζουν...

Ἀπὸ υἰγεία, καλὰ εὐχαριστῶ καὶ τὰ λοιπά...

Κι ἓνα λογίδριο... Φόρεσαν τὰ καλά τους. "Ὁρθιοι... «Διπλῆν ἑορτὴν ἑορτάζομεν σήμερον...». Σήμερα, γιορτάζω τὰ γενέθλιά μου. Κλείνω κι ὅλας... τὰ... χρόνια μου.

...
Γιὰ νὰ μοῦ ποῦν στὸ τέλος... πὼς δὲ μὲ προσλαμβάνουν.

«— Ξέρετε, τὰ Σουῦπερ Μάρκετ, θέλουν εἰδικὸ προσωπικό... Κι ἐσεῖς... οἱ σπουδές σας... Τὰ κομποῦτορς... "Ἄν ξέρατε τοῦλάχιστο κάτι ἀπὸ τεχνητοὺς δορυφόρους... "Ἄν εἴσαστε κάπως νεώτερος... Ἀργότερα, πάλι θὰ δοῦμε... πρὸς τὸ παρὸν ὅμως...». Εἶμαι λήπτερος νὰ φύγω...

Σκηνοθεσία;...

Κάθε μέρα στὴ ζωὴ τους... Κι οὔτε μπορεῖ κανένας νὰ τὴν ἀμφισβητήσῃ, σὲ μὴ ζῶνῃ παρανοϊκῆς μετάδοσης.

Ἀποδέχτηκαν μ' ἄνεση τὸ ρόλο τοῦ ἠθοποιοῦ, καὶ τοὺς ἤρθε γάντι.

..

Σκέφτομαι τὰ πράγματά μου, στὸ τμήμα παιδικῶν παιγνιδιῶν καὶ ψάχνω γιὰ σκάλα. Δὲν ὑπάρχει παρὰ μόνον ἀνελκυστήρας στὸ βαθὺ καὶ σκοτεινὸ πηγάδι...

Λίγο πρὶν, μὲ τὸ πὺθὸν θὰ ἔβλεπα τὸ πηγάδι, ὁ νοῦς μου... πήγαινε κατ' εὐθείαν στὴν καταπαχτή... Τώρα γελάω, ἀπελευθερωμένος... Καὶ σφυρίζω ὑπομονετικά, καρτερώντας τον νὰ ρθῆ...

Στὴν πρώτη ἔξοδο τοῦ ἀνελκυστήρα διαβάζω: «Βος ὄροφος»...

— "Ἄρα, σκέφτομαι, εἶμαστε στὸν πρῶτο.

Κάτι σὰ νὰ καίγεται... μυρίζει... Καὶ τσάκ, ὁ ἀνελκυστήρας σταματᾷ στὸ ἐνδιάμεσο.

Σκοτάδι...

Σπρώχνω τὴν πόρτα... Τίποτα. Πιέζω τὰ κουμπιά, ἕνα-ἕνα. Κι ἔπειτα ὅλα μαζί. Χτυπάω τὴ γροθιά μου στὰ τοιχώματα. Βάζω τὶς φωνές... Μοῦ φαίνεται πὼς πνίγομαι. Κι οὐρλιάζω.

— "Ἐ! καλὰ, ἀκούγεται ἀπὸ ψηλά. Μὴ κάνεις κι ἔτσι. Σὰ γυναικούλα... Ἡρέμησε. Κανένας δὲ σὲ κάλεσε νὰ μπῆς, στὸ ἀσανσέρ τῶν σκουπιδιῶν...

Προσπαθῶ κάτι ν' ἀρθρώσω, ἀλλὰ μοῦ κόβεται ἡ λαλιά...

— Σὲ ποιό πάτωμα εἶσαι; μὲ ξαναρωτᾷνε, αὐστηρά.

— Ἀνάμεσα δεῦτερο καὶ τρίτο, κατορθώνω νὰ ψελλίσω.

— Δυνατότερα, μοῦ λένε. Δὲ σ' ἀκοῦμε.

— Ἀνάμεσα... δεῦτερο καὶ τρίτο. Ἐπαναλαμβάνω, ἐπιστρατεύοντας ὅλες μου τὶς δυνάμεις.

— Πολὺ ώραῖα... Περίμενε... καὶ πρόσεξε...

Μοῦ φάνηκε ἕνας αἰώνας. Κι ἔπειτα, ἡ σκουριασμένη μανιβέλλα στὴν κορφή τοῦ πηγαδιοῦ, ταρακούνησε τὸ θαλαμίσκο. Ὁ ἀνελκυστήρας πήδαγε πρὸς τὰ κάτω, μὲ μικρὰ πηδήματα.

Ξαφνικὰ ἡ μανιβέλλα ἄρχισε νὰ κροταλίζει... Καὶ τὰ πηδήματα γίνονταν δρασκελιές...

Δὲν πρόλαβα νὰ φωνάξω.

— "Ἐ!, τί γίνεται κεῖ πάνω, εἶμαι κι ἐγὼ δῶ πέρα....

Κι ὁ ἀνελκυστήρας γλύστρησε ἀπότομα. Μὲ τράνταξε... Ξανὰ ὅμως ἀκούστηκε τὸ γνώριμο τρίξιμο τῆς σκουριασμένης μανιβέλλας... Κι ἠσύχασα.

— Πρόσεχε, μοῦ λένε ἀπὸ πάνω... Μὴ πιέζεις τὴν πόρτα καὶ πεταχτῆς στὴν ἀποχέτευση. Θὰ σοῦ ποῦμε μεῖς πότε... "Ὅχι ἀκόμα... "Ὅχι... "Ὅχι... Τώρα...

Σπρώχνω τὴν πόρτα καὶ πετάγομ' ἔξω... Ἡ καρδιά μου

μάει νὰ σπάσει. Λίγο φῶς ἔμπαινε ἀπὸ κάτι φεγγίτες... Μύριζε ὅμως ἔντονα βρεμένο παλιοκαιρινὸ ροῦχο καὶ σάπιες ἐλιές...

Προχώρησα πρὸς τὴ γωνιά, πού μὲ ξεγέλασε ἕνας κάθετος ὑπναλέος φωτισμός... Λάθος... Δὲν ἦταν σκάλα... Ἦταν μιὰ κουραγκλέζ, μὲ σκάρα στὸ πεζοδρόμιο. Ἀκούγονταν αὐτοκίνητα...

— Ὑπόγειο, σκέφτομαι. Κι ἀδιέξοδο...

Ξαναγυρίζω πρὸς τὸ πηγάδι τοῦ ἀνελκυστήρα... Ὁ θαλαμίσκος ἦταν ἐκεῖ. Ἀνοίγω τὴν πόρτα καὶ φωνάζω πρὸς τὸ στόμιο τοῦ πηγαδιοῦ, κάνοντας τὰ χέρια μου χωνί...

— Πῶς βγαίνουν ἀπὸ δῶ μέσα, τώρα;

Τίποτα.

— Ἔ!!.. Ξαναφωνάζω.

Ψυχὴ...

Δεύτερη ἀπόπειρα γι' ἀνεύρεση ἐξόδου... Περιπλάνηση μὲς τὸ σκοτάδι. Μὲ τὴν ἀφή. Κι ὅλες τὶς αἰσθήσεις ἐπιστρατευμένες. Ἀπὸ τοῖχο σὲ τοῖχο... Κάποτε πέφτω στὸ κάθετο κόψιμο μιᾶς πόρτας. Σπρώχνω. Τίποτα. Ψάχνω γιὰ πόμολο. Κι ἀνακαλύπτω τὴν κλειδαριά. Σ' ἀντίθετη κόψη. Ξάνασπρώχνω. Ἡ πόρτα ἀντιστέκεται. Καὶ τελικὰ ἀνοίγει. Θὰ τὴ συγκρατοῦσε σούστα. Τὸ δωμάτιο ἄδειο.

Στὴ μέση τραπέζι, πού θύμιζε ἀνακριτικὸ γραφεῖο σ' ἀστυνομικὸ μυθιστόρημα. Καὶ πάνω στὸ τραπέζι, τηλεφωνικὴ συσκευή. Πέφτω πάνω της. Σηκώνω τ' ἀκουστικό. Τίποτα... Βούϊζε, σὰν κάποιος νᾶχε καλέσει ἀπ' ἔξω καὶ τὸ ξέχασε ἀνοιχτό. Στὸ βάθος, ἀπέραντο σφύριγμα γραμμῶν...

— Ἐμπρός... ἐμπρός...

Τίποτα... Φυσάω... Ξαναφυσάω, σφυρίζω... Ἐπαναλαμβάνω στὸ βρόντο.

— «Ἐμπρός... ἐμπρός...»

— Ἄς περιμένω, σκέφτομαι. Κάτι θὰ γίνη. Δὲ μπορεῖ... Ἡ μὲ τὸ τηλέφωνο, ἢ μὲ τὸ ἀσανσέρ.

”Αλλωστε, ἔνοιωθα τόσο πολὺ κουρασμένος! Τοῦτο τὸ τελευταῖο μοῦχε κοστίζει ὅσο τίποτα πρὶν.

Ἄκουμπάω τὴν πλάτη μου στὸν τοῖχο. Κλείνω τὰ μάτια μου. Καὶ προσπαθῶ νὰ ἡρεμήσω μὲ τὶς δικές μου ἔμμονες σκέψεις.

— Λέφτερος, λέω. Εἶμαι λέφτερος. Καὶ γελάω πικραμένος. Λέφτερος! Ἀλλά...

Ἄσυνείδητα τ’ αὐτί μου, ἄρχισε νὰ δουλεύη... Κι ἔπιανε κάτι ὑπόκωφα μουρμουρητά. ”Ἴσως ἀπ’ τὴν διπλανὴ κάμαρα. ”Ἴσως ἀπ’ τὴν παραπέρα... ”Ἴσως ἀκόμα κι ἀπὸ πάνω... Τίς οἶδε;

Δὲν ἦταν πῶς μ’ ἐνδιέφερε τὸ τί θὰ λένε, ὅσο ἔνοιωθα τὴν ἀπόλυτη ἀνάγκη ἐπικοινωνίας μὲ κάτι ζωντανό...

Μετακινουῦμαι πρὸς τὸν τοῖχο... Πρὸς τὴν πόρτα. Ψηλότερα τὸ κεφάλι. Δεξιά. Ζερβὰ τ’ αὐτί. Προσπαθῶ νὰ πιάσω τὸ ὄππιουμ... Κάνω λογαριασμοὺς μὲ τὸ σταγονόμετρο... Κι ἐλέγχω τὸ χῶρο. Ξεχωρίζω λέξεις. Μοῦ ξεφεύγουν ὅμως τὰ νοήματα... Κάθε τόσο ἀκούω : «Γιατρέ... Γιατρέ...». Τελικὰ σ’ ἓνα συγκεκριμένο πιά σημεῖο, δίπλα στὸ φεγγίτη, οὔτε λίγο πρὸ πάνω, οὔτε λίγο πρὸ πέρα... Τὰ πράματα ξεκαθαρίζουν...

— Τάκανες θάλασσα.

— Δὲν καταλαβαίνω τί μοῦ λέτε.

— Φταίε καὶ σύ... Γιατρέ μου.

.....

— Τάκανες θάλασσα.

— Καὶ γιατί ἐπιμένετε;

— Χτύπησες τὸν ἄνθρωπο.

— Δὲν χτύπησα κανένα... Ἦταν πράσινο.

— Τί πράσινο, μᾶς κοπανᾶς. Καὶ πράσιν’ ἄλογα... ”Ἦσουν νυσταγμένος ἀπ’ τὴν ἐγχείρηση.

— Κι ὅμως ἦταν πράσινο.

— Δὲν ἔχεις μάρτυρα.

- Καὶ τί μ' αὐτό;
- Σοῦ τὸ λέμε, γιὰ νὰ τὸ ξέρης.
- Τὸ ξέρω. Καὶ γι' αὐτὸ εἶμαι ἐδῶ.
- Κι ὥστόσο ἐπιμένεις.
- Ἄφησέ με Χριστιανέ μου!
- Γιὰ πρόσεξε τὰ λόγια σου!
- Τί νὰ προσέξω... Ἐμ... μὲ χτυπήσατε, Ἐμ! μοῦ ζητᾶτε καὶ τὰ ρέστα.

— Κανένας δὲ σὲ χτύπησε. Μόνος σου πῆγες κι ἔπες. Ἄλλωστε γιὰτί νὰ τσακωνόμαστε; ... Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει ἀξίωση ἀπὸ σένα. Μιὰν ὑπογραφή... Κι ὅλα τελειώνουν... Μιὰν ὑπογραφή, μονάχα...

— Δήλωση δὲν κάνω... Ὅ,τι ἄλλο.

— Δὲν θὰ βγῆς ἀπὸ δῶ πέρα ζωντανὸς δίχως νὰ ὑπογράψης.

— Φαίνεται, δὲ μὲ ξέρετε καλά.

— Μωρέ, τί μᾶς λές; ... Κι ἄλλοι τόπαν πρὶν ἀπὸ σένα. Ἀκούγεται τηλέφωνο.

— Ἀφῆστε νὰ τηλεφωνήσω στὴν γυναίκα μου, θ' ἀνησυχῆ.

— Πρῶτα θὰ πεθάνης... Κι ἔπειτα θὰ τηλεφωνήσης.

— Εἶστε ἐκβιαστές.

— Πρόσεξε παλιοτόμαρο! ... Τί λές βρὲ παλιοκ... Μᾶς βρίζεις κι ὅλας;

Ἀκούγονται φωνές. Βρισιές. Ἀνακάτωμα. Τραντάζεται ὁ τοῖχος. Ἀπ' τὶς λέξεις δὲν βγαίνει νόημα... Ἴσως πέφτει βύλο... Κι αὐτὸ εἶναι, ποὺ φέρνει τὸν ἐπικρουστήρα πάνω στὸ φυτίλι...

Ψάχνω γύρω μου νὰ βρῶ κάτι. Νὰ βοηθήσω τὸ γιατρὸ μὲ κάτι... Κι ὅσο πέφτω πάνω στὸν ἄδειο χῶρο καὶ συνειδητοποιῶ τὴν ἀδυναμία μου, τόσο καὶ νοιώθω πιὸ πολὺ τὸν ἑαυτὸ μου ἀπελπισμένο καὶ ταπεινωμένο.

Σφίγγω τὶς γροθιές μου καὶ τὶς καρφώνω μὲ ὑστερία
τανωτὰ στὸν τοῖχο...

— Γιατρέ, μὴν ὑπογράφεις. Εἶμαι μαζί σου. Εἶμαι ὁ
ἔρτυράς σου. Ἐγὼ ἤμουν παρών. Δὲν μπορεῖ νὰ σοῦ κά-
σουν τίποτα... Ἡ Μερσεντές πέρασε μὲ κόκκινο... τὸ κόκ-
κινο... τὸ κόκκινο... Εἶμαι μαζί σου... Γιατρέ... Για-
σέ... Στὸ ἔγκλημα δὲν παίρνω μέρος...

«... Ἦταν φανερό, πὼς μὲ τὸ φίδι ἔγινε κάποιο λά-
θος. Τὸ ταχυδρόμησαν ἀπ' τὴν Νότια Ἀφρικὴ δί-
χως νὰ ὑπολογίσουν, πὼς αὐτοὶ ἐδῶ, εἶχανε καλο-
καίρι. Καὶ τὸ φίδι σὰ ζεστάθηκε μέσ' τὸ σάκκο ξύ-
πνησε. Καὶ πάλευε νὰ βγῆ ἔξω. Ποῦ νὰ προλάβη δ-
μως. Ἀπὸ κουτὶ σὲ κουτί... Μιὰ μπρούμυτα. Μιὰ
ἀνάσκελλα... Ὁ πρῶτος ποὺ τὸ ἀντιλήφτηκε, κι ἴ-
σως ὄχι ἀκριβῶς, ἦταν ὁ διανομέας τῆς γειτονιάς,
... τὴν ὥρα ποὺ τ'όρριχνε στὸ κουτί. Κι αὐτὸς δ-
μως βιάστηκε... Ἄλλωστε κυκλοφοροῦσαν τότε κά-
τι φῆμες, γιὰ μπόμπες σὲ φακελλάκια, ποὺ τὸν ἔκα-
νε, νὰ καταπιῆ στὰ γρήγορα τὴν περιέργειά του καὶ
νὰ στρίψη στὴ γωνιά. Περίμενε τὴν ἔκρηξη καὶ συλ-
λογίζονταν τὴν ἀναφορά. Κι ὅμως τελικὰ δὲν ἔγινε
τίποτα... Κι ἦταν ἀδύνατο στὸ κάτω-κάτω κι αὐ-
τὸς νὰ «προσδιορίση ἐπακριβῶς» τὸ τί συνέβαινε...
Ἴσως καὶ καμμιά σαύρα ἀπ' αὐτές, ποὺ κυκλοφοροῦ-
σαν οἰκογενειακῶς στὸ ταχυδρομεῖο... Προτίμησε
νὰ καταπιῆ τὴ γλώσσα του...

— Ρε ἀδερφέ! Φίδι βρέθηκε νὰ στείλης στὰ παιδιά;
Γιὰ νὰ τρομάξουμε;... Στὸ κάτω-κάτω, φίδια ἔ-
χουμε καὶ μεῖς ἐδῶ. Δὲν ἔστελνες κάτι πιὸ παράξενο.
Κάτι ποὺ δὲν ἔχουμε... Νά! ἄς ποῦμε ἓνα κορκό-
δειλο... Ἦ ἓνα ἔλεφαντάκο καλύτερα, μ' ἓνα μικρὸ
νέγρο καθαλάρη... Θὰ διασκεδάσαμε στὸ σπίτι...

— Τόχαμε σκοπό κι αυτό... Ἄλλὰ τὸν ἔλέφαντα δὲν τὸν χώραγε τὸ κουτί... Τὸ νέγρο ἴσως τὸν βολεύαμε.

— Καὶ δὲν κονταίνατε λιγάκι τὸν ἔλέφαντα... Ἴσα-ἴσα γιὰ νὰ χωρέση.

— Καλὰ πὺ μᾶς τόπατε... Θὰ τὸ ἐπιχειρήσουμε τὴν ἄλλη φορά...

— Ἄλλωστε σεῖς αὐτοῦ ἔχετε καὶ τὸ Μπάρναντ πὺ κόβει καὶ ράβει...»

Νοιώθω τρομερὸ πονοκέφαλο.

Ψαχουλεύω μὲ τὸ δεξί μου χέρι (τ' ἀριστερό μου ἀκνητεῖ πατηκωμένο), κι ἀνακαλύπτω κεφαλόδεσμο... Τὸν πιέζω. Κι ὁ πόνος ἐντοπίζεται, λίγο πὺ πίσω ἀπ' τ' αὐτί.

Στοίβα, πάνω στὰ πόδια μου, τὰ πράγματά μου, ἀπ' τὸ τμήμα παιδικῶν παιγνιδιῶν... Δίπλα μου, ὁ παραφουσκωμένος κόκκινος φάκελλος... Διαβάζω, μὲ τόνα μάτι πλαγιαστά. Ἀριθμοί. Ὑπηρεσίες. Σφραγίδες. Καὶ κάτω-κάτω, σχεδὸν στὴν οὐγία, μὲ ψιλὰ γράμματα τ' ὄνομά μου...

«... Χρόνια πάλευα νὰ μάθω γιὰ τὸ φάκελλό μου... Καὶ τώρα; Τόσο εὔκολο, στ' ἀλήθεια, πὺ δὲν τὸ πιστεύω...»

Ἀνοίγω. Κι ἔχω στὸ χέρι μου τὸ πρῶτο ντοκουμέντο. Ἐντυπο...

«Δυγᾶμαι τῆς ὑπ' ἀριθ... (κενὸ) ἀποφάσεως τοῦ... (κενὸ) ὁ (τόνομά μου συμπληρωμένο κανονικά), κατεδικάσθη εἰς... (κενὸ) νὰ ἐκτίση τὴν ποινὴ του εἰς... (κενὸ) Δικαίωμα ἐξαγορᾶς... (κενὸ)».

Ἀδύνατο νὰ καταλάβω περὶ τίνοσ πρόκειται...

— Ἴσως σχέδιο... Ἴσως, ἀκόμα καὶ προκατασκευασμένη καταδίκη... Μπράβο τὰ παλιοτόμαρα. Μπράβο τους. Μοῦ τὴν ἔχουν κι ὅλας στήσει.

Ἐνα μικρὸ χέρι ξεφυτρώνει ἀπὸ πίσω μου. Παίρνει τὸ φάκελλο μὲ προσοχή. Κι ἀποτραβιέται... Δὲν χρειάστηκε

πολὺ νὰ καταλάβω, πὼς φύλακάς μου τώρα, εἶναι ὁ ἀλλοί-
θωρος νάνος.

— Τί νὰ γίνῃ; . . . Ὅλοι στὴν ἴδια λάσπη κολυμπᾶμε,
μοῦ λέει. Καὶ χαμογελάει μὲ συγκατάβαση.

— Δὲν καταλαβαίνω τίποτα.

— Ἐχεις πυρετό, μοῦ λέει, καὶ γι αὐτὸ ἄλλωστε φώ-
ναξα τὸ νοσοκόμο νὰ σὲ μεταφέρῃ.

— Δὲ λέω γιὰ τὸν πυρετό. . . Ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀπόφα-
ση. . . Εἶναι γιὰ μένα. . . Ἀλλὰ δὲν προσδιώρισαν τὸ χρό-
νο. . .

— Ἔτσι εἶναι, γιὰ ὅλους.

— Ἀπὸ πότε;

— Ἀπὸ πάντα. Ἀπὸ τότε, πού εἶσαι δῶ.

— Ἀπὸ πότε εἶμαι δῶ;

— Δὲν ξέρω. Ἐγὼ ἐδῶ σὲ βρῆκα.

— Ἀστειεύεσαι;

— Ὅχι καθόλου. Πάνω στὴν δουλειὰ δὲν ἐπιτρέπον-
ται τ' ἀστεῖα. . . Πάντως ἐδῶ ἦσαν καὶ χτές. Ἦσαν καὶ
προχτές. . .

Κεῖνη τὴ στιγμὴ φάνηκε στὴν πόρτα ὁ Νοσοκόμος. . . Ὁ
νάνος τοῦ δείχνει στὸ κεφάλι τὴν πληγὴ. . . Τοῦ λέει γιὰ
τὸν πυρετό. . . μ' ἐκφραστικὲς χειρονομίες. Κι ἔπειτα τοῦ
ἐπαναλαμβάνει τίς ἀπορίες καὶ τὰ προβλήματά μου. . . Ὁ
λόγος του ἔτρεψε στὰ χεῖλη του, σὰ μιὰ σταγόνα νεροῦ. . .

Χαμογελοῦν κι οἱ δύο. Ἡ κατάστασή μου φαίνεται σο-
βαρῆ. Ὡστόσο ἀρνοῦμαι νὰ μετακινηθῶ. . . Ἀλλὰ καὶ δὲν
μπορῶ νὰ κάνω ἀλλοιώτικα. . . Ὁ νοσοκόμος χτυπάει παλα-
μάκια. . . Μπαίνει τὸ φορεῖο μὲ τίς ρόδες. Δεύτερος νοσο-
κόμος. Φιμωμένος, μὲ μιὰν ἄσπρη γάζα. . . Ἀμίλητοι κι οἱ
δύο. Ὑπακούουν σὲ κάποιο ρυθμὸ. Οἱ κινήσεις τους εἶναι
ζυγισμένες. . . Ὁ ἕνας μπρός, ὁ ἄλλος πίσω σκύβουν καὶ
μ' ἀνασηκώνουν. Μ' ἕνα τίναγμ' ἐλαφρὸ καὶ βρίσκομαι ξά-
πλα πάνω στὸ φορεῖο. . . Χαμηλὰ στὰ πόδια μου, οἱ ἀπο-
σκευές. . . Καὶ πάνω τους, ὁ φάκελλος. . .

— «Πλανιέμαι σὲ τόπο γεμάτο πέτρες ξερές. Ἄν τις ἀγγίξω, ματώνω...»

Ἔχω τὴν ἐντύπωση πὼς τριγυρίζουμ' ἄσκοπα, ἐπὶ ὤρες, γύρω ἀπ' τὸ ἴδιο σημεῖο... Τὸ σημεῖο τῆς πληγῆς μου, πίσω ἀπ' τ' αὐτί.

Οἱ διάδρομοι διαδέχονται τὶς αἴθουσες... Καὶ οἱ αἴθουσες τοὺς ἄλλους διαδρόμους... Τὸνα ἀντιγράφει τὸ ἄλλο... Μονότονα. Χωρὶς φαντασία...

Δὲν ὑπάρχουν σκάλες σ' αὐτὸ τὸ χτίριο.

Δὲν μπαίνουμε σ' ἀνελκυστήρα.

Ρολάρουμε πάνω στὸ ἴδιο, θλιβερὸ κι ἄχρονο ἐπίπεδο... Ἀθόρυβοι. Σὰ συναρμότες, πού ἀναζητοῦν στὴν τύχη κάποια κλειστὴ πόρτα, νὰ παραβιάσουν.

Οἱ νοσοκόμοι, δὲν ἀντάλλαξαν ἀνάμεσά τους, οὔτε μία λέξη. Συνεννοοῦνται, μὲ νωχελικὲς χειρονομίες καὶ νοήματα... Ἡ δική μου παρουσία τοὺς ἀφήνει τέλεια ἀδιάφορους... Ἔχουν μόνιμα, ἓνα βλέμμ' ἀπέραντο καὶ ξένο...

Ὅσες φορές κι ἂν θέλησα νὰ τοὺς πάρω μιὰν ἀπάντηση, δὲν κατάφερα νὰ πειστῶ, οὔτε κι ἂν ἀκόμα μ' ἔχουν ἀκούσει... Λὲς καὶ ζοῦμε σὲ δυὸ κόσμους, τέλεια χωρισμένους, μ' ἓνα θολὸ τζάμι...

Εἶναι ἡ δεύτερη φορὰ πού δὲν μπορῶ νὰ ξεχωρίσω, ἂν εἶναι μέρα ἢ νύχτα.

Οἱ τοῖχοι, τὰ ταβάνια, ἡ ἀτμόσφαιρα, οἱ νοσοκόμοι, τὰ χέρια μου, πού τὰ κινῶ κάθε τόσο γιὰ νὰ βεβαιωθῶ πὼς εἶμ' ἀκόμη ζωντανός, κολυμποῦν μέσα σ' ἓνα οὐδέτερο ὁ-

νειρικὸ φῶς, πὺ ὅσο προχωροῦμε στὰ βαθειά, τόσο ἀποδυναμώνει... Πέφτει σχεδὸν κάθετα. Καὶ βυθίζεται μέσα μου, ἀδιάλυτο, σὰν μιὰ ἀπειλητικὴ ἀναμονή, πὺ σκληραίνει τὴν εὐαισθησία μου.

Ἄξαφνα, πάνω στὴν πορεία μας, ὅπως ἕνας ἀκαθόριστος πελώριος χῶρος ξεκόβει στὴν ἄκρη τοῦ στενοῦ διαδρόμου, κι ἀναπτύσσεται σὲ χάος, μέσ' τὸ ὑπναλέο φῶς, μοῦρχεται σὲ νοῦ, ἡ Μεγάλῃ Ἱερῃ Αἴθουσα τοῦ Νεκρομαντείου τῆς Ἑφυρας. Κι ἡ ἄφωνη πορεία μας, σὲν ἀπροσδιόριστο τοῦτο χῶρο, νὰ μοιάζῃ μὲ πορεία χρηστηριαζομένων.

«— Ὅπου καὶ νᾶναι θὰ φανοῦν τὰ σκοτεινὰ ὄραματα. Καὶ θ' ἀκουστοῦν οἱ ὑπόκωφες φωνές ἀπὸ τὸν Ἄλλο Κόσμο... Τὸ Ἄϊδιο δῶμα...»

Γελῶ, μὲ τὴ φωνὴ τοῦ Τσιτσερόνε... Κι ἐνῶ τὸ γέλιο μου, ἀντηχεῖ παράξενα, στοὺς ἔρημους ὑγροὺς τοίχους, οἱ νοσοκόμοι προχωροῦν ἀδιάφοροι. Μονόκοματοι. Σὰν ἀρχαῖοι νεκροπομποί...

Πρὶν ἀκόμα χαράξῃ τὸ γκρίζο φῶς, στὶς ἄκρες τοῦ ταβανιοῦ, αἰσθάνομαι τὴ μυρουδιὰ τοῦ σάπιου ξύλου...

Ἐπειτα σιγά-σιγά, ἡ μυρουδιὰ τοῦ ξύλου, γίνονταν μυρουδιὰ αἰθέρα. Καὶ τὸ φῶς, δίχτυ ἀράχνης, πὺ εἰσχωροῦσ' ἀθόρυβα στὶς ἔσχατες πτυχές τοῦ ἀντιστραμμένου χώρου.

Παρακολουθοῦσα, ἔτσι ἀνάσκελα ξαπλωμένος, πάνω σὲ φορεῖο, τὴν ἐπάνοδό μας ἀπ' τὰ ἔγκατα τῆς γῆς, μὲ τὴν περιέργεια τοῦ ἀνθρώπου, πὺ ἔχει τελεσίδικα πειστή, νὰ μὴ περιμένη τίποτα καλύτερο.

Κι ὡστόσο, τὴν ὥρα πὺ τὸ φῶς κι ἡ ἔντονη μυρουδιὰ φαρμάκων, ἐξάγγελναν πὺς φτάσαμε κι ὄλας σὲ κατοικημένο χῶρο, βρῆκα τόσο ἀπρόοπτο κι ἴσως ἀπολαυστικό, νὰ

μὲ προειδοποιῆ ἢ ἐπιγραφὴ πάνω στὴν πελώρια τζαμαρία :

«Φροντίσετε νὰ ρίξετε τὸ ταχύτερο τὴν κοιλιὰ σας»

Ἦταν φανερὸ πὼς μπαίναμε κι ὅλας, σ' ἓνα εἶδος ἀναρρωτήριου. Ποὺ ὅμως, ὅπως τ'όβλεπα ἀπ' τὴν ἀνάποδη, μοῦκανε ἐντύπωση ἐνυδρείου.

Μικρὲς καὶ μεγάλες φωλιὲς ψαριῶν, κολυμποῦσαν στὸ κυμάτισμα ἐνὸς ἀβέβαιου φωτισμοῦ.

Τὸ περίεργο ἦταν, πὼς δὲν ἄκουγα μιλιὰ... Κι ὅμως, ἐνοιωθα νὰ ζῆ κάτι δίπλα μου... Κι αὐτό, ἀσφαλῶς, δὲν ἦταν οἱ γιατροὶ κι οἱ νοσοκόμοι, ποὺ σέρνονταν στοὺς διαδρόμους, σὰ νὰ τοὺς τραβοῦσαν σπάγγοι μαριονέττας, δίνοντας τὴν ἐντύπωση ἀφόρτιστης μπαταρίας. Ἦταν κάτι ἄλλο, ποὺ πάλευε δίπλα μου καὶ μετέδινε σῆμα ζωῆς, στὴ δική μου συχνότητα...

Ἀπ' τὸ θάλαμό μου, ἔβλεπα τὰ πάντα. Ἀλλὰ δὲν ἄκουγα τίποτα.

Ὁ γιατρὸς ἄλλαξε τὴν πληγὴ μου.

Δὲν φαίνονταν ὅμως πρόθυμος ν' ἀντιληφθῆ τὸ πρόβλημά μου.

Στὴν ἀρχή, νόμισα, πὼς ἦταν «τοῦ καθήκοντος», ποὺ λένε...

Ἦ δὲν ἦταν προετοιμασμένος ν' ἀπαντᾷ σ' ἐρωτήσεις...

Κι ἔμεινε ἀδιάφορος. Ἀργότερα κατάλαβα πὼς μ' ὅλους αὐτοὺς, κάτι δὲν πήγαινε καλά...

Τὸ φαινόμενο, μοῦ κίνησε τὴν περιέργεια καὶ βάλθηκα νὰ παρακολουθῶ τοὺς τρόπους καὶ τὴ συμπεριφορά τους. Ἦταν περίεργοι, Ἱεροτελεστικοί. Στὰ ὅρια τῆς κουρντισμένης μηχανῆς.

Τὸ ἐνυδρεῖο ὅμως δούλευε ρολοῖ... Καὶ μὲ τὴ σκέψη τοῦ ἐνυδρείου, θυμήθηκα τὰ δελφίνια, ποὺ κουβεντιάζουν μεταξύ τους, σὲ ἤχους ποὺ ὅπως λένε, δὲν πάνονται στὸ

αὐτὶ τοῦ ἀνθρώπου... Ἡ ἰδέα τοῦ ἄκακου δελφινιοῦ καὶ τὰ παιγνίδια του στὸ ἐνυδρεῖο, μὲ κάλμαρε... Ὡστόσο, κάτι μοῦλεγε, πὼς ὁ γιατρός, μ' αὐτὸ τὸ ἀπέραντο καὶ ξένο βλέμμα, γίνεται θεριὸ ἀνήμερο, πίσω ἀπ' τὴν πλάτη μου, μπροστὰ στὴν ἀνοιχτὴ πληγὴ μου...

Ἦμουν παγιδευμένος. Τὸ δίχως ἄλλο...

Τὸ ἐνυδρεῖο ἦταν γεμάτο καρχαρίες... Περίμεναν νὰ κοιμηθῶ, γιὰ νὰ μὲ ξεπαστρέψουν.

Καὶ ξαφνικά, μοῦ κόλλησε στὸ μυαλό, πὼς τοῦτο τὸ ψευτσαναρρωτήριο, ἦταν στὴν πραγματικότητα, «π ρ ο μ η-θ ε υ τ ι κ ὸ ς σ τ α θ μ ὸ ς ἀ ν τ α λ λ α κ τ ι κ ῶ ν ὀ ρ-γ ά ν ω ν γ ι ά ἐ γ χ ε ι ρ ῆ σ ε ι ς»...

Τὴν τέταρτη φορά, πού μπῆκε ὁ γιατρός μὲ τὸ νοσοκόμο, σκέφτηκα ν' ἀντιδράσω... Ἀλλὰ τὰ κόποια μου, δὲν βάσταγαν... Ἦμουν σχεδὸν παράλυτος...

Μ' ἀνασήκωσαν, στὰ γρήγορα, πάνω στὸ κρεβάτι, καὶ βάλθηκαν νὰ μὲ μετροῦν, μὲ μιὰ μεζούρα. Ὁ νοσοκόμος μέτραγε. Ὁ γιατρός σημείωνε. Στὰ βουβά. Κάποτε ὁ γιατρός στήριξε τὸ χαρτὶ στὰ γόνατά μου καὶ τότε παρατήρησα, πὼς σὲ κάθε μέτρημα σημείωνε ἓνα Χ. Ὁλόκληρη ἡ κόλλα, ἦταν κατάμεστη ἀπὸ Χ.

Κάποια στιγμή, μοῦ φάνηκε πὼς τὸ Χ ἦταν σταυρός. Τελικά, εἶδα, πὼς κι ἡ μεζούρα ἦταν μιὰν ἄσπρη πέτσινη ταινία, δίχως νούμερα ἢ ἄλλα σημάδια...

Γέλασα πικρά... Καὶ σκέφτηκα, πὼς δίχως ἄλλο, ἦμουν μπλεγμένος ἀδυσώπητα σ' ἓνα παρανοϊκὸ παιγνίδι.

Ἔνοιωθα ὅμως τόσο κουρασμένος... Καὶ βάραιναν τὰ μάτια μου...

«... Πάλι τὸ δάσος μὲ τὰ σίδερα. Ὁ δρόμος. Τὸ ἔρημο βενζινάδικο, πού λυώνουν οἱ τοῖχοι του. Ἀπ' τὸ κεφάλι του, τρέχει τὸ κόκκινο ὑγρό... Πρῶτη φορά στὰ ὄνειρά του εἶναι τόσο ζωηρὸ τὸ κόκκινο.

Ψαχουλεύει τὸ ὑγρό, κι ἀνακαλύπτει, πῶς εἶναι σκουριά ἀπὸ σίδερο... ὅλο τὸ κορμί του γιομάτο οὐλές .. Καὶ φτύνει πύο, πού κατακυλάει ἀπάνω του καὶ τὸν πασαλείφει ὀλόγυρα... Ἔτσι, σὲ λίγο βρίσκεται πνιγμένος σ' ἓνα βοῦρκο ἀπὸ κατακάθια ... Κι αὐτὸς κολόνα σιδερένια, μὲς τῆ μέση, μπιγμένη καταγῆς, βαθειὰ στὸ χῶμα... Ἀδύνατο νὰ μετακινηθοῦν τὰ πόδια του, ἔτσι σφηνωμένα καθὼς εἶναι... Κι ὅμως ἀπὸ κάτω, μέσα στὸ μπετόν, νοιώθει κάποιον νὰ τοῦ γαργαλάη τις φτέρνες... Μαρτύριο. Προσπαθεῖ νὰ δώση μιὰ βοήθεια μὲ τὰ χέρια, σχίζοντας τὸν πολτὸ τοῦ δρόμου... Τὸν σταματοῦν ὅμως οἱ ράγες τοῦ τραίνου... Κάθετες ὀπως εἶναι. Τὸ δίχως ἄλλο, ἔγινε ὁ στόχος. Κι ἀσφαλῶς τὸ τραῖνο θὰ περάση ἀπὸ πάνω του. Καὶ θὰ τὸν ἰσοπεδώση... Ἀκούγονται κι ὅλας μὲς τῆ νύχτα τὰ σφυρίγματα... Πού ὅλο πλησιάζουν κι ὅλο πολλαπλασιάζονται. Ἀλλὰ παρακάμπτουν ... Δὲν μπορεῖ, κάποιος θὰ περάση κι ἀπὸ δῶ... Ἴσως τούτη ἢ παμπάλαια μηχανή, πού ξέφυγε κι ὅλας... Καβάλησε τὸ κλειδί κι ἔρχεται κατεπάνω, ἀγκομαχώντας... Σφιγγεται. Ἰδρώνει. Πιάνεται ἢ ἀναπνοή του ἀπ' τὸν τρόμο... Προσπαθεῖ... Κι ἄξαφνα, νοιώθει τὰ δάχτυλα στὰ πόδια του, νὰ ζυμώνουν τὸν πολτὸ... Σὲ λίγο, τὰ πόδια του νὰ προχωροῦν. Νὰ δρασκελοῦν σχεδόν, κάτω ἀπ' τὸ τσιμέντο, ἀκολουθώντας τὸ ρυθμὸ τοῦ τσάφ - τσούφ τῆς μηχανῆς... Κι ὅλο τὸ τοπίο νὰ μετακινεῖται ἀνάλαφρα, μέσ' τὸν κρύο ἀγέρα... Ἴσως τὸ τραῖνο νὰ μείνη ἀπόμακρα... Σὲ μιὰ προσδιορισμένη ἀπόσταση ἀπειλῆς. Ὅμως ποτέ δὲ θὰ τὸν φτάση. Ἀκούγονται κι ὅλας τὰ τηλέφωνα. Ὅλο καὶ πιὸ δυνατά... Στέλνουν διαταγές στὸ τραῖνο.

Ποιός όμως θὰ τὶς πάρῃ;... Ἄφοῦ οἱ δολοφόνοι,
ἕνας - ἕνας, βγαίνουν στὸ καπῶ τοῦ τραίνου καὶ πη-
δοῦν... Στήνοντάς του ἐνέδρα στὸ σκοτάδι...»

Ἦταν ἕξαλλος. Στέκονταν ὄρθιος στὴν ἀνοιχτὴ μου
πόρτα. Φοροῦσε πράσινο κοστούμι. Ἐπιτηδευμένο. Στ' ἀ-
ριστερό του χέρι ὁ ἐπίδεσμος. Κι ἔδειχνε τρομερὰ κουρα-
σμένος...

«... Ἐνα χέρι σηκώνει ἕνα μαχαίρι... Τὰ μάτια
τοῦ θύματος ἀνοίγουν ξαφνικά... Τὰ χέρια του
ἀρπάζουν τὸ τραπέζι... Τὸ μαχαίρι ὑψώνεται. Τὰ
μάτια ἀνοιγοκλείνουν ἄθελά τους... Αἷμα ποὺ τρέ-
χει... Ἐνα στόμα οὐρλιάζει...»

— Εἴσθε ὁ κύριος...

Τότε κατάλαβα, ὅπως σήκωνε τὸ δεξιὸ του χέρι... Τὸν
εἶχα ξαναδῆ. Ἦταν αὐτός... Χωρὶς ἀμφιβολία «ὁ Ψιλόλι-
γνος»... Τὸ Ὑποπτο Ὑποκείμενο, ποὺ μὲ παρακολουθοῦ-
σε... Καὶ τρόμαξα...

— Ναί... Περάστε... Φέλλισα...

— Τὴ βοήθειά σας.

— Σὲ τί μπορῶ;

— Α! κύριέ μου, ποτὲ δὲν φανταζόμουν, μπλέχτηκα
στὰ δίχτυα σας.

— Στὰ δίχτυά μου; Καὶ γέλασα...

— Ναὶ στὰ δίχτυα σας... Καὶ παραδέρνω ἐξ αἰτίας
σας...

— Δὲν καταλαβαίνω... Μήπως, κάποια παρεξήγηση;

— Ὁχι κύριέ μου, ὄχι... εἴσθε ὁ δήμιός μου...

— Καθήστε παρακαλῶ. Ἦσυχάστε πρῶτα... Κύτταξα
γύρω μου, δὲν ὑπῆρχαν καρέκλες... Νά, καθήστε στὸ κρε-
βάτι μου. ἂν θέλετε... Καὶ πέστε μου, σὲ τί μπορῶ νὰ σᾶς

βοηθήσω... Στην κατάσταση, βέβαια, πού βρίσκομαι... Καὶ τοῦ ἔδειξα τὸν κεφαλόδεσμο...

Γέλασε, καγχάζοντας.

— Μὰ εἶμαι πληγωμένος κύριε, διαμαρτυρήθηκα.

— Τὸ βλέπω... Μήπως δὲν τὸ βλέπω... Μάτια ἔχω, στραβὸς δὲν εἶμαι. Αὐτὸ εἶναι... Βγήκατε στὴ μέση, κεῖ πού δὲν σᾶς εἶχαν σπείρη. Κι ἀναγκάστηκα, νὰ σᾶς ἀνοίξω τὸ κεφάλι.

— Νὰ μοῦ ἀνοίξτε τὸ κεφάλι; Καὶ τὸ λέτε ἔτσι αὐτό, σὰ νᾶταν ἓνα τίποτα...

— Λυπᾶμαι, πάρα πολύ. Ἄλλὰ πῶς νὰ σᾶς τὸ πῶ; Δὲν γίνονταν ἀλλοιώτικα. Ἔπρεπε νὰ σταματήσῃ ἡ ἐπέμβασή σας.

— Ἡ ἐπέμβασή μου; Παραλογίζεστε;

— Ὁχι. Ὁχι... Ξέρω τί λέω... Ἀπὸ τὴν ὥρα πού σᾶς πήρανε, τρέχω ξοπίσω νὰ σᾶς βρῶ... Φοβᾶμαι μὴ μοῦ φύγετε... Καὶ θᾶναι τότε ἀργά... Εἶναι μαρτύριο στ' ἀλήθεια... Ἐλπίζω, ὅμως τώρα, πού ἐπιτέλους γνωρίζομαστε, ὕστερ' ἀπὸ τόσο καιρό, νὰ μὴν ἐπιμείνετε...

Τάχα, κυριολεκτικὰ χαμένα: «Ἡ εἶναι παλαβός, σκεφτόμουν... Ἡ Ἐφιάλης»...

— Μὲ κουράζετε, κύριε, τοῦ εἶπα. Δὲν καταλαβαίνετε; Δὲν εἶμαι τώρα πιά γι' ἀστεῖα... Πῶς εἶπατε, πῶς λέγεσθε;

— Ἔχετε δίκιο, παράλειψα νὰ συστηθῶ... Εἶμαι τόσο συγχισμένος... Γιατρός...

Τὸνομα μοῦ ἦταν τέλεια ἄγνωστο...

— Δὲν ξέρω ἂν πρέπει νὰ χαρῶ ἢ ὄχι! Εἶπα. Πάντως, πέστε μου, γρήγορα τί θέλετε ἀπὸ μένα...

Μὲ κύτταξε ἀπορημένα, σὰ νᾶχε ἀμφιβολίες γιὰ τὸ πρόσωπό μου...

— Ὁχι... ὄχι... Ἔκανε. Εἶμαι βέβαιος... Μοῦ τῶ-
πανε ξεκάθαρα... Ὄνομα καὶ ἀριθμός... Ἄλλωστε, εἶστε

καὶ σεῖς, μιὰ ἀπ' τὶς παλιές μου γνωριμίες... Φαντάζομαι, νὰ μὲ θυμᾶστε; Ἀναστέναξε. Πῆρε μιὰ βαθειὰ ἀνάσα καὶ συνέχισε... Ὑπόγραφα τὴ δήλωση, ποὺ ἤθελαν. Ἦταν ἀδύνατο ν' ἀνθέξω... Ἀλλ' ἤμουν ἀποφασισμένος, βγαίνοντας ἔξω, νὰ μὴν τ' ἀφήσω ἔτσι. Δὲν εἶχα ἄλλωστε νὰ φοβηθῶ καὶ τίποτα. Ὁ πεθερός μου γνώριζε τὸν Πρωτέκδικο. Τὸν Ἄρχοντα Πρωτέκδικο... — ἓνα εἶδος εἰσαγγελέα, ὅπως θὰ λέγατε σεῖς ἀπέξω — Τὸ Δεφένσορα... Κι ἐγὼ ἤμουν ἄλλοτε ἐδῶ... Καὶ τώρα... ἀκόμα... Ἀλλὰ τώρα; Μ' ἐξαναγκάζουν, θάθελα νὰ πῶ... Μόνο γιὰ κάτι μικροῦς ὑπηρεσίες, βέβαια... Ὅμως, παρ' ὅλ' αὐτά, οἱ μικροῦς ὑπηρεσίες, δὲν πίνουν τόπο, οὔτε καὶ λογαριάζονται σὰν ἔρχονται σὲ σύγκρουση μὲ τὸ συμφεροντάκι τους... Ἔχω τόσα στοιχεῖα στὰ χέρια μου!!.....

Ἐξ ἄλλου, σὲ ὑπηρεσία θάπρεπε νὰ θεωρηθῆ πὼς ἤμουν... Τί σημασία ἔχει κι ἂν διάκοψα γιὰ λίγο, νὰ πεταχτῶ ἴσαμε τὴν κλινική! Καὶ τ' αὐτοκίνητο; Ποιός θὰ πληρώσῃ τ' αὐτοκίνητο;

— Τ' αὐτοκίνητο; Ρώτησα. Ποιό αὐτοκίνητο;

— Κάνετε, πὼς δὲν καταλαβαίνετε;

— Εἰλικρινά, προσπαθῶ, γιατρέ μου.

— Ἡ Σιτροέν, κύριε... Ἡ Σιτροέν μου...

— Ἡ Σιτροέν; Ἡ Σιτροέν... ἔ Ἀναρωτιόμουν. Μήπως ἔσαστε ὁ γιὰ... Α! ναί. Ὁ γιατρός μὲ τὴ Σιτροέν, ποὺ πιλατεύατε νὰ ὑπογράψῃ... Τώρα... τώρα καταλαβαίνω... Ἡ Σιτροέν... Ὁ γιατρός μὲ τὴ Σιτροέν... Στὴ διασταύρωση μὲ τὸ κόκκινο...

— Καὶ βέβαια μὲ τὸ κόκκινο... Ποὺ πέρασα μὲ τὸ κόκκινο...

— Ὅχι γιατρέ μου... Τί λέτε; Ἐμεῖς περάσαμε μὲ τὸ κόκκινο' γιατί βιαζόταν ὁ ὀδηγός...

— Ξεχάστε το, μοῦ εἶπε ἀπότομα κι ἀγριεμένος.

— Ποιό νὰ ξεχάσω;

— “Οτι περάσατε μὲ κόκκινο... Κι ὅτι ὁ ὀδηγὸς βιαζόταν.

— Νὰ τὸ ξεχάσω; Μὰ τί μοῦ λέτε κύριε.

— Νὰ τὸ ξεχάσετε ὅπως τὸ ξέχασα κι ἐγώ. Κι ὑπέγραψα.

— Δηλαδή;

— “Αχ! δὲν ξέρετε ποῦ ἔχω μπλέξει... Ποῦ ἔχουμε μπλέξει, μᾶλλον, κι οἱ δύο... Κοντεύω νὰ τρελλαθῶ. “Αφρησα τὴ δουλειά μου. Τὰ παιδιά μου. Τὴ γυναίκα μου... “Έχασα τὸν ὕπνο μου.

— Καὶ γιατί;

— Σὲ λίγο θὰ τὸν χάσετε καὶ σεῖς.

— Τί σχέση ἔχω γὼ μ’ αὐτά;

— Θὰ χάσετε τὸν ὕπνο σας, ἂν δὲν ξεχάσετε τὸ κόκκινο.

— Τί μοῦ λέτε;

— Ἄκουστε με μὲ προσοχή, γιατί περνάει ἡ ὥρα. Δὲν ἔχουμε πιά καιρό... Μόνον ἓνα τέταρτο... Κι ὅλα πρέπει νὰ γίνουν μὲς σ’ ἓνα τέταρτο... Πήγαμε λοιπὸν στὸν Ἄρχοντα Πρωτέκδικο, τοῦ πεθεροῦ μου. Κι ὁ Πρωτέκδικος ζήτησε τὴ δήλωσή μου ἀπ’ αὐτούς. Ἐκεῖνοι ἀπάντησαν, πὼς δὲν ὑπῆρχε δήλωση. Κι ὅλα ἦταν συκοφαντία. Ὁ Πρωτέκδικος, ἄρχισε νὰ μ’ ὑποπτεύεται... Κάτι δὲν πήγαινε καλὰ μὲ μένα... Καὶ γιὰ νὰ μὲ ξεφορτωθῆ, μοῦ συνέστησε νὰ ὑποβάλλω μήνυση. Τὴν ἔκανα... Κι ἀπὸ τότε; Τί νὰ σᾶς λέω κύριέ μου. Εἶναι σὰ νάβαλα στὸ σπῖτι μου μιὰ μπόμπα. Δὲν κλείνω μάτι πιά. Ὅλοι ρίχνονται πάνω μου καὶ μὲ πέζουν νὰ τὴν ἀποσύρω. Ἡ γυναίκα μου κύριε, δὲν πιάνει τὸ τηλέφωνο, γιατί φοβᾶται μὴν ἀκούσει τὴ «φωνή»... τὴ φωνή, πὸ μᾶς ἀπειλεῖ... Σταματήσαμε νὰ στέλνουμε τὰ παιδιά μας στὸ σχολεῖο... Κι ἐγὼ πάω στὸ Ἰατρεῖο μόνο σὲ περίπτωση ἀνάγκης. Πάντα μὲ τὴ γυναίκα μου... Καὶ πάντα, ἀπ’ τὸ βάθος τοῦ πεζοδρομίου. Ὑποπτεύουμαι,

ἀκόμα καὶ τοὺς ὀδηγοὺς ταξί... Ὁ πεθερός μου κύριε! Ὁ πεθερός μου, αὐτὸς ποὺ ἔκανε τὸ Γκιουλέκα, κι ἦταν πὺρ καὶ μανία... πέφτει τώρα στὰ πόδιά μου καὶ μὲ παρακαλεῖ... Τί νὰ κάνω; Ἄλλαξε ὁ τρόπος τῆς ζωῆς μας. Μπήκαμε σ' ἓνα χάος... Ζοῦμε δίπλα σ' ἓνα ἐφιάλτη... Νύχτα μέρα... Καὶ σήμερα! Σήμερα τὸ πρωῖ. Πῆρα τὴ μεγάλη ἀπόφαση νὰ ξεμπλέξω μὲ τὴ μήνυση... Κι ἦρθα παρακαλετιός... Ὅποτε; Πέφτετε σεῖς μπροστά μου. Ὁ μάρτυράς μου... Χα—χά... Ὁ ἀπρόσκλητος μάρτυρας... Ὁ μάρτυρας ὑπερασπίσεως, ποὺ θέλει νὰ μὲ ἐξοντώσῃ... Ἄν δὲ φύγετε, κύριε ἀπὸ τὴ μέση, πάω χαμένος.

— Δηλαδή; Τί θέλετε ἀπὸ μένα;

— Εἶστε ὁ μάρτυράς μου... Ὁ μόνος ποὺ ἐπιμένει... Τὸ δείξατε στὸ θάλαμο τοῦ τέστ... Βάλατε τὶς φωνές... Κι ἤμουν σχεδὸν βέβαιος πὼς θὰ θέλατε νὰ μ' ἐκδικηθῆτε... Καὶ θὰ σωπαίνατε... Ἐγὼ τὸ ζήτησα... Ἐγὼ μόνος μου ἔβαλα τὸ μαγνητόφωνο... Κι ἔβγαλα τὰ μάτια μου, μὲ τὰ ἴδια μου τὰ χέρια... Τώρα πὰ δὲν παίρνει ἄλλο... Πρέπει νὰ σωπάσετε καὶ σεῖς μὲ κάθε τρόπο, γιὰ νὰ μ' ἀφήσουν λέφτερο.

— Κι ἂν δὲ σωπάσω;

— Θὰ σᾶς σκοτώσω, κύριε, ἐγώ. Θ' ἀναγκαστῶ, κύριε, νὰ σᾶς σκοτώσω.

— Τρελλαθήκατε;

— Ὁχι κύριε, μὴ γελάτε... Θὰ σᾶς σκοτώσω ἐν «βρασμῇ ψυχῆς».

— Καὶ πῶς μπορεῖτε νὰ πεισθῆτε πὼς ἐσώπασα;

— Μὲ πολλοὺς τρόπους... Θ' ἀρχίσω ἀπ' τοὺς πιὸ σκληροὺς, γιὰτὶ δὲν ἔχουμε καιρό... Πρῶτος τρόπος; Ν' ἀποτελειώσω τὴν ἐγχείρηση στὸ κεφάλι σας. Δεύτερος τρόπος: Νὰ κόψω στὰ γρήγορα τὴ γλῶσσα σας...

Ἔμεινα ἄναυδος.

— Τί εἶναι αὐτὰ πού λέτε; Φύγετε ἀπὸ δῶ. Θὰ φωνάξω...

Προσπάθησα νὰ σηκωθῶ. Ἦταν ὅμως ἀδύνατο. Κι ἄρχισα νὰ τρέμω.

— Ἠρεμῆστε, μοῦ εἶπε... Κάπως καλμαρισμένος. Γιὰ τὸ συμφέρο καὶ τῶν δυό μας... Ἠρεμῆστε... Πρῶτα, γιατί κανένας ἀπ' αὐτοὺς ἐδῶ (κι ἔδειξε γιατροὺς καὶ νοσοκόμους, πού κυκλοφοροῦσαν στὸ διάδρομο) δὲ θὰ ἐνδιαφερθῆ γιὰ μᾶς... Ὅλοι τους, πρὶν ἀκόμα μποῦνε στὴν ὑπηρεσία, πέρασαν ἀπὸ τὸν Κουταλιανό... Καὶ ζοῦνε, στὴ δική τους πιά, διάσταση. Οὔτε ἀκοῦν... Οὔτε λαλοῦν... Δὲν ἔχουν γλώσσα... Σᾶς εἶπα: Δὲν ἔχουν γλώσσα. Βάλτε το καλά μεσ' τὸ μυαλό σας... Δούλεψα κι ἐγὼ ἐδῶ ἓνα φεγγάρι... Ἦμουν τότε... Ἄλλ' ἄς τ' ἀφίσουμε τώρα, αὐτὰ. Δὲν ἔχουμε καιρό... Καὶ δεύτερο; Γιατί, τώρα ἐγὼ, πῶς νὰ σᾶς τὸ πῶ; Εἶμαι μὲ τὸ μέρος σας... Νοιώθω μαζί σας... Φίλος σας... Ἡ παρέμβασή σας... Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο... Μ' αὐτὴ τὴν ἔκρηξη, ὅσο κι ἂν ἦρθε σ' ἀκατάλληλη στιγμή, μὲ συγκίνησε. Στὸ βάθος, μὴ νομίζετε, εἶμαι κι ἐγὼ ἀκόμ' ἀγανακτισμένος... Κι ἂν μπορούσα... Ἄλλὰ δὲν μπορῶ νὰ κάνω ἀλλοιώτικα... Καὶ πνίγομαι... Καὶ δὲ ζητῶ ἀπὸ σᾶς παρὰ μιὰ μικρὴ βοήθεια... Μιὰ τόση δὲ μικρὴ βοήθεια... Κάντε μου τὴ χάρη, νὰ συνυπογράψετε τὴ δήλωσή μου...

Ἄπλωσε μπροστά μου τὸ χαρτί καὶ μοῦδωσε στὸ χέρι ἓνα μπίκι.

— Εἶναι ἀρκετὸ αὐτό; τοῦ εἶπα...

— Μὴ φοβᾶστε, μὴ φοβᾶστε... Κι ἐσεῖς κι ἐγὼ σωνόμαστε... Βοηθήστε με. Μοῦ εἶπαν... Μὲ διαβεβαίωσαν, κατηγορηματικά... Φεύγουμε μαζί... Ἄλλωστε, σεῖς εἴσαστε κι ὅλας λέφτερος, ἀφοῦ, ὅπως εἶπαν: Δὲ σᾶς προσλαμβάνουν.

Διάβαζα στὰ μάτια του τὰ ἐρωτηματικά μου.

Ἔβλεπα ἀκόμη καὶ τὴν ἀτέλειωτη καταπαχτή...

— Μὴ φοβᾶσθε... ἐπανάλαβε... κόβοντας τοὺς δισταγμούς μου... Σᾶς παρακαλῶ πιστέψτε με... Σᾶς τ' ὀρκίζομαι καὶ σὴν ζωὴν ἀκόμα τῶν παιδιῶν μου... Ὅσο κι ἂν δὲν γνωρίζομαστε... Κι ἴσως μάλιστα ἀπὸ καιρὸ, νᾶχετε γιὰ μένα σχηματίσει μιὰν ἄλλη γνώμη... Πιστέψτε με... Δὲν ἤμουν ποτὲ ἐγὼ ὁ Κουταλιανός...

«Τέλος κι ἀρχήν, ἡ μνήμη ἐδῶ δὲν ἔχει»
Ὁ κύκλος τῆς διαμαρτυρίας κλείνει, μὲ τὴν ἐφηβεία... Κι ἀρχίζει τὸ δραματικὸ ἀδιέξοδο μὲ τὴν ἐ ν τ α ξ η σ τὸ χῶρο τῆς εὐθύνης — χῶρο τοῦ χάους, τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἀνδρωσης...

Παιδεία Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

«Τὰ χελιδόνια τοῦ θανάτου σοῦ μηνᾶν μίαν
ἄνοιξη»

Οἱ μέτοικοι τοῦ συνοικισμοῦ, ἀποζητώντας τὸ «ὄραμα
τοῦ ἀδυσώπητου μεγαλείου τούτης τῆς ζωῆς», διχτυώνον-
ταν στὸ ἐρεθισμένο πλῆθος καὶ τὸ συνωπισμὸ τοῦ Κάστρου,
μ' ἓνα συναίσθημα ἀπελπισίας, φόβου καὶ ἀγωνίας.

Καὶ τοῦτο τὸ θερμὸ στοιχεῖο τῆς μέθεξης, στὸν ἴσθιο τῆς
ἀράχνης, κάνει πρὸ συνταρακτικὸ τὸ χρονικὸ τῆς ὀργῆς.

Κάποια αἴσθηση ἐκβιαστικά, καλόκαρδος ἐπαφῆς.

Ἡ Πύλη Ἄλφα... Ἡ Πύλη Βῆτα...

Ἡ βουὴ τῆς ἀνάγκης, πού μετακινεῖται τὰ χαράματα.

Τὸ δέμα μὲ τὸ μεσημεριῶτικο φαγητό.

Τὸ μισοξυρισμένο πρόσωπο.

Οἱ κοιτίδες, πού ἔμεναν ἀμάζευτες, πάνω στὴ βιασύνη.

Οἱ ἀθλητικὲς ἐφημερίδες, μὲ τοὺς τεράστιους χρωμα-
τιστοὺς τίτλους.

Τὸ καρμνάκι τῆς φάμπρικας.

Καὶ μιὰ ὑπόσχεση ἔρωτα, στὸ σκόλασμα τῆς δουλειᾶς.

Συμπλέγματα στερημένης ζωῆς.

Ξεφτελισμοὶ ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς πρώτης μετακίνησης.

Ξετάσεις, γιὰ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ μετανάστευση.

Μεταδοτικὰ παράσιτα. Ἀγορασμένο αἷμα καὶ οὖρα, ἀπ'
τὸ φόβο τῆς ἀπόρριψης.

Οἱ φόρμουλες... Οἱ φόρμουλες... «Ἴπποι τέσσερις..

Ἄντρες δεκάξη. Κίνδυνος - Θάνατος... Μὴ κύπτετε ἔξω...»

Προβλήματα γρίφοι.

Φιλοσοφίες τῆς δεκάρας... Ἐφηβικὲς μεταμέλειες στὰ χρόνια τῆς ἀνδρωσης. Ἀντὶ ν' ἀντιμετωπίσης τὴν ἐνηλικίωση ντρέτα. Ξαναγυρνᾷς πίσω... Ἡ συνειδητοποίηση τῶν εὐθυνῶν σ' ὀδηγεῖ στὴν παραμορφωτικὴ ἀποτοξίνωση Καμμιά φορά, ἡ ἀπομυθοποίηση, φτάνει ἴσαμε τὸ στρῆκινγκ . . . Πρέπει νὰ τοὺς συχωρέσουμε ὅλους...

Τὸ χωνί, ποὺ ὀδηγεῖ ἀναπότρεπτα στὸ στένεμα τοῦ μπουκαλιοῦ... Τὸ σφίξιμο πάνω στὸν ἴδιο χρόνο, στὸν ἴδιο τόπο, μὲ τὰ ἴδια μέσα, μὲ τὶς ἴδιες ἀγωνίες στὴν καθυστέρηση... Μὲ τὴν ἴδια δυνατότητα ἐξόδου σ' ἓνα κοινὸ τόπο... Γιὰ διακοπὴ, γιὰ φαγητό, γι' ἀνάπαυση κι ἐκδρομὴ... Τὶς ἴδιες κατάμεστες μέρες... Τὶς ἴδιες ὥρες... Τὸ ἄβουλο κοπάδι, μὲ τὸν ἀδιευθέτιστο χρόνο, τὴν τοπικὴ συσσώρευση... καὶ τὴν πληκτικὴ κι ἀβυσσαλέα ὁμοιομορφία...

Δὲν ἐντοπίζεται εὐκόλα τὸ χάσμα, στοὺς ἀνυποψίαστους.

— Στὸ κάτω - κάτω λές: Ἔγινα ἀντρας, λέφτερος εἶμαι νὰ φύγω.

— Νὰ φύγης! . . . Βέβαια... Ἀλλὰ γιὰ ποῦ;

— Δὲν ἔχει ποῦ. Ἄλλὰ πῶς!

— Καὶ τὸ Κάστρο;

— Δὲν ἔχει νόημα πὰ ἢ παθιασμένη ἐπιθυμία. Κατάντησε κι αὐτό, ὁ μακρινὸς παράδεισος τῆς ἀνθρώπινης προῖστορίας.

— Καὶ τί ἔμενε τώρα γιὰ μᾶς;

— Τίποτα... Ἡ σχεδὸν τίποτα... Τὸ πρόβλημα εἶναι περισσότερο πρακτικόν... Νὰ βροῦμε, ἴσαμε ποιό βαθμό, θ' ἀντεπεξέρθουμε στὴν πίεση τῶν φοβερῶν μηχανισμῶν τῆς σύγχρονης κοινωνίας.

— Καὶ θὰ μείνουμε γιὰ πάντα μέτοικοι στὸν τόπο μας;

— Ἔτσι εἶναι. Κανένας μέτοικος δὲν ἐγκαταλείπει τὴν πολιτεία ποὺ προορίζεται γι' αὐτόν.

— Εἶναι σὰ μιὰ παγίδα.

— Είναι ένα χάσμα, πού οδηγεί στη μείωση του ανθρώπου.

— Καὶ δὲν μένει, παρὰ ἡ βία.

— Μιὰ περίεργη βία, πού σὰ σκοπὸ θὰ ἔχη ὄχι νὰ καταλύσῃ τὸ καθεστῶς τῆς σύγχρονης τεχνικῆς... Ἀλλὰ νὰ κἀνῃ τὸ σύστημα πιδὸ ἀνθρώπινο. Νὰ ὑποτάξῃ τὴ σύγχρονη τεχνικὴ στὶς ἰδιομορφίες τοῦ ἀνθρώπου. Νὰ καταλύσῃ τὸν πολλαπλασιαζόμενο μ' ἀφάνταστη ταχύτητα συνωμοτισμὸ τοῦ τεχνοκρατούμενου Κάστρου, στὴν ἐγκαθίδρυση τοῦ φόβου.

«... Τὰ γεγονότα τοῦ Μάη, σφράγισαν τὴ ζωὴ. Κι ἔδειξαν πέρ' ἀπ' τὰ πυροτεχνήματα πῶς οἱ αὐθόρμητισμοὶ ὀδηγοῦν κατὰ κανόνα σὲ καινούριες καταπιέσεις. Ἔτσι κι ἀλλοιῶς, ὅλες οἱ ἰδεολογίες εἶν' ἀνατρεπτικές. Δὲν ἔχει χῶρο πιά γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια. Καὶ τὸ ζωντανὸ διάλογο... Κι ὡστόσο κάτι πού δὲν φαίνονταν πιδὸ πρίν, βγῆκε μὲ τὰ γεγονότα τοῦτα, στὴν ἐπιφάνεια:

Ἡ ἕκτη αἴσθηση τῆς ζωῆς. Ἔσπασε ἡ θωρακισμένη σιωπὴ, μὲ τὴν παλιὰ ἐμπιστοσύνη στοὺς παραδεγμένους μύθους... τῆς τραυματισμένης ἐφηβείας μας. Κι οἱ διαδικασίες πού γεννοῦν καὶ συντηροῦν τὴν κριτικὴ θεώρηση τῆς κοινωνίας, πέρασαν ἀπ' τοὺς παλιούς πολιτικούς μηχανισμούς, στὶς ἀπελευθερωμένες ἀπ' τοὺς μύθους «ὀμάδες ἀμφισβήτησης, τῶν ὄριμων πιά ἀνθρώπων»

«... Κι ὅμως ἀπὸ καιρὸ βλέπαμε στὸν ὀρίζοντα τὰ σύννεφα...

Ἄπὸ καιρὸ προφητεύαμε τὴν ἐπερχόμενη τραγωδία.

Μὰ ποιὸς μπορούσε νὰ τὸ φανταστῆ;

Κλεισμένοι καθῶς εἴμαστε στὰ σπίτια, μὲ τίς παραβιασμένες πόρτες;...

Βρίσκοντας ἀκόμα τὴ δύναμη νὰ ἐπιβιώ-
νουμε στὸ κέντρο μιᾶς παλιᾶς ἐμπιστοσύ-
νης ξεφτισμένης...»

Ἵπόκωφα κι ἀποπνιχτικὰ δούλευε στὸ Κάστρο μιὰ ὑ-
πολογιστικὴ μηχανή, πὺ ὄλο σημάδευε: «Προειδοποίηση».

Στὰ ψιλὰ τοῦ Δήμου, ἔρχονταν κάθε τόσο ἡ ἀμφισβή-
τηση. Καὶ συζητιόνταν «κεκλεισμένων τῶν θυρῶν».

— Φοβούμαστε νὰ σκεφτοῦμε δημόσια, ἔλεγε ὁ Πρωτο-
πολίτης, γιὰ νὰ μὴ γίνῃ ἡ σκέψη μας, ἀντικείμενο ἐκμετάλ-
λευσης ἀπ' τὸν ἐχθρό... Ἐξάψεις καὶ παιγνίδι πὺ οἱ λε-
πτομέρειες πνίγονταν ἀνάμεσά τους καὶ δὲν ἔφταναν ποτε
στὸ στόμα τοῦ Θεσάριου, ἔτσι ὡστε νὰ εἰπωθοῦν μιὰ μέρα
στὸν Ἰππόδρομο... Τὸ ἄσυλο, ὅπως εἶπαν, τῶν λαϊκῶν μας
ἐλευθεριῶν...

Ἵπὸ ἀκριτομύθειες μονάχα, τῶν ἔσοχων τῆς ἱεραρ-
κίας Ἰμηναρίων, μαθαίνονταν πὺς οἱ «προοδευτικοί» πά-
λευαν γιὰ τὸ ἄνοιγμα τῆς Πύλης. (Οἱ «προοδευτικοί», ἦταν
παρακλάδι τῶν Πράσινων σ' αὐτὸ τὸ Κάστρο). Ἵποστήρι-
ζαν δηλαδή, πὺς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, θᾶδεναν τοὺς μέ-
τοικους στὸν τόπο... Θᾶ σταματοῦσαν τὰ ἐμβάσματα. (Αὐ-
τὴ ἡ αἱμορραγία σὲ συνάλλαγμα!). Θᾶ καρδάμωνε κι ὁ τζι-
ρος τῶν μαγαζιῶν...

«Πρῶτὴ Ἵγωγιάτῃ τ' ἄλογο, πρὶν... γονατίση», διατυ-
μπανοῦσαν. Καὶ στὸ κάτω-κάτω, ἦταν κι ἕνα θέμα «ἀνθρω-
πισμοῦ», ὅπως τόνιζαν:

«— Ὁ ἀνθρωπισμὸς σ' αὐτὲς τὶς περιπτώσεις, εἶν'
ἕνα δόλωμα. Λιγώτερο βίαιες σκηνές. Καὶ περισσό-
τερη ἀντίδραση σὲ βάθος. Ἵπίσημος κατὰ τὰ ἄλλα
φραγμὸς στὴν ἐπιθυμία ὁποιουδήποτε γιὰ ἐξου-
σία...»

Ἵπὸ τὴν ἄλλη μεριά οἱ συντηρητικοὶ (οἱ Βένετοι τοῦ
Κάστρου), ἀντιμετώπιζαν τοὺς ξένους μὲ χίλιους διστα-

γμούς... Καὶ τῶν ἀνθρωπισμῶ τῶν Πράσινων, σὰν ἐπικίνδυνη καιροσκοπία...

Ἔβλεπαν σὲ κάθε μέτοικο, νὰ ἐλλοχεύη κι ἕνας Ἐωφόρος... Ἐνας Πρίαπος. Ἡ ἕνας Ἐμπρηστής καὶ Δολοφόνος. Κι ἐπίμεναν ν' ἀρνιοῦνται τὸ ἄνοιγμα τῆς Πύλης...

Κάθε φορά, πὺ ὁ κόμπος ἔφτανε στὸ χτένι ξερόβηχαν ἀπ' τὴν ἀνησυχία... Ἀλλ' ἔβρισκαν, στὸ τέλος, κάποια πρόφαση. Καὶ γλύτωναν.

Πότε, πὺς μ' αὐτὰ κι αὐτὰ, ὄντας ὁ Δῆμος μας, ἀναγκασμένος ν' αὐξήσῃ τὶς κοινωνικὲς του παροχὲς — Σχολεῖα. Νοσοκομεῖα. Στεγαστικὰ Δάνεια. Δίχτυα νεροῦ, φωτισμοῦ, κι ἀποχέτευσης — θὰ χρεωκοποῦσε...

Πότε, γιὰτὶ οἱ μέτοικοι, θάρρηναν τὰ μεροκάματα, σὲ βάρος, βέβαια, τῶν αὐτόχθονων... Ἀκόμα καὶ τὰ ἤθη... Εἰρωνικὰ μάλιστα καὶ μὲ κανεντρέχεια ἀπευθύνονταν στοὺς νεώτερους ἀπ' τοὺς «προοδευτικούς» γιὰ νὰ τοὺς ποῦν, μὲ ὑπονοούμενα, πὺς ὕστερ' ἀπὸ λίγα χρόνια, τὰ παιδιὰ τοῦ Κάστρου, θάταν μαῦρα, κίτρινα, ἴσως καὶ ριγωτά.

— Σὰ σημαῖες ἢ καμουφλαρισμένα ἀντίσκηνα ὅπως ἔλεγαν — μὲ τὴ γνωστὴ κακογουστιά τους.

Σὰ τελευταία παραχώρηση, ἀποδέχονταν, τὴν προσωρινή μας ἔνταξη μ' ἐναλλαγή... Κι αὐτό, σὰ φράγμα ἐλέγχου. Μέσα τους ὅμως πίστευαν, πὺς ὅ,τι καὶ νὰ λέμε, κάποτε οἱ μέτοικοι θὰ μποῦν στὸ Κάστρο, νὰ τοὺς πνίξουν. Γιατὸς, ὁ κάθε ἄνθρωπος, εἶναι μαζὺ ἢ λεία, ὁ ἄρπαγας καὶ τὸ παράσιτο.

Κόρωναν οἱ συζητήσεις, μέσ' τὴ σύναξη, ἀνάλογα πρὸς τὶς «κρίσεις» τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ.

Κι ὡστόσο τίποτα!

Πέρ' ἀπ' τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα καὶ τὰ οἰκονομικὰ δεδομένα, οἱ διαστάσεις τῆς ἐμπειρίας τῶν μέτοικων, ξεκινούσαν ἀπ' τὸ ὄνειρο γιὰ νὰ καταλήξουν στὸν Ἐφιάλτη.

Κι ὁ οὐρανὸς γιόμιζε ἀπ' τὶς φωνές τοῦ παροξυσμοῦ.

«— Ὅσο τὸ φίδι βλέπει κομμένη τὴν οὐρά του φίλος δὲν γίνεται».

*
**

Γιὰ νὰ ἐκβιάσουν τὴν ἐκπόρθηση χρησιμοποιοῦσαν μιὰ γλώσσα, σιδερένιας δύναμης, ἀκρίβειας καὶ δομῆς.

— Ὅμως, δὲν ἀρκεῖ, ἔλεγε μὲ φανερὴ ἐνόχληση ὁ Πυλωρὸς - Βαρδιάνος, ψηλὰ στὸ τοξωτὸ Προσιῶο τῆς Πύλης, ἀκουμπισμένος... Δὲν ἀρκεῖ, σοῦ λέει, πού ἔχεις κάτι νὰ πῆς. Οὔτε κι ὁ πειστικὸς τρόπος νὰ τὸ λές... Γιὰ νὰ σ' ἀκούσουνε στὸ Κάστρο μέσα καὶ νὰ πετύχης στὸ ρεσάλτιο, πρέπει νάχης καὶ τὴν ἀνάλογη θέση... Ἄλλο, ἡ φωνὴ τοῦ πάροικου. Κι ἄλλο ἡ γλώσσα τῆς ἐξουσίας.

Καὶ καθὼς σὲ μετράει ἀπ' τὴν κορφή, ὡς τὰ νύχια, εἰρωνικὰ κι ἀπορημένα, κουδουνίζει ἐκνευριστικὰ τὰ κρεμασμένα στὸ σελάχι του κλειδιὰ τῆς Πύλης...

Μιὰ μικρὴ - μικρὴ σαρδέλλα ἐξουσίας, πού τὸν κάνει ἴταμὸ κι ἀνένδοτο...

«... Εἶναι ν' ἀπορῆ κανένας!!!

Φαίνεται, πῶς τοῦτος ὁ Βαρδιάνος, κάθε νύχτα ξυλοδερνεται ἀγρίως... Καὶ ξεφωνίζει στὸ σκοτάδι, σὰ δαιμονισμένος. Ἔρχονται τότε οἱ γενναῖοι Καστελλιάνοι νὰ συντρέξουν μὲ παράτες. Κι ἀπομνήσκουνε μαζί του ὦρες. Πάνω στὰ ψηλὰ Καστέλλια... Κι ὅπως λένε ἐπιδίδονται σὲ ὄργια... Ὅμως τὸ πρῶτ', εἶναι δύσκολο νὰ κρύψουν τὴν πομπή τους... Καὶ τὸν τρῶνε. Κάθονται στὰ ἴσα καὶ τὸν τρῶνε... Σὰ κανίβαλλοι...»

Ἔτσι, κάθε ἄλλο πρῶτ', πάνω στὸ Προσιῶο, ἐγκαθίσταται κι ἓνας καινούριος. Ἄνυποψίαστος, μέχρι βαναυσότη-

ιας. Πού ωστόσο, βιάζεται να σε διαβεβαιώσει, πώς ήταν και χτές. Ήταν και προχτές. Και θάναι κεῖ για πάντα.

— Εἶσαι σίγουρος; τοῦ λές. Μὲ εἶδες και χτές... Καὶ δὲ θάρθης αὔριο νὰ μὲ διαψεύσης;...

— Τί σημασία ἔχει; σοῦ ἀπαντᾷ... Εἶχες και χτές ἕνα φύλακα. Κι αὐτὸς ἤμουν ἐγώ. Αὔριο, πάλι θᾶμαι ἐγώ. Καὶ μεθαῦριο. Κι ὅλες τὶς ἄλλες μέρες, πού θὰ ζητᾷς νὰ μπῆς στὸ Κάστρο...

Καθὼς γυρνάει, ὅμως τὴν πλάτη τονίζοντας ἐπιδεικτικὰ τὶς τελευταῖες λέξεις, μένει ἀσάλευτος. Σχεδὸν ἀποβλακωμένος. Σὲ μιὰ παραληρηματικὴ κατάρρευση, μέσ' τὴν ἀποτραγγισμένη ἐπιμονή του. Φαίνεται, πὼς κάτω στὰ ριζὰ τῆς Κούλιας, τοῦ Μπλόκου "Αλφα, εἶναι οἱ Βιγλάτορες, πού τὸν παρακολουθοῦν... Κι αὐτὸς ἐνδίδει...

«Παρά νὰ κρυφτῆς στῆς ἀλεπούς τὸν λίσκιο, κάλλιο νὰ σὲ φάη τὸ λιοντάρι».

Τότε εἶναι, πού ἡ δική μου παλιορκία, διαστρεβλώνεται.

Γίνεται μονότονη κι ἀργή.

Δίχως λόγο κι ἀντίλογο.

Δίχως καμμιὰ δράση.

Ἐπὶ μέσα μας βριζόμαστε μὲ τὸ Βαρδιάνο... Καὶ καταλήγουμε πὼς θᾶπρεπε: ἢ ἐγὼ νὰ ἐγκαταλείψω... ἢ κεῖνος νὰ μ' ἀφήσῃ νὰ περάσω, δίχως ἔλεγχο.

Κι ὅμως ξέρουμε κι οἱ δύο, πὼς οὔτε τῶνα, οὔτε τ' ἄλλο γίνεται...

Δὲν ὑπάρχει εἶδος συμπεριφορᾶς, πού θὰ μπορούσε νὰ μετακινήσῃ τοῦτο τὸ «τελικό, γυμνὸ κι ἀπόλυτο γεγονός»...

(— «Τὸ μυστικὸ τῆς τρομοκρατίας εἶναι ἡ λεπτομέρεια», σοῦ λένε, ὅσοι ξέρουν).

Ἦρες - ὦρες, πάλι, καταλαβαίνω, πὼς τοῦ περνάει ὁ αὐτάρεσκος σαδισμὸς, και τὸν κατακλύζει μιὰ γλυκειὰ αἰσθησις...

Μουδιάζει... Κι όλο τὸ κορμί του παίρνει μιὰ θηλυκότητα, μὴ μπορώντας ἀλλοιώτικα νὰ ἐκφρασθῆ...

Τὸν λυπᾶμαι...

Ἔτσι ἀποξενωμένο κεῖ πάνω.

Στὴ μοναχικὴ δική μου Πύλη.

Φύλακα... Πολιορκημένο ἀπ' τὴν ἐπέλευσή μου. Μέσ' τὴν ἐξευτελιστικὴ του ἀδυναμία, νὰ μὴν ἔχει σὲ «ποιόν ν' ἀποταθῆ».

Ὅμως γιὰ κανένα λόγο δὲν θάθελα νὰ τὸν βοηθήσω. Σακάτη. Ἄβολο καὶ Μπελαλή καθὼς εἶναι...

Σὰν δήλωσε τὸ ἐπώνυμό του στὸν πορτιέρη, κείνος τὸν ἔστειλε στὸν ἕκτο ὄροφο. Γραφεῖο... Ἐκεῖ τοῦ ζήτησαν τᾶλλα στοιχεῖα. Κι ὅταν εἶδαν τὸν τόπο τῆς καταγωγῆς του, τὸν κατέβασαν στὸν τρίτο ὄροφο... Μὲ τὴ χρονολογία τῆς γέννησής του, ἀνέβηκε στὸν τέταρτο... Μέχρι στιγμῆς, κανένας δὲν τοῦ μίλησε γιὰ τὸ πιστοποιητικό, ποῦ ἔπρεπε νὰ πάρη... Ὅσο κι ἂν αὐτὸς ἐπέμενε... Ἀπὸ κεῖ, τὸν ἔστειλαν στὸ τμήμα πληροφοριῶν. Πρῶτος ὄροφος... Τοῦπαν, τελικά, νὰ κάνη κάποια αἴτηση, ποῦ σήμαινε πῶς γιὰ τὰ ἔνσημα, θάπρεπε νὰ βγῆ ἀπέξω, στὸ περίπτερο τῆς γωνίας. Ξαναμπῆκε χαμογελαστός, πιστεύοντας καλοπροαίρετα, πῶς κι ὁ πορτιέρης κάτι θὰ θυμόταν. Ἐκανε, βέβαια καὶ κείνος, πῶς θυμήθηκε, ἀλλὰ τὸν ἔστειλε ξανά στὸν ἕκτο ὄροφο... Γραφεῖο... Ἦταν φανερό. Γιαυτό, κι αὐτὸς, ἐλοξοδρόμησε. Πῆγε κατ' εὐθείαν στὸ Πρωτόκολλο. Πέμπτος ὄροφος. Σφράγισαν τὴν αἴτηση καὶ τοῦπαν νὰ ξαναπεράσῃ τὴ Δευτέρα... Ἦταν ἀδύνατο νὰ τ' ἀποδεχθῆ... Κι ἄρχισε νὰ διαμαρτύρεται... Τελικά ὁ Τμηματάρχης, κράτησε τὴν ταυτότητά του καὶ τοῦδωσε στὰ χέρια τὸ χαρ-

τί... Ἡ κοπέλλα τὸν ἔβαλε νὰ ὑπογράψῃ στὸ «πα-
ραλαβή». Καὶ τὸν ἔστειλε στὸν δεῦτερο ὄροφο
«Πρὸς χαρακτηρισμόν»... Κατέβηκε. Ἦταν οὐρά.
Περίμενε. Κι ὅταν ἦρθε ἡ σειρά του, ἔδωσε τὴν αἴ-
τηση. Τὴν πῆρε ὁ ἀρμόδιος καὶ τὴν χαρακτήρισε.
Τὸν κύτταξε ὅμως περίεργα. Δὲν εἶπαν τίποτα. Ἀλ-
λὰ κούνησε τὸ κεφάλι του. Κι αὐτὸ ἦταν τὸ πρῶτο
ρῆγμα... Ἔπειτα τὸν ἔστειλε νὰ πάῃ στὸ παράρ-
τημα... Ποῦ παναπῆ, πῶς ἔπρεπε νανεβῆ στὸν
τέταρτ' ὄροφο, μιὰ καὶ δὲν εἶχε πιά ταυτότητα, νὰ
πάῃ ἀπέξω, καὶ δὲν τὸν ἄφηνε ὁ πορτιέρης νὰ πε-
ράσῃ. Κι ἀπὸ κεῖ μιὰ ξύλινη γέφυρα. Ἀπὸ τὸνα
χτίριο στὸ ἄλλο... Τουαλέττες. Διάδρομος. Ἀρ-
χεῖο. Κυλικεῖο... Καὶ κατέβασμα στὸν πρῶτο ὄρο-
φο... Ὁ Προϊστάμενος. Ὁρθιος κι αὐτός... Εἶχε
πιά τελειώσει τὸ πρῶτὸν ὥραριο κι ὅλοι ἔφευγαν...
Δὲν χρειάσθηκε εἰσήγηση... Ὁ Προϊστάμενος ἔ-
πιασε τὸ θέμα μὲ τὴν πρώτη.

— Δυστυχῶς, εἶπε... Πρὸ μηνός, εἴμαστε μεῖς ἀρ-
μόδιοι... Τώρα ὅμως, μὲ τὴν ἀποκέντρωση... ἡ
ἀρμοδιότης «διεθιδάσθη» εἰς τὰς κατὰ τόπους Νο-
μαρχίας. Κι ἔτσι... θὰ κάνετε ἕναν κόπο, νὰ τὸ
ζητήσετε ἀπὸ τὸν τόπο τῆς καταγωγῆς σας... Λυ-
πᾶμαι εἰλικρινά... Τίποτα δὲν γίνεται.

— Τίποτα; Κι ἦταν δύσκολο, κάποιος νὰ μοῦ τὸ πῆ
ἀπ' τὴν ἀρχή;

— Τὸ λάθος ἦτανε δικό σας. Ἔπρεπε ναρθῆτε κατ'
εὐθειαν στὸ Παράρτημα... Ἄλλωστε, γι' αὐτὸ κι
ἐγὼ εἶμαι στὸν πρῶτο ὄροφο... Γιὰ ν' ἀποφεύγῃ ὁ
κόσμος τὶς ταλαιπορίες.

«... Κι ἀπέτυχεν οἰκτρὰ κι ἐξουθενώθη τ'
ἄλλα ἦσαν ὄνειρα καὶ ματαιοπονίες...»

Εἶπαν, πὼς «Τὸ Κέντρο τοῦ Κόσμου εἶναι παντοῦ, ὅπου βρίσκεται ἓνα ζωντανὸ πλάσμα... Καθένας ἀπὸ μᾶς, εἶναι τὸ Κέντρο τοῦ Κόσμου»...

Τώρα, ὅμως πὸς τὸ σκέφτομαι ψύχραιμα κι υπεύθυνα, καθὼς «περπατῶ καὶ στοχάζομαι, σ' αὐτοὺς τοὺς χώρους τῆς ἀπέραντης μοναξιάς, τοῦ ἀδιέξοδου καὶ τῆς ἀπελπισίας», βρίσκω, πὼς μιὰ τέτοια σκέψη, δύσκολα δένει μὲ τὰ πράγματα. Χτυπάει περίεργα στ' αὐτιά μου. Καὶ θάλεγα, πὼς μ' ἐνοχλεῖ.

— Δὲν ὑπάρχει, «Ἔνα» στὴ φύση. Ὅπως δὲν ὑπάρχει καὶ «Μηδέν». Τὸ Ἔνα, εἶναι φτιαγμένο ἀπὸ δυὸ ἀντίθετα. Ἔτσι γιὰ νὰ ξασφαλίζεται ἡ ἰσορροπία καὶ γιὰ νὰ ὑπάρχη δυνατότητα μιᾶς ἀλλαγῆς. Τὸ Κέντρο τοῦ Κόσμου, πὸς πρέπει νὰ εἶναι ἓνα σύστημα, καὶ μιὰ στάση ζωῆς, δὲ μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ Ἔνας ἄνθρωπος, αὐτὸς πὸς «μ ὀ ν ο ς τ ο υ ε ἶ ν α ἰ μ ἰ ἄ κ α κ ῆ σ υ ν τ ρ ο φ ἰ ἄ». Τὸ Κέντρο τοῦ Κόσμου, πρέπει νὰ βρίσκεται κεῖ, ὅπου, ὑπάρχουν ζωντανὰ πλάσματα καὶ ζοῦν σὲ κοινωνία. Σ' ἀνθρώπινη συμπαράσταση κι ἀντιπαράσταση... Τὸ Κέντρο τοῦ Κόσμου εἶναι ὁ κάθε οἰκισμὸς, ἡ κάθε πολιτεία, ὁ κάθε σύνοικος χώρος...

«— Τώρα, σοῦ λένε, ἡ οἰκογένεια διαλύθηκε. Ὁ πατέρας, ἡ μητέρα δουλεύουν. Τὰ παιδιά χάνονται ὀλημέρα στὰ σχολειά. Ὁ παππούς, βρίσκεται στὸν οἶκο εὐγηνρίας. Καὶ τὸ σπίτι δὲ χρειάζεται παρὰ μό-

νο για ύπνο. "Έτσι, σήμερα δὲ μένει παρὰ μόνο ἡ Πολιτεία, σὰ κύτταρο..."

Πολιτεία, θάπρεπε νὰ ποῦμε, πὼς εἶναι, ἀπὸ κάποια ἄποψη καὶ τὸ δικό μας Κάστρο. "Ένας σύνοικος χῶρος. Ένα σύστημα καὶ μιὰ στάση ζωῆς. Ἀλλὰ τοῦτο τὸ Κάστρο, εἶναι μιὰ Πολιτεία - ἀπολίθωμα, πὸ πνίγεται στὴ σαβούρα. Καὶ τὸ περίεργο εἶναι πὼς ἐνῶ σὰν ἀπολίθωμα θάπρεπε σιγὰ, σιγὰ νὰ σβύνη καὶ νὰ χάνεται, αὐτό, σὰν κάτι ἄλλο, ἀπ' τὸ γέραςμά του τρέφεται καὶ διογκώνεται... Εὐκόλα, δὲ ξεμπλέκεις μὲ τὸ Κάστρο. Ἐξὸν κι ἂν εἶσαι ἀπ' αὐτούς, πὸ βρίσκονται στὴν τροχιά τους, μέσα σὲ κάθε σύστημα. Γιατὶ ἄλλοιῶς, ἔτσι κι ἔχεις μέσα σου τὸ τσαγανό, κι εἶσαι ἀπὸ κείνους μὲ τὶς ἄλλες ἔγνοιες, τὶς ἀσίγαστες καὶ τὶς εὐθύνες... τὸ Κάστρο σ' ἀφίνει ἄγρυπνο!...

«—Δὲν πρέπει νὰ βρεθῆ κανένας αὔριο, λές, νὰ μᾶς πῆ, πὼς βαρυνόμαστε μὲ τὴ φοβερὴ εὐθύνη τῆς σιωπῆς... Ὅπως εἶπαν κάποτε: Μὴν τοὺς ἀκοῦτε. Ψέματα λένε, πὼς δὲν ἤξεραν τίποτα γιὰ τὸ Χίτλερ»

Τὸ Κάστρο, ὅπως καὶ νὰ τὸ κάνουμε, ἦταν μιὰ θητεία ζωῆς γιὰ μᾶς. Ἀναπότρεπτη. Μπορούσαμε νὰ κάνουμε τὰ πάντα. Νὰ ἐπινοήσουμε τὰ πάντα. Ν' ἀρνηθοῦμε τὰ πάντα. Νὰ δοκιμάσουμε τὰ πάντα. Τὸ μόνο πὸ δὲν εἴμαστε λέφτεροι νὰ κάνουμε, ἦταν νὰ φύγουμε. Ἀπ' ὅταν γεννηθήκαμε προοριζόμαστε γι' αὐτὸ τὸ Κάστρο... Ἀλλαξαν, ὅμως τώρα οἱ συνθῆκες. Κι ἔχουμε μπῆ, τώρα, πὸ ἀνδρωθήκαμε, καὶ πήραμε τὶς εὐθύνες πάνω μας σ' ἓνα παράλογο κύκλωμα φόβου, ἀπόγνωσης κι ἀδιεξόδου. Σ' αὐτὸ τὸ χῶρο, μὲ τὶς φοβερὲς ρωγμὲς τῆς ἀνθρώπινης ἐπικοινωνίας καὶ τὴν ἀδυσώπητη ἀτομικὴ μοναξιά, ἀπαγορεύεται ἡ μοναχικὴ πορεία... Ὁ καθένας μας πρέπει νὰ ζῆ στὸ κοινό, πάγιο κι ἀναπαλλοτρίωτο ἄλλοθι, μόνιμο δομικὸ στοιχεῖο τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης, φορτωμένο μὲ ὑποχρεώσεις κι εὐθύνες, πὸ

ἄλλοι ἔχουν προκαθορίσει... Καὶ κανένας δὲ μπορεῖ νὰ μετακινήσῃ αὐτὴ τὴν ἐκρηκτικὰ ὀριστικὴ συμπίεση τῆς εὐθύνης. Τῆς πραγματικὰ προσωπικῆς εὐθύνης....

... Ὁ φόβος ὅμως κι ἡ ἀπόγνωση, εἶναι στοιχεῖα παρορμητικά... θρυμματίζουν τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ καὶ στίς ρωγμὲς τῆς εἰσχωροῦν ἀστάθειες, ἀπροσδιοριστίες καὶ μιὰ θηριώδης αἰσιοδοξία, μὲ τὴ μορφὴ τοῦ προληπτικοῦ φανατισμοῦ καὶ τῆς παθολογικῆς ἐπιθετικότητας...

«— Μπορεῖ νὰ μὴ ξέρουμε τί εἶναι κεῖνο ποὺ θέλουμε, σοῦ λένε. Ὡστόσο, εἶναι βέβαιο, πῶς δὲν εἶν' αὐτὸ ποὺ μᾶς προσφέρετε σεῖς...»

... Ἡ βουὴ τοῦ ἀναβρασμοῦ, διαπερνᾷ τὴν ἀγωνία, ἀπώκωφη κι ἀποπνιχτικὴ, ἐπισημαίνοντας τὰ στίγματα τοῦ παρόντος, δίχως ἔλεγχο διεξοδικό... Καὶ καταλήγει σὲ μιὰ ἔκρηξη συντελειακὴ...

«— Κι ἀπὸ τὸ χάος, σοῦ λένε, τίποτ' ἄλλο δὲ μπορεῖ νὰ βγῆ παρὰ ἡ δύναμη κι ἡ ἐξουσία».

Τὸ χάσμα.

Ἐκπνοὴ ὁ ἀυθορμητισμὸς, ποὺ ἐλλοχεύει δυσσοίωνα.

Ἐκπνοὴ, ἡ προληπτικὴ ἀντεπανάσταση... Κι ὁ γηραιὸς κύριος νὰ σοῦ λέει:

«Τέρμα στὸ διάλειμμα. Ὡρα, τώρα, τὰ παιδιὰ νὰ γυρίσουν στὴν τάξη...»

Ἡ ἀκαταμάχητη μηχανή. Ὁ ἀνθρώπινος πανικός. Ἡ μέγγενη. Ἡ νεκρικὴ ἀκαμψία. Ἐνας μακρὺς ἀτέλειωτος διάδρομος, στὸ διάκενο μιᾶς παρανοϊκῆς ἐπικοινωνίας.

— Κι ὅμως σοῦ λένε, ἡ ὥρα τῆς ἐφόδου ἀργεῖ. Τὸ μόνο, ποὺ σοῦ μένει τώρα, εἶναι νὰ τραβήξῃς, τὸ μακρὺ κι ἐπίπονο δρόμο τῆς ἀμφισβήτησης, μέσω τῶν θεσμῶν, διεκδικώντας τὸ δικαίωμα ν' ἀποφασίσῃς ἢ νὰ συμμετέχῃς στὴν ἀπόφαση, γιὰ κάθε τι ποὺ ἔχει σχέση μὲ τὴν ὑπαρξὴ σου... Κι ἂν τελικὰ ἀποτύχεις, καὶ πνιγῆς στὸ τέλμα τῆς αὐθαιρε-

σίας, τότε κάποιο πρωί να δραπετέψης άθόρυβα άπ' τὸ πλαίσιο πὸ σ' άρνεϊται... Σβύνοντας τὸ παρελθόν, σὰ βάρος περιττό... «Γιὰ ὄλους τοὺς καλόβολους καὶ σιωπηλοὺς, ὑπάρχει πάντα κάποια θέση εὐδαιμονίας κάτω άπ' τὸν ἥλιο».

— Ἔτσι, εἶναι, σκέφτομαι... Ἄφοῦ ἡ λογικὴ κατάντησε ἀπάνθρωπη, γιατί να μὴν ἐκφράζη τὸν ἀνθρωπισμὸ μας ὁ παραλογοισμός... Ἄποζητῶ τὸν αὐθεντικὸ παραλογοισμό, πὸ ἐξαγνίζει. Ὁχι τὸν ἄλλο. Πὸ μ' ἐμπλέκει καὶ μοῦ δημιουργεῖ τὸ αἶσθημα τοῦ χάους... Τί τρομερὸ κακὸ μᾶς ἔκανε, στ' ἀλήθεια! ἡ καταναλωτικὴ παράκρουση. Ν' ἀκοῦμε μόνο τὴν κραυγὴ πὸ βγαίνει άπ' τὰ βιβλία καὶ να προσπερνᾶμε τὴν κραυγὴ τοῦ δρόμου.

«Ἄν δὲν εἶχε ἐξαρθρωθῆ ὁ κόσμος τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν θᾶχαν πάρει ἀμφίβολα νοήματα οἱ ἐλευθερίες».

Μεγάλα κόκκινα σύννεφα ξέμειναν στὸν οὐρανό!

Ἐνα ξύλινο παντζούρι, ἀνοιγόκλεινε τρίζοντας καὶ χτυπώντας ἐκνευριστικά.

Στὸ πλατὺ καλντερίμι τῆς Πύλης, δὲν εἶχε στεγνώσει ὀκόμα ἡ βροχὴ. Κι οἱ ἀχτίδες τοῦ ἥλιου ἔπαιζαν πάνω στὶς γρασιπένιες ψηφίδες του. Κάθε τόσο, οἱ ἀνταύγειες γίνονταν ἀνυπόφορες μὲς' στὰ μάτια μου.

— Κρίμα, να μὴν ὑπάρχουν περισσότερα σπίτια σ' αὐτὸ τὸ διάκενο, μὲ τὴν ἄπλα... Θᾶπαιρνε μιὰν ἀνάσα ὁ Συνοικισμός... Ποιὸς ξέρει ὅμως, πῶς ξεκίνησε κι αὐτός, γιὰ να στριμωχθῆ ἔτσι ἀνάμεσα στοὺς δυὸ λόφους. Καὶ να μὴ φαίνεται... Τὰ «ἐκτὸς σχεδίου», καθὼς λένε, «πέντε λεφτὰ άπ' τὴν...». Θὰ μπορούσε βέβαια, πὸ λέει ὁ λόγος κι ἕνα

«Ἦχος καὶ Φῶς» νὰ στηθῆ ἔδῳ πάνω. Οἱ προβολεῖς στὰ Κάστρα. Κι ἀπάνω στὰ Καστέλλια τάρματα... Οἱ Κένταυροι τῶν Σπαθαρίων κι οἱ Κριτὲς τῶν Φουσαίων... Νὰ ἤχοῦν οἱ εἰλιπυγγοί.

Κι ἂν δὲν γίνονταν κι αὐτό... νάταν ἓνα φέστιβαλ μὲ πῶπ μουσική. Θὰ μοῦ πῆς βέβαια:

— «Δὲν ὑπάρχουν οἱ βολές... Ἡ ἀποχέτευση;».

— «Τί σημασία ἔχει... Ἔχουμε τὶς χωματερές...»

Σπάνιο τέτοια ὥρα, κάποιος νὰ περπατᾷ στὸ καλντερίμι. Πρέπει νὰ μὴν ἔχει δουλειὰ καὶ ναρθῆ ἀπὸ δῶ γιὰ πλάκα. Ἦ νὰ εἶναι σὰν ἐμένα, ταγμένος. Καὶ νὰ βασανίζεται ἀνηφορώντας καὶ κατηφορώντας, σὰν τὸ Σίσυφο...

Μακρυὰ, πάνω σὲ μιὰ στέγη, δίπλα στὴν ὀλόρθη καμινάδα κάποιος ἀναδεύεται. Ψάχνει ἐπίμονα νὰ βοῆ τὴ χαραμάδα τῆς σταλαγματιᾶς... Καὶ βάλθηκε νὰ ξεφωνίζη... Τίποτα δὲν ἔχει ἀλλάξει στὸ Μπλόκο Ἄλφα. Τὰ ἴδια, πάλι ὀπ' τὴν ἀρχή... Κι ὅμως εἶχα ἐλπίσει. Ἐνας τέτοιος οὐρανὸς δὲ μοῦ ἄφινε ἀμφιβολία.

Νοιώθω σὰ φυγόκοσμος, ποὺ ἐνδίδει... Ξέρω πῶς μόνο ἡ προσωπική μου ἐμπειρία θὰ κάμψη τοὺς δισταγμοὺς.

Ὁ ἄνθρωπος σὰν εἶδος, ἔχασε τὴν προσαρμοστικότητα του, στὴ γρήγορη καὶ πυκνὴ πολιτισμικὴ ἐξέλιξη. Ἔτσι, ποὺ νὰ κινδυνεύη... Καὶ δὲν τοῦ μένει, παρὰ μόνο ἡ λύση τῆς ἀτομικῆς προσαρμογῆς... Ὅσο κι ἂν αὐτὴ σὰ λύση λογικὴ, ἀποτελεῖ παραβίαση τῆς φύσης...

Καθὼς βρίσκομαι στὴν τελευταία στροφή, κάτω ἀπ' τὴν Κούλια, καὶ δὲ μοῦ μένει παρὰ ἓνα βῆμα, γιὰ νὰ βρεθῶ κατάντικρυ στὸν Πυλωρὸ - Βαρδιάνο, ἐπαναλαμβάνω:

«Κάποτε, κάποτε λέω στὸν ἑαυτό μου: Κλόβ, πρέπει νὰ εἶσαι ἀκόμα περισσότερο παρών, ἂν θέλεις κάποια μέρα, νὰ σ' ἀφίσουν λέφτερο».

«— Ὁ μιάρότατος, ὁ ἀποτρόπαιος Ἰουλιανὸς δὲν βασιλεύει πιά... ὑπὲρ τοῦ εὐσεβεστάτου Ἰοβιανοῦ εὐχηθῶμεν»

Παρ' ὅλη τὴ διαφωνία μου, μ' ἀπασχολεῖ ἐπίμονα ἡ τύχη τῆς προσωπικῆς μου ἔνταξης στὸ Κάστρο. Ἀλλὰ μοῦ εἶν' ἀδύνατο νὰ βρῶ ποιά στάση θάπρεπε νὰ υἱοθετήσω, ἀκόμα κι ἀπέναντι στὸν Πυλωρὸ - Βαρδιάνο, ποὺ μ' ἀντιφύζει αἰνιγματικὰ ἀπ' τὸ προστῶο.

Ξέρω, πῶς: «Ὅσο δὲν εἶμαι ματωμένος, τὰ θεριὰ μένουν μακρὰ καὶ δὲ μ' ἀγγίζουν. Ἐτσι καὶ κάπου ἀγγυλωθῶ καὶ τρέξει αἷμα, τότε εἶναι ποὺ θὰ πέσουν πάνω μου καὶ θὰ μὲ κομματιάσουν».

Γιαυτὸ κι ἀποτολμῶ κάποια ἀνίχνευση στὸ χῶρο, πρικοῦ νὰ εἶν' ἀργά.

— Εἶσαι ὁ καλύτερός μου φίλος, ἔτσι δὲν εἶναι;

— Ὅχι... δὲν εἶμαι ὁ καλύτερος, εἶμαι ὁ μόνος τούτη αἰή στιγμή.

— Σύμφωνοι... Ὁ μόνος... Καὶ μὲ συνήθισες;

— Ναι, στὴ μοναξιά.

— Ὁραῖα! Καὶ θ' ἀπορῆς γιὰ μένα;

— Ὅχι καὶ τόσο.

— Καλά, δὲν ἀπορεῖς γιὰ μένα, γιὰ τὸν ἑαυτόσου δὲν ἀπορεῖς;

— Δὲ σὲ καταλαβαίνω.

— Δὲν ἀπορεῖς, γιὰ τὸ ρόλο ποὺ παίζεις;

— Μὰ δὲν παίζω κανένα ρόλο... Εἶμ' ἐδῶ.

— Ἐμπόδιο στὴν ἔνταξή μου...

— Βιάζεσαι. Μιλᾶς μὲ γρίφους... Καὶ δὲ μ' ἀφίνεις νὰ ὀλοκληρώσω. Εἶμαι δῶ, ταγμένος στὸ προστῶο...

— Κι ἀποκλείεις τὴν εἴσοδό μου.

— Δὲν ὑπάρχει τέτοιο θέμα στὰ καθήκοντά μου... Εἶμαι δῶ, ὅπως καὶ σύ, εἶσαι αὐτοῦ... Τίποτ' ἄλλο...

— Τότε;

— Δὲν ξέρω τί σκέφτεσαι.

— Δὲν εἶσαι ὁ Πυλωρὸς - Βαρδιάνος;

— Ὁ ὄρος ἔχει πιά καταργηθῆ ἀπὸ χτές... Μὲ τὰ... γεγονότα, πούφεραν στὰ πράγματα τοὺς Βιγλάτορες... Τώρα δὲν εἶμαι παρὰ ἕνας ἀπλὸς ἐπιμελητὴς τῆς Πύλης.

— Εἶπες οἱ Βιγλάτορες;... Τί εἶναι, πάλι, οἱ Βιγλάτορες; Γιὰ ποιό λόγο οἱ Βιγλάτορες κι ὄχι οἱ Καστροφύλακες. Ἐμεῖς ξέραμε στὰ πράματα, τοὺς Καστροφύλακες...

— Ἐχεις δίκιο... Βλέπεις, τώρα παίζουν σπουδαῖο ρόλο οἱ πληροφορίες, στὴ σωτηρία τοῦ Κάστρου, κι οἱ Βιγλάτορες ἀντικατέστησαν τοὺς Καστροφύλακες... Εἶχαν τὶς πληροφορίες... Καὶ μ' αὐτὲς κρατᾶνε καὶ τοὺς Καστροφύλακες στὰ χέρια.

— Μοῦ εἶναι παραπολύ δύσκολο νὰ καταλάβω. Ἦξερα, πὼς ἡ δουλειὰ τῶν Βιγλατόρων ἦταν ν' ἀνιχνεύουν τοὺς ἐχτροὺς, πούρχονται ἀπ' ἔξω...

— Καὶ βέβαια, ἔτσι ἦταν. Κι ἔτσι τὸ ξέραμε καὶ μεῖς. Ἀλλὰ ἔλα τώρα, ὅπως δὲν ὑπάρχουν πιά ἐχτροί, οἱ Βιγλάτορες τί θάκαναν;... Πρόβλημα βέβαια; Ἀλλὰ μόνο γιὰ μᾶς. Κι αὐτό, γιατί κεῖνοι ἤξεραν, πὼς ὅπως καὶ νᾶναι, θᾶπρεπε τὸ Κάστρο ἀπὸ κάπου νὰ ὑπονομεύεται... Κι ἔπεισαν τοὺς Κατεπάνω καὶ τοὺς Κάπους τῶν Καστροφυλάκων... «γιὰ τὴν ἐνημερότητα, βέβαια, τῆς ὅλης ἀμυντικῆς μας ἐτοιμότητας», πὼς τὸ «ἐνδεδειγμένο», θᾶταν, νὰ στρέψουν τὸ κυάλι τους, πρὸς τὴ μέσα πλευρὰ τοῦ Κάστρου.

— Καὶ κεῖνοι;

— Ὦχ, καημένε! Ρωτᾶς, σὰν τὰ μικρὰ παιδιά. Ἐκεῖ-

νοι, ὄχι μόνο δέχτηκαν, ἀλλ' ἀνοιξαν καὶ τὰ ταμεῖα τοῦ Κάστρου, γιὰ τὴν προμήθεια τοῦ ἀναγκαίου ἐξοπλισμοῦ... Κι ὅπως ἦταν φυσικό, οἱ Βιγλάτορες, ἔχοντας τὸ νόμο μὲ τὸ μέρος τους, τράβηξαν μακρὰ... Διείδυσαν παντοῦ. Κατάγραψαν λεπτομέρειες. Συνήθειες. Ἀδυναμίες προσωπικές. Φύτεψαν παντοῦ πράκτορες... Ἔφτιαξαν δελτία γιὰ τὸν καθένα... Ἀκόμα καὶ γιὰ τοὺς Κατεπάνω... Ἰδρυσαν Τράπεζες πληροφοριῶν μὲ ἠλεκτρονικούς ὑπολογιστές καὶ τὶς ἄφησαν νὰ «κουβεντιάζουν» μεταξύ τους. Ἔτσι μελέτησαν τὸ σύστημα σὲ βάθος εἶδαν πλευρὲς πού δὲν τὶς ἔβλεπε κανένας. Ἀνάλυσαν πληροφορίες... Ἔβγαλαν στατιστικές... Καὶ μὲ τὶς «τρέχουσες ἐκτιμήσεις τους» — τὶς ἐκθέσεις πού ὑπόβαλαν στοὺς Κατεπάνω, κάθε τόσο — μπέρδεψαν τὰ πράγματα. Διαμόρφωσαν στρατευμένες ἀντιλήψεις, ἀνάμεσα στοὺς Κάπους καὶ τοὺς Κατεπάνω... Εἶχαν κι ἓνα ἐξειδικευμένο λεξιλόγιο μὲ κωδικοποιημένους ὄρους, τρομερὸ καὶ φοβερό, πού σκόρπιζε στοὺς ἀνίδεους τὸν πανικό. Πότε-πότε, ἔπαιρναν... τὸ θάρρος, μέσα στ' ἄλλα, νὰ ὑποδεικνύουν καὶ πραγμαγράμματα ἐπέμβασης, (Ξέρεις, οἱ Βιγλάτορες εἶναι μαέστροι στὶς κατασκευασμένες ἱστορίες). Ἦ καὶ καμμιά φορά, στὶς ἔκτακτες ἀνάγκες βέβαια, νὰ ἐνεργοῦν οἱ ἴδιοι. Κι ἐπειδὴ δὲ θᾶπρεπε νὰ φαίνονται, οἱ ἐπιχειρήσεις τους αὐτὲς γίνονταν, καθὼς εἶπαν «Μὲ μάσκα καὶ σπιλέττο»... Ὅλη τούτη ἡ προεργασία, ὁδήγησε στὸ στήσιμο μιᾶς πολύπλοκης διαδικασίας ἐγκλωβισμοῦ τοῦ Κάστρου σὲ παγίδες καὶ κινδύνους, πού οἱ Κατεπάνω καὶ οἱ Κάποι ἀνέχονταν, γιὰτὶ πίστευαν πὼς γίνονταν γιὰ λογαριασμό τους. Κάποιο πρωῖ, ὅμως, οἱ Βιγλάτορες, κατάλαβαν πὼς ἡ δαντέλλα τοῦ Κάστρου, ξυλώνονταν στὸ πὶ καὶ φί, ἀπὸ τὴν ἄκρη τῆς κλωστῆς, πού κράταγαν αὐτοὶ στὰ χέρια τους.

— Καὶ τ' ἀποφάσισαν;

— Ὁχι. Ἀλλὰ τρόμαξαν γιὰ λογαριασμό τοῦ Κάστρου... Μὲ τὸν καιρὸ ὅμως, συνήθισαν καὶ στὴν τρομάρα.

Κι ἄρχισαν νὰ λογαριάζουν... Δὲν εἶχαν πὰ ἐμπιστοσύνη οὔτε καὶ στοὺς ἀριθμούς... Ἴσως οὔτε καὶ στὴν αὐτάρκειά τους. Ἐξ ἄλλου, ἦταν ἡ ἐποχὴ ἀνώριμη (μὰ κι ἤξεραν πολλοὶ τὸ μυστικό), πὺ μάλιστα ὁ καθένας... φύλαγε γιὰ πάρτυ του. Κι ἔτσι, κεῖνο, πὺ μόνο δείχνονταν, ἦταν οἱ δισταγμοί. Ἐνα εἶδος πεπονόφλουδας, πούρριχναν ἀναμεταξύ τους... «Δὲν εἶναι δυνατό», ἄκουγες νὰ λένε. «Καὶ στὸ ξέφτισμα, τὸ πράμα, μποροῦσε νὰ σκαλώση. Κι ἔπειτα τρέχα γύρευε. Καλὰ εἴμαστε καὶ δῶ... Στὴν οὐσία, ἐμεῖς τὰ κουμαντάρουμε καὶ σήμερα...». Καὶ ξέρεις: Τί γίνεται ὅταν λαλοῦν πολλὰ κοκόρια;...

— Ἄργεῖ νὰ ξημερώση.

— Λαμπρά... Ἐπρεπε, ἔπειτα, νὰ καλλιεργηθῆ ἡ ἰδέα σ' ὅλη τὴν ἱεραρχία τῶν Βιγλατόρων, ἀλλὰ κι ἀνάμεσα στοὺς πράχτορες τους, πὺς ὁ φυσικός τους ρόλος ἦταν τὸ πολιτικὸ πεδίο. Καὶ τελευταῖα, ἔπρεπε νὰ βρεθῆ στὴν ἄκρη ἀπ' τὴν κλωστή «Μέγας Δρουγγάριος τῆς Βίγλης» κεῖνος πὺ θὰ κινουῦνταν παρορμητικά.

— Κεῖνος δηλαδή, πὺ δὲ θάχε δισταγμούς...

— Ἴσως... Ἴσως εἶναι περισσότερο, θέμα τακτικῆς καὶ προετοιμασίας. Σ' αὐτὲς τὲς περιπτώσεις, χρειάζονται κάποιες χρήσιμες συνεργασίες, πὺς λένε. Καὶ πρῶτα-πρῶτα, οἱ «Πρωτοσπαθάριοι τῆς ἄμεσης κινητοποίησης τῶν Καστροφυλάκων», θάπρεπε νὰ εἶναι μὲ τὸ μέρος τῶν Βιγλατόρων. Δεύτερο, θάπρεπε νὰ ὑπάρχη στὸ συρτάρι τὸ σχέδιο τῆς «ἄμεσης ἐπέμβασης», γιὰ κάθε δύσκολη περίπτωση. Αὐτὰ τὰ σχέδια, ὅταν βαφτίζονται παίρνουν κάτι ὀνόματα ἀνύποπτα κι ἀστεῖα: «Ἀριστείδης ὁ Δίκαιος...» ἢ ὁ «Καλὸς Βουκελάριος τάδε...» Καὶ τρίτο, ἔπρεπε νὰ βρεθοῦν «προφάσεις», πὺς πάνω ἀπ' τὴ σύγχιση θὰ κρατοῦσαν τὴν πειθαρχία στὴν «ῶρα τῆς στροφῆς...». Κι ὅλη ἡ ἐπιχείρηση, πρὸ παντός, θάπρεπε νὰ διεξαχθῆ αὐστηρά, στὰ πλαίσια τοῦ Κανονισμοῦ Ἰσχυροῦ Ἰσχυροῦ... Ἰσχυροῦ Ἰσχυροῦ...

— Δηλαδή, σὰ νὰ λέμε οἱ Πρωτοσπαθάριοί μας ἔπαιξαν τὸ παιγνίδι τῶν Βιγλατόρων... μέσ' τὴν Καστροφυλακή; Μ' ἄλλα λόγια, ἦταν οἱ πράχτορες τους...

— Γιὰ τὸ Θεό, μὴν τὸ ξαναπῆς... Οἱ Πράχτορες στὸ Κάστρο δὲν ἔχουν καλὴ φήμη... Καὶ κανένας δὲ θάθελε ν' ἀφίση στὰ παιδιά του τέτοιο ὄνομα. Μὴ ξεχνᾷς, πῶς ἄλλοτε λέγανε τοὺς πράχτορες καὶ φίδια...

— Ἐσύ, πῶς θὰ τοὺς ἔλεγες;

— Ἐν ὄψει τῆς λεπτῆς ἀποστολῆς τους, ἔχει πιά καθιερωθῆ ἀπ' ὅλους, τὰ ἄτομα αὐτὰ ν' ἀποκαλοῦνται: «Εἰδικὰ ὑποκείμενα ποὺ δροῦν καὶ κυκλοφοροῦν μὲ κάλυψη...»

— Αὐτὸ ὅμως, δὲν ξεκαθαρίζει ἂν τελικὰ ἡ δράση τους εἶναι ἔντιμη ἢ προδοτικὴ...

— Κανένας ἀπ' αὐτοὺς δὲν παίζει τὴν ὑπόληψή του.

— Ἴσως, γιατί κατὰ κανόνα, ἡ κάλυψή τους συνεχίζεται καὶ στὴν περίπτωση ἀποτυχίας...

— Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστικὸ τῶν Βιγλατόρων.

— Ἴσως, ἀκόμα γιατί πάντοτε εἶναι καὶ μὲ τὸ δοβλέτι.

— Δὲν ξέρω...

— Γιὰ σχέδιο ἄμεσης ἐπέμβασης δὲ σὲ ρωτῶ. Ὅλο καὶ θὰ ὑπάρχη κάτι τέτοιο... Ἄλλὰ γιὰ προφάσεις; Εἶμαι περίεργος νὰ μάθω...

— Α! Αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ ἀστεῖο ἀπ' ὅλα. Στὴν περίπτωσή μας, οὔτε κι ἡ «διανοητικὴ», ποὺ λένε, «συμπίεση», δὲν ἦταν ἀπαραίτητη. Οἱ Καστροφύλακες ἐκτέλεσαν διαταγές. Εἶπαν, βέβαια, γιὰ κάποια ἀπεργία παντελονάδων, ἢ κάτι πιὸ ἀσήμαντο... Τὸ σίγουρο ὅμως εἶναι, πῶς οἱ πληροφορίες ἔφερναν ἀπὸ καιρὸ, κάποιες «ὀμάδες πίεσης» μὲ Βένετους, καὶ κάτι Κατεπάνω νὰ βλέπωνται ιδιαίτερα σὲ μυστικὲς συσκέψεις...

— «Γιατί αὐτοί, κι ὄχι ἐμεῖς;», εἶπεν ὁ «Μέγας Δρουγγάριος τῆς Βίγλης».

Τράβηξε μπροστὰ καὶ πέτυχε... Θέμα ὠρῶν... Ἡ μη-

χανή, τὸ σχέδιο, ὅλα λειτούργησαν θαυμάσια... Καὶ τὸ ξύλωμα τῆς δαντέλλας, ἔφτασε ὡς τὴν ἄκρη.

— Κι οἱ Κατεπάνω, οἱ Κάποι τῶν Καστροφυλάκων, ἡ Πολιτεία, τὸ Κάστρο;

— Ὅλα ἦταν λόγια καὶ φοῦσκες, πού ἀπὸ καιρὸ δὲν ἀνταποκρίνονταν σὲ ἔννοιες συγκεκριμένες... Σ' αὐτοὺς.. ἦταν ἀρκετὲς οἱ Προκηρύξεις... Τὰ μηνύματα... Οἱ μύθοι. Τὰ γνωστά!!... «Περὶ λήψεως μέτρων, περὶ ἐξομαλύνσεως» κλπ. Ὅλα κεῖνα, πού μέσα σὲ μιὰν ὀμιχλώδη γλώσσα, προσπαθοῦν νὰ δείξουν τὸ πολιτικὸ παραστράτημα σὰ κάτι τὸ συνηθισμένο κι ἀναγκαῖο...

— Κι ἡ νεολαία;

— Δύσκολα χρόνια... Γι' αὐτοὺς ἔμεινε ὁ κάθιστος πανικός. Αὐτὸς πού παραλύει καὶ κάνει τὸ μέγα κόκαλο νὰ τρίζη. Εἶναι τόσο δυνατὴ, τόσο γιγαντωμένη ἡ σύγχρονη πολεμικὴ μηχανή... Κι ἔπειτα ἡ Διεθνὴς τῶν Βιγλατόρων... Μὴ ξεχνᾶς, ἀκόμα πὼς περισσότεροὶ ἀπ' αὐτούς, ἔμνησκαν ἀπὸ καιρὸ στὴν πικρόγλυκη γεύση τῶν γεγονότων τῆς Μεγάλης Ἀμφισβήτησης, τοῦ προλέρισινου Μαΐου, πού παναπῆ πὼς πιάστηκαν στὸν ὕπνο. Ἦταν βέβαια, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ καὶ κάποιες περίεργες ἐξαιρέσεις:.. Οἱ μεθυσμένοι ἀπὸ τὴν ἀπολαύσει τοῦ καιροῦ μας, νέοι, πού γεύονταν τὸν ἔρωτα χωρὶς ν' ἀποχτήσουν συνείδηση τοῦ δικοῦ τους ἄγχους καὶ ζοῦσαν μὲ τ' ὄραμα τοῦ δυνατοῦ ἄντρα, σὰν ἀντιπερισπασμὸ στὸ κατεστημένο...

— Ἔτσι εἶναι... Ὅταν συνεπαίρνεται κανένας, μὲ ἰσοψη εὐκολία ἀπὸ τὰ εἴδωλα τοῦ ποδοσφαίρου καὶ τοῦ τραγουδιοῦ, δὲν εἶναι δύσκολο στὸ τέλος ν' ἀποζητήσουν ἀνάμεσά μας κι ἓνα Χίτλερ. Ἐνα μικρὸ Χίτλερ!... Τὸ Μάγο...

— Ὁχι, γιὰ τὸ Θεό!

— Πού βρίσκεται παντοῦ... Μᾶς βασανίζει μὲ τὴν ὑποσχέσεις του, γιὰ νὰ μετατρέψῃ τὸ λογικὰ παράλογο τῶν παρορμήσεων, σὲ λογικὰ παραδεκτὴ πολιτικὴ θέση... Ἄ-

παιτεί την εμπιστοσύνη μας... Χαίρεται με τις αδυναμίες μας... Τί θα γίνη όμως, τώρα;

— "Ό,τι ἦταν νὰ γίνη, ἔγινε.

— Ναί, ἀλλὰ κι ἡ διεθνῆς τῶν Βιγλατόρων;

— "Ίσως νάπαιξε κι αὐτὴ τὸ ρόλο της.

— Βοήθησε τοὺς Βιγλάτορες;

— Δὲν ξέρω...

— Τοὺς ἄνοιξε, ἴσως, τὸ πράσινο φῶς;

— Εἶπα, δὲν ξέρω.

— Τὸ πράμα ἔχει μιὰ σημασία βασική..... "Όλος ὁ κόσμος κρέμεται στὰ χέρια κάποιου, πὺ ὅπως εἶπες, κινεῖται παρορμητικά.

— Μὴ μὲ προβληματίζεις. Ἐγὼ εἶμαι ἓνας φτωχὸς ἐπιμελητὴς τῆς Πύλης, ἐνταγμένος στὸ προστῶο, πὺ περιμένει προαγωγή καὶ μετάθεση.

— "Ωστε, δὲ φρουρεῖς πὰ τὸ πέρασμα;

— "Όχι βέβαια... Ἀντίθετα, μάλιστα... Εἶμαι δῶ γιὰ νὰ κρατῶ τὴν Πύλη ὀρθάνοιχτη γιὰ κείνους, πὺ θάθελαν νὰ λιποτακτῆσουν, σὰν τὴν ἔβρισκαν κλειστή...

— Ἐννοεῖς, τοὺς ἄλλους πὺ διαφωνοῦν;

— Μὰ δὲ διαφωνεῖ κανένας... Χτὲς βράδυ, δόθηκαν βέβαια, δύσκολες μάχες πάνω στὰ Καστέλλια, μὲ κείνους, πὺ τὴν ὥρα τῆς στροφῆς προσπάθησαν νὰ δραπετέψουν... Ἄλλ' ὅπως διαπιστώθηκε ἀργότερα, ἦταν μόνο πτώματα καὶ σκελετοὶ ἀπὸ τὰ νεκροταφεῖα. "Όλοι οἱ τάφοι ἀνάστατοι.

Τελικά, ἀπὸ τὰ πτώματα δὲ γλύτωσε κανένα... Ἦταν, καθὼς εἶπαν, μιὰ ἐπιχείρηση «ἄρτια ὀργανωμένη». Δούλεψαν σκουλήκια καὶ σκυλιὰ εἰδικῶς ἐκπαιδευμένα. Πὺ γιὰ νὰ σιγουρευτοῦν, στὸ τέλος, ἔβαλαν καὶ φωτιὰ στὴ φόσσα, ἔξω ἀπὸ τὸ Κάστρο..... Καὶ τότε ἔγινε τὸ σῶσε... Ἀπὸ κεῖ μέσα βγῆκαν ἄλλα πτώματα, δραπέτες ἄλλων ἐποχῶν... Δὲν ξέφυγε ὅμως κανένα. Τὰ πιάσαν ὅλα. Καὶ τὰ χαράματα τάστησαν μπροστὰ στὴν Πύλη... Ἀλλὰ τί νὰ τὰ λέμε;...

Στὸ τέλος, τίποτα δὲν ἔγινε. Τὰ πώματα γύρισαν στοὺς τάφους. Κι οἱ ἄγνωστοι δραπέτες, ξανὰ στὴ φόσσα... Καὶ πώρα, πὰ ἡ Πύλη μένει ἀνοιχτή...

— Ὡστε κι ἐγὼ εἶμαι λέφτερος νὰ μπῶ;

— Καὶ βέβαια... λέφτερος...

— Ἄν μπῶ, δὲ θὰ μ' ἐμποδίσης;

— Ἀντίθετα, εἶμαι ἐξουσιοδοτημένος νὰ σὲ καλωσωρίσω. Κι ἀκόμα νὰ σοῦ δώσω μιὰν ἄσπρη ταυτότητα, μ' εἰδικὴ καινία. Ἔτσι θὰ κυκλοφορῆς λέφτερα στὸ Κάστρο... Κάτι σὰ προσκεκλημένος...

— Θὰ τόθελα πολὺ... Παλιά μου ἐπιθυμία τὸ Κάστρο. Κι ἀναρωτιόμουν πάντοτε, ἂν μιὰ τέτοια πρόσκληση ἰσχύει ἀκόμα...

— Ὅχι μόνο ἰσχύει, ἀλλ' εἶναι καὶ ὑποχρεωτική.

— Καὶ ἀπαραίτητη;

— Ἴσως...

— Τί συμβαίνει;

— Τίποτα δὲ συμβαίνει. Εἰδικὰ μάλιστα ἐδῶ στὴν Πύλη, τίποτα ἀπολύτως δὲ συμβαίνει... Κι αὐτὸ εἶναι τὸ ἐξοργιστικό...

— Ἐλεγα, γιὰ τὴν ταυτότητα;

— Ναί, αὐτὸ προσπαθῶ νὰ διευκρινίσω καὶ μὲ διάκοψες. Ἡ ταυτότητα εἶναι ὑποχρεωτική, γιὰ σένα...

— Κι ἂν ἐγὼ τὴν ἀρνηθῶ, γιὰ νᾶμαι σὰν τοὺς ἄλλους;

— Ἴσως νὰ μὴν κατάλαβες... Δὲν εἶσαι σὰν τοὺς ἄλλους, ἐξ ὑπαρχῆς. Βρίσκεσαι σὲ μιὰν εἰδικὴ κατηγορία Ἐργηγοροῦ. Εἶσαι... «περισσότερο Παρών»... Ἦσουν πάντοτε ἔτσι Παρών, πὺ ἡ νέα Κατάσταση, πασχίζοντας νὰ κατευθύνῃ τὸ ἀναπότρεπτο παρόν, ἐκ τ ι μ ἄ ε ι δ ε ὄ ν τ ω ς τ ἡ ν π ε ρ ῖ π τ ω σ ῆ σ ο υ. Μὴ ξεχνᾶς, ἐξ ἄλλου, πὺς κι οἱ Βιγλάτορες ἔχουν στοὺς σκοπούς τους, τὴν ἔνταξη τῶν μέτοικων στὸ Κάστρο. Μόνο πὺ ἀποφεύγουν τὶς ἀκρότητες καὶ προπαντὸς δὲ βιάζονται... Κι ἔπει-

τα, για μιὰ ταινία στὴ λευκὴ ταυτότητά σου!... Μὴ κάνεις κι ἔτσι; Χαρὰ στὸ πράμα! Περίπτωση ἐπεισοδιακὴ. Μιὰ προσωρινὴ κατάσταση, πὺ τελικά, θὰ ἐξαρτηθῆ ἀπὸ σένα....

— Εἶναι μήπως γιὰ μιὰ περίοδο κάθαρσης, ἄς ποῦμε, ἡ ταινία στὴν ταυτότητα;

— "Ὁχι, ὄχι. Τὰ ὑπερβάλεις... Ξέρεις, θέμα προσαρμογῆς, περισσότερο... Καθὼς κατάλαβα, ἀπ' τὶς Προκηρύξεις, βέβαια, τώρα μεῖς δηλαδὴ τὸ Κάστρο, εἴμαστε ἡ Καινούρια Κατάσταση. Ἀγαπᾶμε πολὺ τὶς νέες ιδέες. Τὴν ἐπιστήμη, προπαντὸς καὶ τὴν Τεχνικὴ. Μπορεῖ, τὰ πράματα νὰ δείχνουν, πὺς ζοῦμε ἀκόμα μὲ τὸ παρελθὸν — στὰ πλαίσια τῆς κοινωνικῆς τάξης — ἀλλ' αὐτὸ εἶναι μιὰ ψευδαίσθηση, θᾶλεγα, τ' ἀποτελέσματα τοῦ νόμου τῆς ἀδράνειας. Κατὰ βάθος, κεῖνο πὺ μᾶς ἐνδιαφέρει, εἶναι τὸ μέλλον... Κι ἀκριβῶς σ' αὐτό, διαφέρουμε ἀπὸ τοὺς προηγούμενους, πὺ ἀγαποῦσαν τὸ παρελθὸν γιὰτὶ τοὺς στήριζε. Τοὺς νομιμοποιοῦσε στὴν ἐξουσία...

«... Ὑποστηρίζοντάς το, μ' ὄλο τὸν ἀντιορθολογισμό του, ὑποτασσόμαστε πρόθυμα στὴν ιδεολογία τῆς ἀποιδεολογικοποίησης»... "Ἐγραφεν ἡ Προκήρυξη...

Εἶν' ἀλήθεια, πὺς δὲν ἀποδεχόμαστε κάτι ιδέες, ὅπως εἶναι ἡ ὁμαδικὴ πολιτιστικὴ ἀγωγή. Καὶ θὰ προτιμούσαμε τὸν ἄνθρωπο, πὺ σκέφτεται «ἀνεξάρτητα καὶ κριτικά», σὰν τὸ Σωκράτη. Τὸν ἄνθρωπο, πὺ ἀγωνίζεται γιὰ τὰ ὑψηλὰ ἰδανικὰ καὶ τὶς ιδέες.... Ὡστόσο, γιὰ κάποια χρονικὴ περίοδο, μικρὴ βέβαια, θᾶπρεπε ὄλοι μας, ν' αὐτοπεριοριστοῦμε. Ὑπογράψαμε κι ὄλας, καθὼς εἶπαν, νέο Κοινωνικὸ Συμβόλαιο. Εἶναι οἱ νέες συνθῆκες. Τὸ νέο σύστημα. Ἡ νέα τεχνικὴ... Οἱ κάποιες δυσκολίες στὴν ἐμπέδωση τῆς τάξης... Ἡ ἐκκαθάριση. Ὁ κατευνασμός. Οἱ κίνδυνοι πὺ μᾶς ἀπειλοῦσαν καὶ δὲ φαίνονταν. Ὁ πληθωρισμός. Ἡ κοι-

νωνική πειθαρχία. Ἡ ὀλοκλήρωση τοῦ κοινωνικοῦ ἰσοζυγίου. Ὁ βαθύτερος οὐμανισμὸς τῆς Πολιτείας. Ἡ προσαρμογὴ στὸ νέο πνεῦμα γενικά... Ὅλ' αὐτά, ποὺ κι ἄλλοτε, ὅπως θὰ ξέρης, τάχαμε ἀκούσει... Στὸ κάτω, κάτω, γιὰ νὰ δουλέψῃ σωστὰ τώρα ὁ παραγωγικὸς μηχανισμὸς, θὰ χρειαστῆ, νὰ περιοριστῆ ὁ καθένας στὴ δουλειά του.

«... Οἱ ταχύρρυθμοὶ πληθωρισμοί, λέει ἡ Προκήρυξη, εἰσάγουν στὴ διάρθρωση τῶν εἰσοδημάτων καὶ τοῦ πλούτου διαστρεβλώσεις — ἄδικες καὶ μόνιμες πιέσεις — τέτοιες, ποὺ τὸ Κάστρο, εἶναι ἀνεπαρκῶς ἐξοπλισμένο ν' ἀντιμετωπίσῃ... Καὶ γιὰ τὸ χρειάζεται ἡ πρόσκαιρη ἄρση τῶν ἐλευθεριῶν...»

Ἔτσι, ἴσως νὰ χρειαστοῦν, γιὰ λίγο, ἔκτακτες ἐξουσίες στοὺς βουλευτάριους. Προσανατολισμένες πληροφορίες κλπ. κλπ.

«... Μὲ τὴ σωστὴ διαπαιδαγώγηση. Μὲ τὴν ἐπιμελημένη ἐπιλογή. Μὲ τὸ συντονισμὸ στὴν κατεύθυνση, γιὰ νὰ μὴ χάνεται πολὺτιμος χρόνος καὶ δυνάμεις, ἔγραφαν...»

Κι ὅλα αὐτά, μόνο γιὰ μιὰ σύντομη, μεταβατικὴ περίοδο. Ἰσαμε ποὺ νὰ γίνῃ ὁ ἄρρωστος καλά. Καί, στὸ ἀναμεταξύ, τίς ἀποφάσεις θὰ τίς παίρνουν οἱ Βιγλάτορες, σ' τ' ὄνομα «τ ο ὕ κ υ ρ ί α ρ χ ο υ λ α ο ὕ», μιὰ καὶ κρατοῦν στὰ χέρια τους, τὴν τύχη μας καὶ τίς ἐλευθερίες μας. Θέλω, μ' ὅλ' αὐτά, νὰ σοῦ τονίσω, πῶς, πρὸς τὸ παρόν, εἴμαστε σ' ἓνα εἶδος στράτευσης. Κι ὅταν πιά λυθοῦν, τὰ χρονίζοντα προβλήματα... Κι ὅλα θάχουν μπῆ στὸ δρόμο τους, ἔτσι ποὺ τελικά, κι ἐμεῖς θὰ δυσκολευόμαστε νὰ βροῦμε τρόπους ἀπασχόλησης.

«Οἱ μαιευτῆρες, θὰ φροντίζουν τὴ γέννηση τῶν παι-

διῶν μας. Οἱ παιδίατροι, τὶς ἀρρώστιες τους... Οἱ δάσκαλοι τὴν ἐκπαίδευσή τους... Οἱ γυμναστὲς τὴ σωματικὴ τους διάπλαση... Τὰ σουῦπερ μάρκετ τὴ διατροφή τους... Ἡ τηλεόραση, ὁ κινηματογράφος... Τὰ εἰκονογραφημένα βιβλία τοὺς μύθους τους... Ἡ ἐκκλησία τὴν ψυχὴ τους... Οἱ ψυχίατροι...»

— Φτάνει, φτάνει.. Κονσερβαρισμένη σκέψη... καὶ μύθοι ὀλοκληρωτισμοῦ, στὴν τεχνικὴ τῆς θεμελίωσης τοῦ ὑποπολιτισμοῦ... Τὰ ξέρω ὅλ' αὐτά... Οἱ μηχανές... Τὸ σύστημα... Ὁ αὐτοματισμός... Ἡ εἰδίκευση... Ἡ θυσία τοῦ σήμερα γιὰ τὸ αὔριο. Νὰ δουλεύω, χωρὶς νὰ ξέρω τὸ γιατί... Νάμαι γώ, πὺ θὰ διαλέγω τὰ μέσα, ἀλλὰ νὰ μὴ ποῦ πέφτει λόγος στοὺς σκοπούς... Καὶ τελικὰ, νὰ μὴν μπορῶ νὰ βρῶ ἕναν ἄλλο τρόπο ζωῆς. Ἄλλ' οὔτε καὶ τὴν μοίρα μου νὰ κατευθύνω. Μιὰ συνταγὴ στὸν ἠλεκτρονικὸ ἐγκέφαλο... «Μελωδία εὐχάριστη. Ρυθμός, πὺ δὲν τραυματίζει. Λέξεις ἀπλές... Ἐρωτικὴ ἱστορία. Ὅλα ν' ἀρχίζουν καλὰ... Ὅλα νὰ τελειώνουν καλὰ...». Κανένα πρόβλημα...

— Ὠραῖα, ὡραῖα...

— Τότε, σὰ νὰ λέμε, δέχεσαι πὺς δὲ μοῦ μένει ἄλλο παρὰ νὰ χυτευτῶ κι ἐγώ, στὸ προκατασκευασμένο σας καλούπι... Νὰ ἐνταχτῶ, στὰ πλαίσια μιᾶς ἀνώνυμης καὶ καταδυναστευτικῆς σκέψης... Ε! Ὁχι. Ὅσο κι ἂν εἶμαι σκλάβος «στὸ χρέος τῆς δικῆς μου οὐτοπίας». Ὅσο κι ἂν πρέπει νὰ ριζώσω... Αὐτὸ πάει πολὺ... Οἱ Βιγλάτορες σου, εἶναι οἱ ἔξω ἀπὸ κάθε ἀνθρώπινη ἠθικὴ, παράγοντες... Μπορεῖ νὰ εἶναι ἠλεκτρονικοί, ἀλλὰ καταρρακώνουν τὴ σκέψη καὶ τὸν ἄνθρωπο...

— Τῶξερα γώ!... Σεῖς οἱ μέτοικοι δὲν ἔχετε φαντασία... Κρατᾶτε μέσα σας τὶς μνησικακίες τοῦ παλιοῦ μετα-

νάστη... Τοῦ τυχοδιώχτη καὶ τοῦ χρυσοθήρα... Φαντάζεστε τὸν ἑαυτὸ σας πάντοτε τὸ θῦμα... Τὸ χαρτὶ τῆς τράπουλας ποὺ παίζουν ἄλλοι... Βλέπετε παντοῦ τὸν Κουταλιανό...

— Δὲν τόχα σκεφτῆ!!! Κι ὡστόσο, τώρα ποὺ τὸ σκέφτομαι...

— Δὲν ἔχεις παρὰ νὰ προχωρήσης... Ἀνάγκη, μέσα σου νὰ σκοτωθῆ ὁ μετανάστης καὶ νὰ γεννηθῆ ὁ...

— Κάτι μοῦ λέει, πὼς μὲ τὴν ἄσπρη μου ταυτότητα, ἡ φλύαρη ἐπιχείρηση τῶν Βιγλατόρων, πάει νὰ μοῦ πουλήσῃ σκάρτο ἐμπόρευμα... Τὸ Κάστρο, μπῆκε σ' ἓνα φαῦλο κύκλο ὑστεροβουλίας... Κι ἔγινε μαύρη φάκα, γιὰ νὰ ξασφαλίσῃ στοὺς Βιγλάτορες, ὅλες τὶς δυνατὲς προϋποθέσεις ἐπιβίωσης... Φτάσαμε στὴν ἄκρη... Ποὺ μὲ θγάζει ἀπ' ἔξω... Μὲ διώχνει, ὀριστικά...

— Ἐπὶ τέλους!!!

— Ὡστε, λοιπὸν κεῖνες οἱ τρομαγμένες φωνές, χτὲς βράδυ, πίσω ἀπ' τὴν Πύλη... «Ἐμεῖς θὰ μείνουμε δῶ... Ἀλλὰ σεῖς... γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ... μάθετε τί συμβαίνει ἐπὶ τέλους...» δὲν ἦταν ἐφιάλτης... Ἦταν γεγονός...

— Γεγονός... Ἀλλὰ κάνε ὑπομονή... Σὲ λίγα χρόνια κι οἱ Βιγλάτορες θὰ φαγωθοῦν... ὅταν στὶς πληροφορίες τους θάχουν τὴν ἀποκλειστικότητα μόνο τὰ ρομπὸτ κι οἱ τεχνητοὶ δορυφόροι... Οὔτε σύ, οὔτε γώ, θὰ ξαναδοῦμε πιά, ἄλλο φύλακα στὴν Πύλη... Τώρα οἱ φύλακες εἶναι παντοῦ... Ἐκτὸς ἐάν.....

Ἦκοψε ἀπότομα ὁ συνομιλητῆς μου... Καὶ στὸ κατακόκκινό του πρόσωπο, ποὺ μαστίζονταν ἀπὸ ἄρρυθμες συσπάσεις, ἦταν ζωγραφισμένη ἡ ἔκφραση τῆς ἔντονης ἀνη-

συχίας... Τὸν εἶχε πιάσει λόξυγγας... Μιὰν ἀνησυχία
καταστροφῆς... πὺ θὰ μποροῦσε νὰ χαρακτηριστῆ σὰ πα-
ρόρμηση γιὰ φόνο...

ημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Επιμόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Επιμέλεια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ «ΕΝΤΑΞΗ», ΤΥΠΩΘΗΚΕ
ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΗ 1973, ΣΤΟ ΤΥΠΟ-
ΓΡΑΦΕΙΟ Τ. Κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, ΑΝΑ-
ΠΑΥΣΕΩΣ 32 - ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ - ΤΗΛ.
57.10.049, ΣΕ 1000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ ΓΙΑ
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ.

Εθνική Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσο

TO BIBLION ENWANGIEN TITHEKE
TOM OKTOBRH 1973 ETO TYPO-
TAKHEIO T. K. ANASTASIOY, AHA-
LAKIOTI 22 - PEFIYERH - THA.
22.10.03, ZE 1000 ANTITIPA GIA
AΓAPHTAZMO TOY EKTITHEKE.

ημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσο

47896
KON